

Kallelse till Vård- och omsorgsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2024-06-19 kl. 16:00

Plats: Möteslokal Albert Sahlin, stadshuset Eslöv

Förhinder anmäls till Helena Nilsson, helena.nilsson2@eslov.se, 0413-62171

Ärenden

- 1 Val av justerare
- 2 Verksamhetsinformation - Myndighetsenheten
- 3 Ekonomisk månadsrapport 2024
- 4 Årsredovisning av "Åtagandeplan för ökad egenförsörjning" 2 - 26
- 5 Samråd - Detaljplan för del av Östra Gårdstånga 8:22, Eslövs kommun 27 -
149
- 6 Uppföljning av Vård och Omsorgs "Kompetensförsörjningsplan 2022" 150 -
172
- 7 Yttrande över revisionsrapport "Uppföljning av 2021 års granskning av
bemanning och kompetensförsörjning" 173 -
200
- 8 Förvaltningschefen informerar, 2024
- 9 Redovisning av delegeringsbeslut

- 10 Anmälningar för kännedom

Ordförande

Tony Hansson (S)

2024-06-07

Anette Alvarsson

+4641362748

anette.alvarsson@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Årsredovisning av "Åtagandeplan för ökad egenförsörjning"

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden har tagit del av Årsredovisning 1 2023/2024 av "Åtagandeplan för ökad egenförsörjning" och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

I enlighet med nämndens beslut på juninämnden 2023 har förvaltningen uppdragits att årligen revidera den antagna *Åtagandeplan för ökad egenförsörjning* utöver att också årligen göra en delårsredovisning under de tre år planen ska genomsyra arbetet för primärt arbetsmarknadsenheten, enheten för ekonomiskt bistånd, gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 1: 2023/2024 Åtagandeplan för egenförsörjning

Beredning

Åtagandeplanen som antogs i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden vid juninämnderna 2023 och därefter i kommunstyrelsen oktober 2023, utgör en central del av det prioriterade arbetet inom ramen för Arbetsmarknadsenhetens (AME) och Enheten för ekonomiskt bistånd (EEB) arbete med att utveckla arbetet med medborgare som behöver stöd för att nå egenförsörjning. Utöver de två enheterna är både gymnasieskolans (Gy) och vuxenutbildningens (Vux) verksamheter tydligt berörda av olika delar av åtagandeplanen.

Åtagandeplanens 7 olika åtaganden är framtagna av personalen och ledningen för de fyra olika, direkt berörda, verksamheterna. Målet med åtagandeplanen, förutom huvudmålet att minska volymen individer som har behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning, är att skapa långsiktigt hållbar samverkan mellan verksamheterna som gör att individens stegförflyttning prioriteras.

Efter det första årets arbete med att realisera åtagandeplanens mål går det att se flera positiva effekter där fler Eslövsbor kommer i aktiviteter och kommer i, eller närmar sig, egenförsörjning.

Beslutet skickas till

Enhetschef för Ekonomiskt bistånd

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Anette Alvarsson
Verksamhetschef Hälsa och Bistånd

ÅRSREDOVISNING 1: 2023/2024

ÅTAGANDEPLAN FÖR EGENFÖRSÖRJNING

1. Inledning och bakgrund

Åtagandeplanen som antogs i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden vid juninämnderna 2023 utgör en central del av det prioriterade arbetet inom ramen för Arbetsmarknadsenhetens (AME) och Enheten för ekonomiskt bistånd (EEB) arbete med att utveckla arbetet med medborgare som behöver stöd för att nå egenförsörjning. Utöver de två enheterna är både gymnasieskolans (Gy) och vuxenutbildningens (Vux) verksamheter tydligt berörda av olika delar av åtagandeplanen.

Åtagandeplanens 7 olika åtaganden har identifierats och tagits fram av personalen och ledningen för de fyra olika, direkt berörda, verksamheterna. Målet med åtagandeplanen, förutom huvudmålet att minska volymen individer som har behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning, är att skapa långsiktigt hållbar samverkan mellan verksamheterna som gör att individens stegförflyttning prioriteras.

Vid tidpunkten när åtagandeplanen togs fram, i mars 2023, hade Eslövs kommun 513 individer som uppbar ekonomiskt bistånd varav 7 personer ingick i den så kallade etableringen. Kostnaden för det ekonomiska biståndet under mars 2023 uppgick till 3,4 miljoner kronor. Ett år senare är motsvarande resultat det att 444 individer uppbar ekonomiskt bistånd varav 16 ingår i etableringen och den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd uppgick till 4 miljoner kronor i månaden (dock är snittkostnaden för året 3,75 miljoner kronor).

Orsaken till att den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd har ökat under perioden samtidigt som antalet individer som uppbar ekonomiskt bistånd har minskat går att härleda till att det politiskt på nationell nivå tagits beslut om att öka riksnormen för ekonomiskt bistånd med hela 8,7 % och dessutom har hyrorna hos de stora hyresvärdarna i Eslövs kommun ökat med ca 5 %. Med detta i beaktande så motsvarar 2023 års 3,4 miljoner kronor i månaden ungefär de 3,75 – 4 miljonerna som betalats ut 2024.

De 7 olika åtagandena som redovisas nedan i årsredovisningen är:

1. Aktivitet från dag ett
2. Inrätta individuella motkrav för individer som uppbar ekonomiskt bistånd

3. Matcha individer som får nystartsjobb mot faktiska arbeten
4. Placera klienter från AME, EEB och SFI på språkpraktik
5. Samverka genom RIKTA för stegförflyttning för klienter inom målgrupp 3¹
6. Samverka runt elever på SFI som har långsam progression
7. Samverka runt elever på IMA som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap

Sammanfattning av resultaten under första året

Ett övergripande syfte med att skapa en åtagandeplan har varit att skapa samordnade insatser för de Eslövsbor som är i, eller riskerar hamna i, utanförskap i form av arbetslöshet och behov av ekonomiskt bistånd för att klara sitt uppehälle. Resultaten av de sju identifierade åtaganden under det första året av åtagandeplanens planerade 3 år är försiktigt positiva på helheten. Det går också att se att samverkan mellan de primära kommunala verksamheterna (AME, EEB, Gymnasieskolan och Vuxenutbildningen) har stärkts och en större samsyn finns. Fler individer har fått tillgång till olika former av aktiviteter och fler individer har dessutom fått stöd i att göra stegförflyttningar för att närma sig studier eller arbete.

Åtagande 1: Aktivitet² från dag ett – Arbetslösa och individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd ska ges en aktivitet inom 48 – 72 h efter sitt nybesök (första mötet)

Under perioden 230701-240430 har 497 st nya hushåll ansökt om ekonomiskt bistånd vid ett eller flera tillfällen. Under samma period har 324 individer någon gång varit inskriven hos AME. Siffrorna kan inte per automatik ställas i paritet till varandra då EEB har att beakta hushåll medan AME arbetar med individer. Det är för denna grupp individer som "Aktivitet från dag ett" är planerat att skapa olika former av aktiviteter i syfte att minska utanförskap och passivisering.

Bakgrund

Om en individ ska få ekonomiskt bistånd följer redan idag alltid krav på bidragstagaren att denne ska göra allt i sin förmåga att bli självförsörjande.

¹ Målgrupp 3 innebär individer som bedöms vara mycket långt ifrån att kunna uppbära ett eget arbete

² Begreppet Aktivitet skiljer sig i detta sammanhang från möte, kartläggning och annat som sker inom det ordinarie arbetet på AME och EEB när vi möter och arbetar med klienter.

Därigenom är inte åtagandet ”Aktivitet från dag ett” någonting som ställer några nya formella krav på bidragstagaren. Åtagandet syftar till att kommunen ska skapa aktiviteter som tydligare innebär att individer har sysselsättning under den period man står utanför arbetsmarknaden. Det har initialt visat sig vara en utmaning att skapa sådana aktiviteter. Det finns både en brist på aktiviteter så som praktik, workshops och liknande och brist på lokaler att genomföra sådana aktiviteter på.

Därför har, i dagsläget, ingen bidragstagare ännu blivit erbjuden aktivitet från dag ett i det syfte som åtagandet är menat. Organisationerna AME och EEB behöver organiseras för att klara av detta och det innebär bland annat att arbetsmarknadssekreterare behöver bemanna aktiviteter. Denna verksamhetsutveckling är ännu ej klar att sjösättas men då AME har fått tillgång till nya lokaler för syftet (Brandstationen) så kan detta sjösättas under hösten 2024.

Problemställningar AME och EEB arbetat med är att identifiera vilken typ av aktivitet som kommun kan erbjuda. Fokus har varit att försöka finna meningsfulla aktiviteter så att dessa, i linje med syftet med åtagandet, stärker individens kompetens, bryter utanförskap och ger individen erfarenheter som gör att de närmar sig arbetsmarknaden,

De krav som kommer av åtagandet ”Aktivitet från dag ett” är inte nya men skapar ett nytt arbetssätt. Individer som söker ekonomiskt bistånd ska ges en aktivitet inom 48-72 timmar efter att man gjort en ansökan. Således får individen komma i aktivitet medan biståndshandläggarna utreder individens ärende och genom aktiviteterna kan utredningen tydligt och snabbt se om det finns några varaktiga hinder för individen att genomföra olika arbeten och aktiviteter.

Åtagande 2: Inrätta individuella motkrav för individer som uppbär ekonomiskt bistånd och som har arbetsförmåga (och i samverkan med Arbetsförmedlingen inkludera de som är inskrivna i Rusta och Matcha)

Under den aktuella perioden (1/7-23 till 30/4-24) har volymen individer som varit inskriven på EEB rört sig mellan 400 som lägst (augusti 2023) till 444 som mest (mars 2024). Av dessa har under hela mätperioden ca 50 % varit inne i olika aktiviteter i regi av AME, AF, RIKTA, SFI med flera.

Bakgrund

Alla individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd kan inte komma i fråga för att ta del av insatser hos bland annat AME. Det finns en stor grupp individer som är illa rustade för att kunna uppnå egenförsörjning och som därför behöver riktade insatser för att "kläs på" innan det kan bli aktuellt med insatser i direkt koppling till arbetsmarknaden. Som exempel på när deltagande i kommunal arbetsmarknadsinsats inte kan vara aktuellt kan nämnas individer som pga. psykisk eller fysisk ohälsa har kontakt och planering med vården, individer som har aktivt missbruk, individer som utsatts för våld i nära relation och som därav fått fly sitt hem och sökt skydd och så vidare. Denna grupp individer behöver istället insatser på en annan nivå och ofta av andra utförare än kommunens egna verksamheter.

För de individer som kan ingå i olika arbetsmarknadsinsatser så sker en hel del i kommunens egen regi men dessutom ingår en stor grupp i det av Arbetsförmedlingen styrda Rusta och Matcha. Eslövs kommun har dock kommit överens med Arbetsförmedlingen om att individer som ingår i Rusta och Matcha också, samtidigt, kan ingå i olika kommunala insatser för att påskynda processerna att få den enskilde individen ut i egenförsörjning.

Åtagande 3: Säkerställ att individer som får nystartsjobb och andra arbetsmarknadspolitiska anställningar matchas mot faktiska arbeten och kommande rekryteringsbehov

Tio individer har via nystartsjobb gått vidare till anställningar utanför AME's budget. Vid mätperiodens tidpunkt var 18 individer inne i ett nystartsjobb. Alla dessa 28 personer har genom nystartsjobb kommit att helt eller i stor grad klara sin egen försörjning vilket i sin tur innebär både en minskad volym utbetalad ekonomiskt bistånd och en ökad skatteintäkt för kommunen.

Bakgrund

För att kunna bedriva nystartsjobb och andra arbetsmarknadspolitiska anställningar har AME fått till sig en budget om fyra miljoner kronor. Dessa miljoner investeras i att klienter på AME kan erbjudas nystartsjobb vilket i sin tur har visat sig vara en ekonomisk vinst då insatsen leder till minskat utbetalt ekonomiskt bistånd under lång tid (både under perioden av nystartsjobb och genom att klienter kvalificeras till A-kassa) och ökad inkomst genom ökade skatteintäkter. Vissa månader har det uppmätts en

minskning av det ekonomiska biståndet med så mycket som 700 000kr per månad vilket visar på kraften av denna aktivitet.

AME arbetar aktivt med att öka antalet ut i arbete efter Nystartsjobb genom att skapa nya samarbetsformer och nätverk. Som exempel på detta har AME under 2024 startat ett samarbete med Arbetsförmedlingen som heter Jobbspår vilket innebär en kombination av praktik och arbetsmarknadsutbildning innan anställning med Nystartsjobb sker.

Nystartsjobb och andra arbetsmarknadsanställningar finns som verktyg för de klienter som ligger ganska nära att kunna komma ut i arbetslivet men som behöver få in en fot och få arbeta upp ett konkurrenskraftigt CV. Insatsen är en av de viktigaste och mest effektiva åtgärder kommunen har. Genom att AME har fått möjlighet att erbjuda detta påskyndas individens inträde på arbetsmarknaden. Det är av stor vikt att AME har kvar denna insats för att klara av att ställa om personer i långvarig arbetslöshet till egenförsörjning.

Åtagande 4: Placera klienter från AME, EEB eller SFI på språkpraktik

Under mätperioden 1/7-23 till 30/4-24 har 30 individer placerats på språkpraktik. I den volymen inbegrips inte de som har SFI och språkpraktik men som samtidigt ej uppbär ekonomiskt bistånd.

Bakgrund

De flesta som får en språkpraktik via AME har haft identifierade svårigheter att lära sig svenska språket och behöver därför ett komplement i sin språkliga utveckling i form av en språkpraktik. Många av de elever som går på SFI med långsam progression och de Eslövsbor som står långt ifrån arbetsmarknaden gynnas av att få en språkpraktik för att både lära sig mer svenska, och kanske då speciellt olika former av yrkesspråk, och för att bryta en eventuell passivisering eller isolering som kan komma med långvarig arbetslöshet.

Av de som fått språkpraktik går att identifiera att deras språkliga förmåga generellt har utvecklats. Någon individ som fått språkpraktik har också, efter språkpraktiken, fått ett arbete med lönestöd.

De flesta språkpraktiker, två tredjedelar under mätperioden, har bedrivits i AME's egna verksamheter. Näringslivet har också tagit emot några språkpraktikanter. En slutsats som kan dras är att just aktiviteten språkpraktik är en bra och viktig aktivitet och att det därför finns behov av att fler individer kan erbjudas sådana platser. För att detta ska kunna bli en verklighet behöver fler förvaltningar inom Eslövs kommun ta emot klienter som har behov av språkpraktikplatser vilket också kan bidra positivt till att säkra medarbetare vid framtida rekryteringsbehov.

Åtagande 5: Samverka genom ESF-projektet RIKTA för att skapa stegförflyttning för klienter inom målgrupp 3

Sedan projektstart till och med 240430 har 45 deltagare varit inskrivna i projektet. Av deltagarna har sex individer identifierats, och bedömts av arbetsterapeut, ha någon form av begränsning/funktionsnedsättning där arbetsförmågan är oklar och behöver utredas. Den långsiktiga planeringen för dessa individer är att söka sjukersättning på hel- eller deltid från Försäkringskassan. Två deltagare har erhållit en anställning men är fortsatt aktuell för RIKTAs insatser utifrån supported employment metoden, upp emot sex månader efter det att hen har fått en anställning. Inga deltagare har gått vidare till studier.

Bakgrund

Bakgrunden till att projektet RIKTA sjösattes var att hitta nya sätt att arbeta med målgruppen långtidsarbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden och/eller har bristande progression på SFI och har svårigheter att lära sig det svenska språket. Projektet startade 1 januari 2023 och tog emot sina första deltagare under mitten av februari månad 2023. Projekt kommer att avslutas årsskiftet 2025/2026. Projektet rapporterar resultat kvartalsvis till ESF med förbestämda kriterier/indikatorer.

De flesta av deltagarna saknar referensramar och har bristande arbetsmarknadskunskaper. Det kan röra sig om förståelse för hur det är att ha ett arbete, hur det ser ut på en arbetsplats, vilka arbeten man kan arbeta med och vad det innebär att ha arbete. Vägen till anställningsbarhet är därmed längre än vad vi trodde, trots den kartläggning som låg till grund för ansökan om ekonomiska medel hos ESF. Arbetsgivarnas krav är för deltagarna svåra att nå upp till även om viljan och motivationen finns. Alla deltagare i projektet har någon form av upplevd psykisk ohälsa, ofta i

kombination med någon annan form av hälsoproblematik och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det som projekt, så här långt, har kunnat identifiera är att det ofta krävs långa och aktiva/nära individuella insatser för att nå stegförflyttningar för att i förlängningen närma sig arbetsmarknaden och öka sin anställningsbarhet.

En gemensam nämnare för deltagare med annan bakgrund än svensk är att deras språkliga förmåga är mycket svag i relation till de krav som finns på arbetsmarknaden. Det går samtidigt att identifiera att hos deltagare med svensk bakgrund så är en gemensam nämnare att skolgången av olika orsaker varit problematisk.

Vi ser även att det digitala utanförskapet är stort i den målgrupp som RIKTA arbetar med, vilket i sig medför utmaningar för att kunna tillgodogöra sig och vara en del av vårt samhälle idag och som då även påverkar deras ställning på arbetsmarknaden idag.

Åtagande 6: Samverka runt elever på SFI med långsam progression

Under perioden 1/7–23 och 30/4–24 har medarbetare hos SFI och EEB samverkat runt 34 individer. Dessa individer har varit inskrivna på studieväg 1³ eller studieväg 2⁴. Skälet till samverkan runt just dessa 34 individer har till största del berott på bristande, eller ingen, progression i studierna, dålig närvaro eller hälsoskäl som påverkar studierna.

Bakgrund

De elever det handlar om när det kommer till behov om samverkan är primärt elever som är analfabeter eller elever med mycket låg utbildningsbakgrund som har studerat många timmar på A-kursen eller B-kursen på studieväg 1 utan att uppvisa någon progression i lärandet. Dessa elever är ofta kvinnor i 50-års åldern. Representanter från SFI har vid samverkan ofta föreslagit annan aktivitet för eleverna såsom språkpraktik eller studiemotiverande kurs på Folkhögskolan. Arbetsförmedlingen har för vissa elever varit inblandad i deras planering eftersom eleven ingått i etableringsprogrammet.

³ Studieväg 1 är den studieväg de läser som har ingen eller mycket liten studiebakgrund.

⁴ Studieväg 2 är den studieväg de läser som har viss studiebakgrund motsvarande ca mellanstadiet.

Samverkan runt 34 individer motsvarar drygt 15 % av alla elever som går SFI. Det kan vara en indikation på att en stor del av eleverna på SFI i Eslöv har hinder som står i vägen för att den enskilde ska kunna komma vidare i sin språkliga utveckling och i förlängningen egenförsörjning.

Effekten av samverkan har bland annat blivit att elever har fått hjälp med motivationsstärkande aktiviteter, ändrade studietider, förflyttning till utbildning för hörselskadade och liknande aktiviteter. Dock har också 14 av de aktuella eleverna fått avbryta sina studier på grund av avsaknad av progression.

Åtagande 7: Samverka runt elever på IMA som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap

Under perioden 1/7 till 30/4 har det samverkats runt 29 individer som är elever på IMA eller är klienter hos KAA. Av dessa 29 har 6 elever blivit antagna till nationellt program och ytterligare 4 individer har antagits till programinriktat val (IMV). Av de övriga som ej under perioden gått över till nationella program eller IMV så har 8 individer gått ut på praktik, 2 har fått arbete, 6 gått in på ett individuellt alternativ (IMA) och ytterligare 2 har blivit behöriga till nationellt program och kommer söka sådant till hösten.

Bakgrund

De som samverkar runt denna målgrupp är skolpersonal på IMA (vägledare och biträdande rektor), KAA-handläggare, Ung Kompetens, biträdande enhetschef AME, kvalitetscontroller BoU, familjehandlare från Familjeenheten. I förekommande fall finns också LSS med.

Samverkansforumet uppstod efter att olika verksamheter efterfrågade bättre samsyn och gemensamma insatser för att stödja dessa elever och klienter.

Volymen som samverkats runt har blivit ganska stor under åtagandeplanens första år men det är för kort tid att se långsiktiga resultat på individnivå.

Många av de individer som samverkas runt har stora och komplexa hinder för att de ska kunna på ett enkelt sätt gå vidare till reguljär utbildning eller arbete. Ofta finns det samtidigt risk för att de olika verksamheterna (skolan, KAA och andra) har olika ingångar och syn till vem som kan sitta på

nycklarna eller ha ansvaret för enskilda individer. Genom detta samverkansforum utvecklas en samsyn som är gynnsam för individerna.

ÅTAGANDEPLAN FÖR ÖKAD EGENFÖRSÖRJNING 2023-06-13

Åtagandeplan för ökad egenförsörjning: En handlingsplan för Eslövs kommun

1. Bakgrund

I mars månad 2023 uppbär 513 personer försörjningsstöd i Eslövs kommun. Alla dessa personer är över 18 år och ska därmed stå till arbetsmarknadens förfogande. Endast 7 av de 513 är inskrivna i etableringen. Kostnaden för det totala försörjningsstödet i Eslövs kommun uppgår till 3,4 miljoner under mars månad 2023. De senaste åren har behovet av ekonomiskt bistånd inte ökat numerärt i personer men dock har den monetära summan av det ekonomiska biståndet ökat i perioder på grund av uppskrivning av riksnormen för försörjningsstöd.

Det finns flera olika förklaringar till individers behov av försörjningsstöd. Det kan vara faktorer som ligger på individuell likväl som på gruppnivå. Exempel kan vara att försörjningsstödstagare ofta har ofullständig eller oavslutad skolgång (både grundskola och gymnasial utbildning), bristande integration, ofullständig eller oavslutad SFI, psykosociala problem. Dessutom ser vi att arbetsmarknaden ställer allt högre krav på individen att ha goda svenskkunskaper även för enklare jobb vilket fungerar som ett hinder för många arbetssökande.

Som ett verktyg för att minska individers utanförskap och behov av försörjningsstöd antog både Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GoV) och Vård- och omsorgsnämnden (VoO) i maj 2020 en åtgärdsplan kallad *Strategisk plan från försörjningsstöd till egenförsörjning*. Planen innehöll 12 åtgärder varav 11 stycken var genomförda vid utgången av 2022 (en åtgärd hade ej kunnat genomföras då förutsättningarna för denna åtgärd hade förändrats genom politiska beslut på nationell nivå). Båda berörda nämnder lade åtgärdsplanen och redovisningen av dessa åtaganden till handlingarna på deras respektive nämndsmöte i december 2022. Samtidigt uppdrog båda nämnderna åt respektive förvaltning att upprätta en ny gemensam åtagandeplan i syfte att fortsätta öka andelen Eslövsbor i egenförsörjning och minska utbetalningarna av försörjningsstöd.

Ansvariga chefer på GoV och VoO skapade en styrgrupp för arbetet och organiserade workshops, arbetsplatsmöten och andra insatser för att inkludera medarbetarna på enheten för ekonomiskt bistånd (EEB), arbetsmarknadsenheten (AME), SFI och IM-programmet på gymnasieskolan för att dessa skulle bidra till att gemensamt identifiera ett antal områden kring målgruppen där samverkan kan utvecklas och där samverkande insatser bedöms kunna åstadkomma både ökad andel i egenförsörjning och minskade utbetalningar i försörjningsstöd.

Arbetet som bedrivits av personalen och ledningen inom berörda enheter har resulterat i sju olika aktiva förslag på aktiviteter som syftar till att bromsa behovet av försörjningsstöd och öka graden av egen försörjning.

2. Bakomliggande orsaker till utanförskap

Det finns många olika orsaker som var och en för sig kan innebära att en individ hamnar i en situation där hen behöver söka försörjningsstöd. De individer som vid korta och enstaka perioder behöver samhällets stöd utgör i sig inte en större svårighet för kommunens förvaltningar att stötta och hjälpa vidare till stabil egenförsörjning. Det är istället de individer som av olika skäl är illa rustade för att kunna uppnå egenförsörjning som är den målgrupp för de åtaganden och insatser som denna handlingsplan lyfter fram.

Orsaker som är typiska för den aktuella målgruppen kan vara ofullständig eller oavslutad skolgång (grundskola, gymnasieskola och SFI), bristande integration och psykosociala orsaker. Inte sällan går det att hos individerna i fråga identifiera flera av dessa orsaker till deras utanförskap och behov av ekonomiskt bistånd.

2.1 Ofullständig eller oavslutad skolgång

En stor grupp av de med ofullständig skolgång är de 10 % - 15 % av alla 16-åringar som årligen går ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet. I Eslöv handlar det om mellan 60 och 120 ungdomar varje år. Drygt hälften av dessa blir aktuella för Introduktionsprogrammen IM-A (individuellt alternativ) och IM-S (språkintröduktion). De ungdomar inom denna grupp som inte påbörjar gymnasiestudier på ett introduktionsprogram faller under

det kommunala aktivitetsansvaret. Många av ungdomarna som går ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet har en komplex bakgrund, vilket kan innebära höga trösklar för att återgå till studier.

Den andra stora gruppen som har ofullständig skolgång är en stor del av de som går på SFI. Många av SFI-deltagarna saknar utbildning eller har låg utbildningsnivå från sina hemländer. Som exempel kan nämnas att vid kartläggning inom vuxenutbildningen visar det sig att en stor grupp kvinnor (ca 20 %) som startade SFI helt saknade någon form av utbildning.

En stor grupp av de studerande inom vuxenutbildning har svårigheter att fullfölja sina studier på grund av bristande grundförutsättningar, bristande skolbakgrund, ekonomiska faktorer, familjeskäl, bristande motivation och psykosociala faktorer.

2.2 Bristande integration

Utan svenskt personnummer kan en nyanländ inte påbörja etableringsprogrammet, vilket betyder att den nyanlända inte får ersättning från Arbetsförmedlingen. I avvaktan på att etableringsprogrammet kan påbörjas är det kommunens ansvar att bära kostnaden för den nyanländes försörjning. Kommunen ersätts för kostnaderna för ekonomiskt bistånd i efterhand, men inte fullt ut. Det uppstår alltså en kostnad för kommunen före etableringstiden.

Många av de nyanlända som kommer till Eslövs kommun har en låg utbildningsbakgrund med sig. Detta innebär att det tar lång tid för individer att klara av sin SFI-utbildning. 2022 tog det för elever som läser på studieväg 1 (de med mycket låg studiebakgrund) över 2 600 timmar (lektioner) för att bli klara med SFI D. Detta går att översätta till att det tar över 4 år i snitt för denna grupp elever att klara av det första, och kanske det störste, hindret för att kunna få en fast anställning.

2.3 Psykosociala faktorer Missbruk, psykiatrisk problematik inklusive neuropsykiatriska funktionshinder och kognitiva svårigheter kräver en tät samverkan med Försäkringskassan och sjukvården. Dessa två aktörer är också av stor vikt när det gäller rehabilitering av enskilda individer. Det är av stor vikt att identifiera dessa personer så att de kan beredas utvecklingstjänst, lönebidrag eller eventuellt en tillsvidareanställning som trygghetsanställd istället för att de ska ingå i gruppen som uppbär försörjningsstöd under lång tid.

2.4 Övergångar mellan studier och arbete Efter etableringstiden har många svårt att finna ett arbete. I samhället i stort, och så också i Eslöv, råder stor brist på så kallat ”enkla jobb” utan krav på utbildning och erfarenhet. Av de som får arbete efter etableringstiden är en viss majoritet män, enligt AF:s statistik. Kvinnor har lättare att klara studierna men män har lättare att få arbete efter studierna.

Efter SFI-studier behöver många läsa mer svenska, grundläggande och/eller gymnasial, vilket innebär att den enskilde måste ta CSN-lån. Många nyanlända är rädda för att ta lån för vidare studier. Arbetsförmedlingen satsar därför på att utöka möjligheten att studera på vuxenutbildningen med aktivitetsstöd.

Arbetsmarknadsutbildningar i AF:s regi ger ersättning till den enskilde från AF, och innebär inga kostnader för den enskilde. Studier inom kommunala vuxenutbildningen, inklusive yrkesvuxutbildningar, förutsätter däremot att den enskilde tar lån via CSN för att finansiera sitt uppehälle under studietiden. Medan det främst är män som deltar i arbetsmarknadsutbildningar i AF:s regi, är det främst kvinnor som deltar på yrkesvuxutbildningar. Dessa skillnader har lyfts fram bland annat av Lars Stjernqvist i hans utredning om planering och dimensionering av gymnasial utbildning (SOU 2020:33).

2.5 Organisatoriska faktorer

Efter omorganisationen av AF och utflyttning från lokalkontoret i Eslövs kommun 2017 har ett arbete med att få till en fungerande samverkan mellan kommunen och AF bedrivits. Samverkansformer finns på olika nivåer men trots detta har individsamverkan mellan kommunen och AF blivit sämre och genomförs i princip inte längre. Detta är ett faktum som tjänstemän i Eslöv lyfter frekvent som ett mycket stort problem. Sedan januari 2023 ingår Eslöv i en övergripande samverkan med AF där vi fortfarande väntar på att se konkreta effekter. Det går att identifiera små ljuspunkter som indikerar att förbättringar från myndighetens sida kan komma.

Kommunen såväl som andra arbetsgivare har höga utbildningskrav på de flesta tjänster, vilket skapar höga trösklar in på arbetsmarknaden för individen. Det blir svårt att få det första jobbet för såväl unga som nyanlända.

3. Gemensamma, övergripande, åtaganden för förändring

Eslövs kommun har en relativt stor grupp individer som uppbär försörjningsstöd. Detta innebär en ekonomisk belastning som innebär att kostnader för försörjningsstöd blir en belastning när kommunen i stort har stora ekonomiska utmaningar. För att kunna satsa mer på kommunens välfärdsinsatser behöver volymen försörjningsstöd över tid minska.

För att få till en önskvärd förändring, minskad volym försörjningsstöd, har det identifierats att samordnade insatser behövs för att stödja gruppen som uppbär försörjningsstöd så att de kan nå egenförsörjning. Målgruppen är i stora delar densamma. Enheten för ekonomiskt bistånd, Arbetsmarknadsenheten, SFI och introduktionsprogrammen på Carl Engströmgymnasiet varvid det blir naturligt att dessa fyra verksamheter får ett direkt ansvar för förändringen. Samtidigt är frågan om försörjningsstöd och förflyttningen av individer i utanförskap ett gemensamt ansvar för alla kommunens förvaltningar.

Genom att tillsammans, över verksamhets och förvaltningsgränserna, samverka kring målgruppen tror vi att fler individer kan rustas för att gå ut i egenförsörjning. Sättet för denna samverkan är att över verksamhetsgränserna identifiera ett antal åtaganden som kan påverka volymen individer som behöver försörjningsstöd och samtidigt stärka målgruppens ställning på arbets- och utbildningsmarknaden. I kapitel 4 listas de åtaganden som sommaren 2023 anses ge störst effekt för detta mål.

4. Förslag på åtaganden

Åtagande 1: *”Aktivitet¹ från dag ett” – Arbetslösa och individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd ska ges en aktivitet inom 48 – 72 h efter sitt nybesök (första mötet).*

Syfte:

Detta åtagande syftar till att motverka utanförskap. Genom att ge arbetslösa individer olika former av aktiviteter kan de komma in i sammanhang som stärker deras förmåga att ta sig ut ur utanförskapet. Dessutom kan den enskilde individen få erfarenheter genom aktiviteterna som gör att hen kommer närmare arbetsmarknaden.

Planerad uppföljning

- Antal individer som registrerats för ett första möte hos EEB
- Andel individer som är i aktivitet via primärt AME

Huvudansvar:

AC GoV, Enhetschefer på EEB och AME

Delansvar:

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar vilka bistår genom att identifiera uppdrag och arbetsuppgifter för målgruppen, så kallat ”enkla jobb”.

¹ Begreppet Aktivitet skiljer sig i detta sammanhang från möte, kartläggning och annat som sker inom det ordinarie arbetet på AME och EEB när vi möter och arbetar med klienter.

Redovisning:

Åtagande 2: *Inrätta individuella motkrav för individer som uppbär ekonomiskt bistånd och som har arbetsförmåga (och i samverkan med Arbetsförmedlingen inkludera de som är inskrivna i Rusta och Matcha)*

Syfte

Detta åtagande syftar till att motverka utanförskap och passivitet hos den som uppbär ekonomiskt bistånd men ej har någon eller full sysselsättning. Att som individ bli passiviserad vid arbetslöshet är vanligt och ofta ett sätt att fördjupa sitt utanförskap. Genom att den som uppbär motkrav för att erhålla ekonomiskt bistånd kan risken för passivisering minskas och den enskilde individen kan också få motivation att söka sig vidare till egenförsörjning. Ett ytterligare syfte är att åtagandet kan bidra till fördjupad samverkan med Arbetsförmedlingen och de fristående aktörerna inom Rusta och Matcha.

Planerad uppföljning

- Antal individer som ingår i aktivitet som motkrav för att erhålla ekonomiskt bistånd
- Antal individer som ingår i aktivitet som motkrav för att erhålla ekonomiskt bistånd utöver att de också ingår i Rusta och Matcha
- Antal deltagare i aktivitet i förhållande till antalet aktiva individer hos EEB
- Redogörelse för vad de som inte ingår i aktivitet har för sysselsättning/planering

Huvudansvar:

VC VoO, Enhetschefer på EEB och AME

Delansvar:

Arbetsförmedlingen som genom samverkansavtal godkänner att individer inom Rusta och Matcha parallellt med den åtgärden kan ingå i kommunala aktiviteter.

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar vilka bör identifiera uppdrag och arbetsuppgifter för målgruppen, så kallat ”enkla jobb” och dessutom ta emot deltagare ute i verksamheterna.

Redovisning:

Åtagande 3: Säkerställ att individer som får nystartsjobb och andra arbetsmarknadspolitiska anställningar matchas mot faktiska arbeten och kommande rekryteringsbehov

Syfte

Detta åtagande syftar till att stödja både individer och arbetsgivare genom att individer som är lämpliga för en viss typ av arbete i möjligaste mån får ett sådant nystartsjobb eller anställningsstödsformer via Arbetsförmedlingen på en arbetsplats där det finns en realistisk chans att få anställning eller där erfarenheten av arbete på arbetsplatsen kan ge individen en sådan erfarenhet som gör att hen kan ta sig vidare till ett sådant yrke eller till studier. Dessutom är detta en möjlighet för att möta kommunens framtida behov av arbetstagare.

Planerad uppföljning

- Antal individer som efter nystartsjobb fått en fast anställning antingen på den plats de har haft nystartsjobbet på eller inom det yrke de arbetade på när de hade nystartsjobb
- Redovisning av uppföljning av klienterna genom arbetsmarknadssekreterare

Huvudansvar:

AC GoV och Enhetschef AME

Delansvar:

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar som bör identifiera uppdrag och arbetsuppgifter för målgruppen och dessutom ta emot deltagare inom ramen för Nystartsjobb.

Näringslivsstrateg och näringslivskontoret i samspel med AME.

Redovisning:

Åtagande 4: Placera klienter från AME, EEB eller SFI på språkpraktik

Syfte

Detta åtagande syftar till att genom språkpraktik utveckla klienternas språk både i det vardagliga och i det professionella sammanhanget och att på så sätt både skapa meningsfull sysselsättning för individen och att rusta individen att komma närmare arbetsmarknaden. Dessutom kan praktik vara en del av kommunens övergripande rekryteringsprocess

Planerad uppföljning

- Antal individer från AME, EEB och SFI som har placerats på språkpraktik

Huvudansvar:

AC GoV, EC på AME och Rektor för vuxenutbildningen

Delansvar:

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar som bör identifiera uppdrag och praktikplatser för målgruppen och dessutom ta emot deltagare

Redovisning:

Åtagande 5: Samverka genom ESF-projektet RIKTA för att skapa stegförflyttning för klienter inom målgrupp 3²

Syfte

Detta åtagande syftar till att på övergripande nivå få deltagare att göra en stegförflyttning från mycket långt ifrån arbetsmarknaden till att komma närmare densamma. Projektet har som mål att arbeta med totalt 80 deltagare varav 40 kvinnor och 40 män under

² Målgrupp 3 är personer som har långvarigt behov av försörjningsstöd och står långt ifrån arbetsmarknaden.

projektperioden. I förlängningen är syftet att minska behovet av försörjningsstöd hos målgruppen. Målet är att efter tre år ska 60 % av deltagarna fått ett arbete eller är inskriven i någon form av studier. Övriga 40% ska ha gjort stegförflyttningar närmre arbete eller studier.

Planerad uppföljning

- Antal deltagare som blivit inskrivna i projektet
- Identifiera antalet individer som skulle kunna vara aktuella för annan långsiktig försörjning, till exempel sjukersättning.
- Antal deltagare som gått vidare till arbete eller studier

Huvudansvar:

VC VoO och EC AME

Redovisning:

Åtagande 6: *Samverka runt elever på SFI som har långsam progression*

Syfte

Detta åtagande syftar till att stödja individen i att långsiktigt göra stegförflyttningar närmare utbildnings- eller arbetsmarknaden. Dessutom är åtagandet en metod för att identifiera olika hinder för den enskilde så att hen kan klara av sin utbildning genom att erbjuda ett multikompetent team³ som kan identifiera åtgärder för individen.

Planerad uppföljning

- Antal elever som samverkats runt
- Andel av dessa som har slutfört SFI

Huvudansvar:

AC GoV och Rektor Carl Engström Vuxenutbildning

³ Ett multikompetent team består av olika befättningshavare från bland annat SFI, AME, EEB och andra verksamheter. Det kan också innebära att tjänstepersoner från FK eller AF ingår i teamet.

Redovisning:

Åtagande 7: *Samverka runt elever på IMA som riskerar hamna i långvarigt utanförskap (IMA, KAA, Ung Kompetens och Familjeenheten)*

Syfte

Detta åtagande syftar till att stödja individen i att långsiktigt göra stegförflyttningar närmare utbildnings- eller arbetsmarknaden.

Dessutom är åtagandet en metod för att identifiera olika hinder för den enskilde så att hen kan klara av sin utbildning genom att erbjuda ett multikompetent team som kan identifiera åtgärder för individen.

Planerad uppföljning

- Antal elever som samverkats runt
- Andel av dessa som har slutfört IMA och antagits till Nationellt program
- Andel av dessa som kommit ut i aktiviteter via KAA eller AME

Huvudansvar:

AC GoV, EC AME och Rektor Carl Engström Vuxenutbildning

Redovisning:

5. Redovisning av åtaganden

Resultaten av de olika åtagandena ska redovisas till VoO-nämnden och GoV-nämnden två gånger årligen. Vid decembernämnden redovisas delårsaktivitet och frekvenserna av genomförda aktiviteter. Vid juninämnden redovisas helårsaktiviteter och jämför år för år. Detta innebär följande redovisningschema i nämnderna:

- December 2023 – De 7 åtagandena och dess frekvenser
- Juni 2024 – Årsberättelse med jämförelse med basåret 2023
- December 2024 – De 7 åtagandena och dess frekvenser
- Juni 2025 – Årsberättelse med jämförelse med 2023 och 2024
- December 2025 – De 7 åtagandena och dess frekvenser
- Juni 2026 – Årsberättelse med jämförelse med 2023, 2024 och 2025.

Vid varje redovisning bör en återkoppling göras visavi förändringar av resultaten för åtaganden.

2024-06-05
Otto Graudums
+4641362155
otto.graudums@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse; Detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22, i Flyinge, Eslövs kommun

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna förslag till detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 i Flyinge utan erinran.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att förslag till detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22, i Flyinge, Eslövs kommun ska hållas tillgängligt för samråd. Samrådsperioden löper till och med den 28 juni 2024.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 – Plankarta
- Bilaga 2 – Planbeskrivning
- Bilaga 3 – Illustrationsplan
- Bilaga 4 – Arkeologisk avgränsande förundersökning
- Bilaga 5 – Arkeologisk förundersökning
- Bilaga 6 – Dagvattenutredning
- Bilaga 7 – Kulturmiljöundersökning
- Bilaga 8 – Naturvärdesinventering
- Bilaga 9 – Beslut KSAU

Beredning

Detaljplanen syftar till att möjliggöra småhusbebyggelse samt lägenheter och radhus på Östra Gårdstånga 8:22. Detaljplanen ska även säkerställa att utvecklingen inom planområdet tar hänsyn till kulturhistoriska värden. Planområdet omfattas idag inte av detaljplan. Ytan som föreslås att bli omvandlad till småhusfastigheter är cirka 8 200 kvadratmeter.

Efter genomgång av samrådshandlingarna gör ansvarig handläggare följande bedömning. Detaljplaneförslaget bör lämnas utan erinran.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Otto Graudums
Utredningssekreterare

Samråd 23 april - 28 juni

Information gällande detaljplan för del av Östra Gårdstånga 8:22

Eslövs kommun har tagit fram ett förslag till ny detaljplan för del av Östra Gårdstånga 8:22 som ligger söder om Gårdstångavägen i västra delen av Flyinge. Detaljplaneförslaget möjliggör för bostadstomter för villa- och radhusbebyggelse samt inredning av lägenheter i befintliga ekonomibyggnader. Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att detaljplanen ska hållas tillgänglig för samråd. Under samrådstiden finns det möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget.

Flygbild över planområdet sett från söder (2018).

Vad är en detaljplan?

En detaljplan består av en planbeskrivning och en plankarta som bestämmer vad marken får användas till och vad som får byggas inom ett avgränsat område. Detaljplanen är juridiskt bindande där processen att ta fram den och innehållet styrs av plan- och bygglagen (PBL). Olika intressen vägs samman för att nå en god helhetslösning. När detaljplanen är klar kan denna sedan ligga till grund för exempelvis bygglov.

Varför informerar kommunen om detaljplanen?

Förslaget kan beröra fastighetsägare, boende, innehavare av servitut, myndigheter, organisationer m.fl. Enligt PBL behöver de som berörs av planen informeras om pågående arbete med detaljplan och få möjlighet att lämna synpunkter.

Kommunen uppmanar berörda fastighetsägare och bostadsrättsföreningar att informera eventuella övriga boende, hyresgäster, bostadsrättsinnehavare och arrendatorer om förslaget till detaljplan. Om din fastighet har övergått till ny ägare ber vi dig att informera kommunen om detta.

Hur ser detaljplaneprocessen ut?

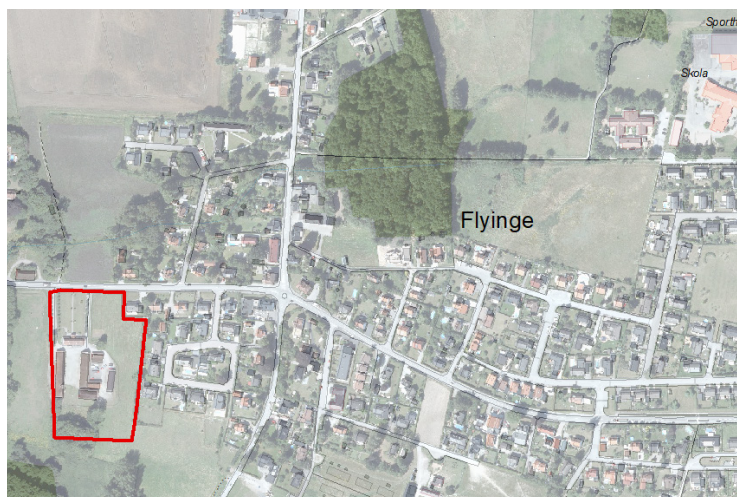
Processen att ta fram en detaljplan regleras i PBL. Denna detaljplan handläggs med utökat förfarande, vilket innebär att det kommer att finnas två tillfällen med möjlighet att lämna synpunkter, under samråd och under granskning. Därefter kommer kommunfullmäktige att kunna anta detaljplanen. Om antagandebeslutet inte överklagas får detaljplanen laga kraft efter cirka fyra veckor och gäller då för området.

Var föreslås en ny detaljplan?

Planområdet är beläget i västra delen av Flyinge.

Planområdet avgränsas av Gårdstångavägen i norr och av privata fastigheter i väster och öster.

Karta över planområdets läge i Flyinge.

Illustrationsplan som visar hur området kan se ut i framtiden

Förslaget i korthet

Detaljplanen möjliggör för bostadstomter för villa- och radhusbebyggelse samt möjlighet att inreda några av de befintliga ekonomibyggnaderna med lägenheter/radhus. Mangårdsbyggnaden med dess tillhörande trädgård mot Gårdstångavägen ska bevaras. Ytan som föreslås att omvandlas till småhusfastigheter är cirka 8 200 kvadratmeter stor.

Exploateringen ska ske med anpassning till kulturmiljön och riksintresse för kulturmiljövård. Byggrätterna är placerade med ett minsta respektavstånd på 13 meter till riksintresset för friluftsliv.

Planförslaget avviker från kommunens översiktsplan, Eslöv 2035, som anger markanvändning landsbygd för området och därför handläggs detaljplanen med ett utökat förfarande. Planområdet ligger däremot i den riktning som översiktsplanen anger för bebyggelseutveckling på längre sikt.

I en avvägning mellan de allmänna och enskilda intressena, om ökad bostadsbebyggelse i Flyinge, har kommunledningskontoret bedömt att intressena för lägenheter och småhus väger över det allmänna intresset att bevara betesmarken.

Kommunens samlade bedömning är att ett genomförande av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Denna information är endast en sammanfattning av planförslaget

Hur lämnar jag synpunkter?

Synpunkter ska skickas in under samrådstiden och skriftligen lämnas till Eslövs kommun **senast den 28 juni 2024**. Den som inte senast under granskningstiden (nästa tillfälle att lämna synpunkter) har lämnat någon skriftlig synpunkt på planförslaget kan förlora rätten att senare överklaga kommunens beslut att anta detaljplanen.

Synpunkter kan lämnas på två olika sätt:

1. Via e-tjänst som finns på kommunens webbplats på följande länk:
utveckla.eslov.se/gardstanga-822
2. Via brev som skickas till:
Kommunledningskontoret
Eslövs kommun
241 80 Eslöv

Märk ditt meddelande med diarienummer **"KS 2018/436"**

Mer information

Du kan ta del av planförslaget i sin helhet via kontaktcenter i stadshuset, Flyinge bibliotek, Eslövs stadsbibliotek samt digitalt på kommunens webbplats via länk och QR-kod:

utveckla.eslov.se/gardstanga-822

Läs mer om kommunens utveckling på:

utveckla.eslov.se

Har du frågor?

Hör gärna av dig till
Mikael Vallberg, plan- och exploateringschef
0413-624 23
Mikael.Vallberg@eslov.se

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns
	Kombinerad egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

	Bostäder.
	Fördroingsmagasin.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

	Marken får inte förses med byggnad
	Marken får endast förses med komplementbyggnad

Fastighetsstorlek

d_1	Största fastighetsstorlek är 800 m ²
d_2	Största fastighetsstorlek är 1200 m ²
d_3	Minsta fastighetsstorlek är 800 m ²

Höjd på byggnadsverk

h_1	Högsta nockhöjd är 6,5 meter
h_2	Högsta nockhöjd är 7 meter
h_3	Högsta nockhöjd är 9,5 meter

Markens anordnande och vegetation

$+0.0$	Markens höjd över angivet nollplan
n_1	Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk
n_2	Befintlig marknivå får inte ändras mer än vad som krävs för angöring till entréer och dyligt
n_3	Dike ska avrinna till Kävingeån
\rightarrow	Minsta lutning är 1:50. (Pilen pekar uppåt)

Rivningsförbud

r_1	Byggnad får inte rivas
-------	------------------------

Skydd av kulturvärden

q_1	Plakett i kalksten med husets byggår på fasad mot söder ska bevaras.
-------	--

Stängsel, utfart och annan utgång

β \circ \cdot \circ \downarrow	Utfart får inte finnas
--	------------------------

Takvinkel

o_1	Takvinkeln ska vara 30–45 grader
-------	----------------------------------

Utformning

f_1	Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Entréer ska vara belägna mot gårdplanen i öster.
f_2	Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej.
f_3	Endast friliggande småhus eller radhus
f_4	Flerbostadshus eller radhus
f_5	Tak ska utformas som sadeltak

Utförande

b_1	Minst 70 % av fastighetsarean ska vara genomsläpplig
-------	--

Utnyttjandegrad

e_1	Största byggnadsarea är 120 m ² per fastighet
e_2	Största byggnadsarea är 150 m ² per fastighet

Varsamhet

k_1	Byggnaden ska bibehålla sin ursprungliga karaktär med avseende på volym, proportioner, fasadkomposition, material och detaljningsnivå. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden. Nya takkupor eller takfönster medges inte.
k_2	Byggnadens karaktär av äldre stallbyggnad ska bibehållas. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden (se planbeskrivning). Mot gårdplanen i väster ska fönster vara utformade som traditionella stallfönster i gjutjärn. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Frontespiser utformade som traditionella lastluckor (men med fönster) kan prövas i begränsad omfattning.

Villkor för startbesked

a_3	Startbesked får inte ges för bostadsbyggnation förrän dagvattenanläggningar inom E1 och n3 har kommit till stånd.
-------	---

Ändrad lovplikt

a_2	Marklov krävs även för fällning av träd.
-------	--

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK

Ändrad lovplikt

Marklov krävs även för åtgärd som kan försämma markens genomsläpplighet.

Upplysning

Inom område betecknat E1 ska en vattenmängd på minst 57 kubikmeter omhändertas.

Teckenförklaring

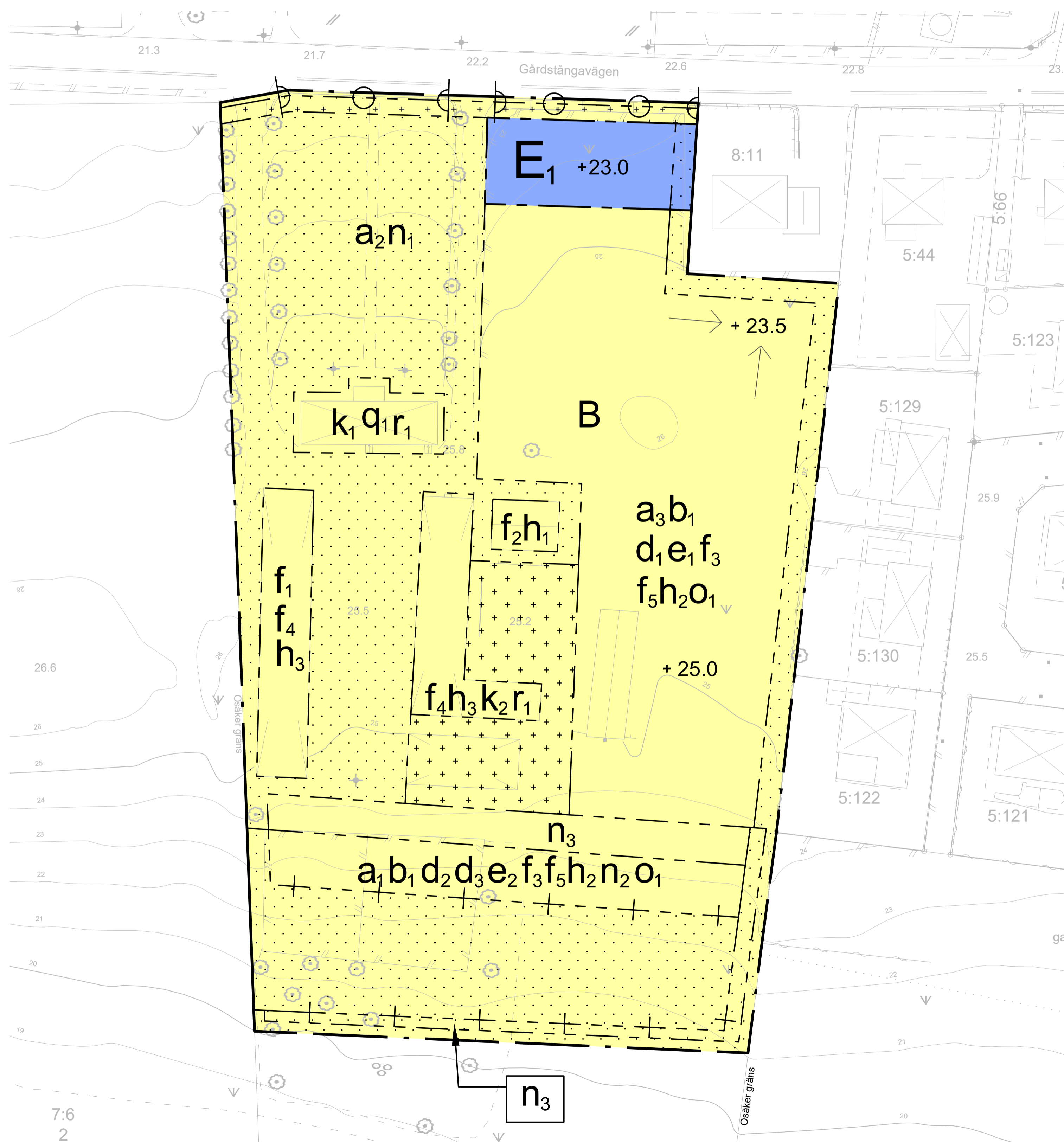
	Rännstensbrunn, gjutjärn		Barr- och blandskog
	Gränspunkt		Kärr
	Användnings- eller kvartersgräns		Lövskog
	Förelagden fastighetsgräns		Strömpil, stor
	Fastighetsgräns		Äng
	Kommungräns		Åker
	Egenskapsgräns		Lövträd
	Traktgräns		Strandlinje
	Trappil		Ägoslagsgräns
	Bostad		Dikeskant
	Uthus, Garage		Väggkant
	Växthus		Kantsten
	Ekonomibyggnad		Ledningsrätt
	Industri		Gemensamhetsanläggning
	Tillbyggnad, Husliv		
	Carport		
	Altan		
	Skärmtak		
	Trappa		
	Uterum		
	Byggnad, beteckning		
	Övrigt, beteckning		
	Pool		
	Fundament		
	Häck		
	Murkant		
	Staket		
	Stödmur		
	Fast formlämnning (R)		
	1 m höjdkurva		
	5 m höjdkurva		
	Släntbeteckning		
	Slänt		
	Elanordning, Ledningsstolpe		
	Elanordning, Belysningsstolpe		
	Elledning, Skåp		
	Elledning, Högsänning		

	Offentlig byggnad, fasad respektive takfot
	Bostad, fasad respektive takfot
	Garage eller uthus, fasad respektive takfot
	Industri, fasad respektive takfot
	Skärmtak respektive carport
	Transformatorbyggnad
	Verksamhet, fasad respektive takfot
	Ekonomibyggnad, fasad respektive takfot
	Slänt

Grundkartan är aktualitetsförklarad 2024-03-06
 Grundkartan är upprättad i mars 2022 på grundval av
 Eslövs kommuns primärkarta.
 Fastighetsredovisningen avser förhållandena i mars 2022.
 Johan Järnström
 Mättningsingenjör
 Miljö och Samhällsbyggnad
 Referenssystem SWEREF 99 13 30
 Höjdsystem RH 2000

Plankarta Skala: 1:500 i A1, Skala 1:1000 i A3

	Till planen hör: ☐ Plankarta ☐ Planbeskrivning ☐ Fastighetsförteckning ☐ Illustrationsplan	
	Detaljplan för del av Fastigheten Östra Gårdstänga 8:22 i Flyinge Eslövs kommun Skåne län	☐ Samrådshandling ☐ Granskningshandling ☐ Antagandehandling
Upprättad 2024-03-26	KS 2018.0436	PLANFÖRFARANDE ☐ Standardförfarande ☐ Utökat förfarande ☐ Enkelt förfarande
Katarina Borgstrand Avdelningschef Kommunledningskontoret	Mikael Vallberg Plan- och exploateringschef Tillväxtavdelningen	Plan nr
Antagen av Beslutande instans Antagandedatum	Laga kraft	

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22, i Flyinge, Eslövs kommun Samrådshandling

Figur 1 Flygfoto över Johannesbergs gård, Bild: Fastighetsägarens foto.

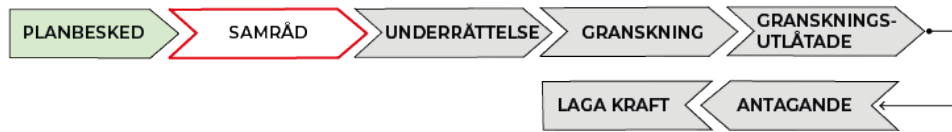
Diarienummer : KS 2018.0436

Upprättad : 2024-03-26

Handlingar som tillhör detaljplanen:

- Plankarta Östra Gårdstånga 8:22, samråd
- Illustrationsplan Östra Gårdstånga 8:22, samråd
- Planbeskrivning Östra Gårdstånga 8:22, samråd
- Fastighetsförteckning
- Arkeologisk avgränsande förundersökning, Länsstyrelsen Skåne, 2022-04-24
- Arkeologisk förundersökning, Länsstyrelsen Skåne, 2022-10-05
- Dagvattenutredning Östra Gårdstånga 8:22, Starkstad Project Partners AB, 2022-05-19, rev. 2023-02-27
- Kulturmiljöundersökning, Olga Schlyter Kulturmiljökonsult, 2022-05-03, Malmö
- Naturvärdesutredning, Naturcentrum, 2023-01-27

Utökat förfarande:

VAD ÄR EN DETALJPLAN?

En detaljplan styr hur marken får användas för ett område inom kommunen exempelvis för bostäder, kontor, handel och industri. Detaljplanen får även reglera placering, utformning och utförande. En detaljplan består av en plankarta som är juridiskt bindande och en planbeskrivning som beskriver plankartan.

Planbeskrivningen är ett dokument som anger syftet med detaljplanen och förklarar innehållet för att detaljplanen ska kunna förstås och genomföras. Av planbeskrivningen ska framgå bland annat de konsekvenser som genomförandet av detaljplanen medför för sakägare, andra berörda och miljön. En planbeskrivning är en obligatorisk handling som ska finnas tillsammans med plankartan med tillhörande bestämmelser.

PLANPROCESSEN

Detaljplaneprocessen regleras i plan- och bygglagen och syftar till att pröva om ett förslag till markanvändning är lämpligt. I processen ska allmänna och enskilda intressen vägas mot varandra. Under samråd och granskning ges möjlighet för sakägare, myndigheter och andra berörda att inkomma med synpunkter.

Denna detaljplan tas fram genom utökat förfarande enligt plan- och bygglagen 2010:900. För denna detaljplan har Eslövs kommun följt Boverkets allmänna råd 2020-10-01.

INLEDNING

SYFTE

Detaljplanens syfte är att möjliggöra småhusbebyggelse samt lägenheter och radhus på Östra Gårdstånga 8:22. Detaljplanen ska även säkerställa att utvecklingen inom planområdet tar hänsyn till kulturhistoriska värden.

SAMMANFATTNING

Detaljplaneförslaget möjliggör uppförande av 10-12 friliggande småhus samt möjlighet att inreda några av de befintliga ekonomibygnaderna med lägenheter/radhus. Mangårdsbyggnaden med dess tillhörande trädgård mot Gårdstångavägen ska bevaras. Ytan som föreslås omvandlad till småhusfastigheter är cirka 8 200 kvadratmeter.

Exploateringen ska ske med anpassning till kulturmiljön och riksintresse för kulturmiljövård. Byggrätterna föreslås placerade med ett minsta respektavstånd på 13 meter till riksintresset för friluftsliv.

Planförslaget strider mot översiktsplanen, Eslöv 2035, som anger markanvändning landsbygd och ingår inte i kommunens utpekade område för bostäder och därför handläggs detaljplanen med utökat förfarande. Översiktsplanen anvisar däremot planområdet i riktning för bebyggelseutveckling på längre sikt.

I en avvägning mellan de allmänna och enskilda intressena, om ökad bostadsbebyggelse i Flyinge, har kommunledningskontoret bedömt att intressena för lägenheter och småhus väger över det allmänna intresset att bevara betesmarken.

Kommunledningskontoret bedömer att planens genomförande inte kommer att medverka till en betydande miljöpåverkan.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SYFTE	3
SAMMANFATTNING.....	3
PLANFÖRSLAG	6
PLANSÖKANDE	6
PLANENS SYFTE	6
FRAMTAGNA UTREDNINGAR	6
MARKANVÄNDNING OCH STADSBILD	6
TRAFIK	14
BULLER OCH STÖRNINGSSKYDD	14
NATUR.....	15
EKOSYSTEMTJÄNSTER.....	16
TEKNISK FÖRSÖRJNING	16
SÄKERHET OCH HÄLSA.....	20
SOCIALA ASPEKTER.....	20
FÖRUTSÄTTNINGAR.....	22
PLANDATA.....	23
BEFINTLIG STADSBILD OCH MARKANVÄNDNING	23
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN.....	24
KULTURMILJÖ.....	28
ARKEOLOGI/ FORNLÄMNINGAR.....	29
SERVICE.....	32
TRAFIK.....	32
NATUR.....	33
TEKNISK FÖRSÖRJNING	35
KONSEKVENSER.....	37
MILJÖKONSEKVENSER.....	37
MILJÖKVALITETSNORMER (MKN).....	38
DAGVATTEN.....	38
ÖVERSVÄMNING OCH SKYFALL.....	38
NATURMILJÖ OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	39
BIOTOPSKYDDSSOMRÅDE.....	39
MARK OCH GRUNDLÄGGNING.....	39
MARKRADON	39
MARKFÖRORENINGAR	39

ALLERGENER	39
HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER	39
STADSBILD/LANDSKAPSBILD.....	41
ARKEOLOGI	41
SOLFÖRHÅLLANDEN.....	42
TRAFIK	42
TEKNISK FÖRSÖRJNING	42
HÄLSA OCH SÄKERHET	42
SOCIALA KONSEKVENSER.....	43
GENOMFÖRANDE	44
ORGANISATORISKA FRÅGOR	44
FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER	44

PLANFÖRSLAG

PLANSÖKANDE

Plansökande är fastighetsägare för Östra Gårdstånga 8:22. Den sökande skickade in begäran om planbesked den 16 maj 2019.

PLANENS SYFTE

Detaljplanens syfte är att möjliggöra småhusbebyggelse samt lägenheter och radhus på Östra Gårdstånga 8:22. Detaljplanen ska även säkerställa att utvecklingen inom planområdet tar hänsyn till kulturhistoriska värden.

FRAMTAGNA UTREDNINGAR

Flera utredningar har beställts under framtagandet av planförslaget. Utredningarna listas nedan:

- *Arkeologisk avgränsande förundersökning*, 2022-04-24, Länsstyrelsen Skåne
- *Arkeologisk förundersökning*, 2022-10-05, Länsstyrelsen Skåne
- *Dagvattenutredning Östra Gårdstånga 8:22*, 2022-05-19, rev. 2023-02-27, Starkstad Project Partners AB, Malmö
- *Kulturmiljöundersökning*, 2022-05-12, Olga Schlyter Kulturmiljökonsult, Malmö
- *Naturvärdesutlåtande*, 2023-01-27, Naturcentrum

Sökande är beställare och ekonomiskt ansvarig för alla framtagna utredningar. Alla utredningar som har gjorts av andra än kommunen, där konsultnamn redovisas, har bekostats och upphandlats av exploatören.

MARKANVÄNDNING OCH STADSBILD

Markanvändningen föreslås ändras från jordbruk till bostäder (B).

Gårdsbebyggelsen med mangårdshuset ska till stor del bevaras som den ser ut idag vilket säkerställs med bevarande- och varsamhetsbestämmelser.

Ekonomibyggnaderna kan genom detaljplanen konverteras till lägenheter eller radhus. Ett exempel på ombyggda stall är Brf Värpingegård i Värpinge, Lund där två ekonomibyggnader har inretts med 50 lägenheter. Den gemensamma gårdsmiljön och de gamla byggnaderna ger en unik boendemiljö som denna detaljplan kan ta inspiration ifrån.

Figur 2. Inspirationsbild från Brf Värpingegård i Lund. Bild: <https://brfvarpingegard.bostadsratterna.se/brf-varpingegard>

Bebyggelse

Den nya småhusbebyggelsen ger en ny årsring till bostadsbebyggelsen i västra Flyinge. Detaljplanen reglerar att byggrätterna i öster ska vara fristående småhus eller radhus som endast får inredas med en lägenhet per fastighet. Tomterna får vara högst 800 kvadratmeter (d_1) och största BTA är 120 kvadratmeter (e_1) i den norra och östra delen medan i söder tillåts tomter som är minst 800 kvadratmeter (d_3) och som mest 1 200 kvadratmeter (d_2) med största BTA 150 kvadratmeter (e_2). De nya husen ska upplevas att ingå i en helhet med småhusen kring Runstensvägen.

Den tillkommande bebyggelsen tillåts en högsta nockhöjd om 6,5-7 meter (h_1, h_2). Taken ska utformas som sadeltak (f_5) med takvinkel mellan 30 och 45 grader (α_1).

Markens anordnande

Detaljplanens utgångsläge är att marknivåerna inte ska ändras mer än vad som krävs för att entréer ska vara tillgängliga (n_2). Husen ska placeras med anpassning till terrängen och planområdets nivåskillnader.

En ny lokalgata kommer behöva ansluta den nya bebyggelsen med Gårdsåkravägen. Lokalgatan är inte reglerad i plankartan, utan ska kunna placeras flexibelt utifrån byggnadernas läge. Illustrationsplanen visar ett förslag på hur lokalgatan kan utformas. I gatan ska ett makadamdike placeras mellan gata och fastighetsgräns vilket regleras med n_3 i plankartan.

Figur 3. Illustrationsplan som visar hur detaljplanen kan genomföras.

Kulturmiljö

En kulturmiljöundersökning har tagits fram av Olga Schlyter Kulturmiljökonsult (Kulturmiljöundersökning, 2022-05-12). Undersökningen redogör för vilka kulturhistoriska värden som finns på gården och vilka värden som ska bevaras.

Mangårdsbyggnad

Figur 4. Mangårdsbyggnad sedd från söder. Bild från kulturmiljöutredning.

Byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden:

- Byggnadsvolym (längd bredd höjd takvinkel).
- Fasadkomposition med rytmisk fönstersättning och jämnstora fönster.
- Centralt placerad huvudentré mot gårdsplan i söder. Rundbågig pardörr i trä.
- Inga dörrar i fasad mot trädgård i norr, bortsett från dörr i verandan.
- Fönsterutformning (sidohängda, utåtgående tvåluftsfönster i trä med genomgående spröjs).
- Glasveranda i trä med snickarglädje.
- Takmaterial: Rött, enkupigt lertegel.
- Två murade skorstenar i nock.
- Ljusa putsade fasader med dekorativa inslag i form av takfotsgesims, hörnkedjor, lisener och rundbågiga blinderingar ovan fönster.
- Två släpkupor mot söder. Inga takkupor mot norr, förutom två små, triangulära kupor.

Mangårdsbyggnaden är kulturhistoriskt särskilt värdefull och bör även fortsatt fungera som bostadshus. I detaljplanen förses byggnaden med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser, samt en bestämmelse om skydd av kulturvärden:

Rivningsförbud 4 kap. 16 § 1 st. 4 p.

r₁ Byggnaden får inte rivas.

Skydd av kulturvärden 4 kap. 16 § 1 st. 3 p

q₁ Plakett i kalksten med husets byggår på fasad mot söder ska bevaras.

Varsamhet 4 kap. 16 § 1 st. 2 p.

k₁ Byggnaden ska bibehålla sin ursprungliga karaktär med avseende på volym, proportioner, fasadkomposition, material och detaljeringsnivå. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden (se planbeskrivning). Nya takkupor eller takfönster medges inte.

Kostall/ svinstall

Figur 5. Kostallet och gårdsplan sett från väster.

Stallbyggnaden är kulturhistoriskt särskilt värdefull och bör förses med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser. Planbestämmelserna anpassas så att byggnaden vid behov kan få en ny funktion. Det är dock viktigt att karaktären av gammal stallbyggnad bibehålls, vilket varsamhetsbestämmelserna syftar till att säkerställa.

Ett karaktärsdrag som är typiskt för ekonomibygnader är fasadernas relativt slutna karaktär med små, högt sittande fönster. I största möjliga utsträckning bör befintliga port- och fönsteröppningar användas. Särskilt viktigt är detta i fasaden mot gårdsplanen, medan man mot öster kan vara friare vad gäller nya öppningar. Entréer bör vara förlagda mot gårdsplanen.

Ett annat typiskt drag för ekonomibygnader är de stora sammanhängande takytorna utan takkupor. Dock förekommer det en form av frontespiser med luckor som skär takfoten (exempelvis finns en sådan kupa på logens fasad mot gårdsplanen). Den typen av gamla lastluckor, försedda med fönster, kan vara ett sätt få in ljus till ovanvåningen utan att förvanska karaktären av ekonomibygnad. Kostallet/ svinstallet regleras med följande planbestämmelser:

Rivningsförbud 4 kap. 16 § 1 st. 4 p.

r₁ Byggnaden får inte rivas.

Varsamhet 4 kap. 16 § 1 st. 2 p.

k₂ Byggnadens karaktär av äldre stallbyggnad ska bibehållas. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden (se planbeskrivning). Mot gårdsplanen i väster ska fönster vara utformade som traditionella stallfönster i gjutjärn. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Frontespiser utformade som traditionella lastluckor (men med fönster) kan prövas i begränsad omfattning.

Byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden:

- Byggnadsvolym (längd bredd höjd takvinkel)
- Fasader i rött tegel med locklistpanel i gavelrösten mot söder och öster.
- Norra gavelns symmetriska fasadkomposition.
- Stallfönster (småspröjsade gjutjärnsfönster)
- Träfönster på norra gaveln (sidohängda, utåtgående tvåluftsfönster i trä med genomgående spröjs).
- Portar/dörrar i trä som är utformade som enkla bräddörrar.
- Stora sammanhängande takytor utan takkupor.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Loge

Figur 6. Logen sedd från nordöst. Bild från kulturmiljöutredning.

Rekommendationen från antikvarisk synvinkel är att bevara logen och vid behov bygga om den för nya funktioner på ett varsamt sätt. Om byggnaden inte bevaras bör den ersättas med en liknande volym på samma plats, för att gårdsmiljön i någon mån ska bibehålla sin karaktär. Detaljplanen bör då reglera byggrätten så att en ny byggnad får samma volym och takform som logen. Utformningen av bevarad loge eller ersättningsbyggnad regleras genom planbestämmelser:

Utformning 4 kap. 16 § 1 st. 1 p.

f₁ Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Entréer ska vara belägna mot gårdsplanen i öster.

Traktorgarage

Figur 7. Traktorgaraget sedd från söder. Bild från kulturmiljöutredning.

Rekommendationen från antikvarisk synvinkel är att bevara traktorgaraget och vid behov bygga om det för nya funktioner på ett varsamt sätt. Om byggnaden inte bevaras kan den ersättas med en ny byggnad. Detaljplanen bör då reglera byggrätten så att en ny byggnad får antingen samma volym som traktorgaraget har idag, med ett asymmetriskt sadeltak, eller samma volym som traktorgaraget hade från början (utan tillbyggnad mot söder). Utformningen av bevarat traktorgarage eller ersättningsbyggnad regleras genom planbestämmelser:

Utformning 4 kap. 16 § 1 st. 1 p.

f₂ Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej.

Övrigt

Gårdsplanen

Figur 8. Mangårdsbyggnaden och gårdsplanen sett från söder.

Detaljplanen säkerställer att gårdsplanen bevaras som en öppen obebyggd yta, inramad av byggnader. Marken är reglerad med prickmark.

Trädgården

Figur 9. Trädgården sedd från Gårdstångavägen i norr. Bild från kulturmiljöutredning.

Trädgården är viktig att bevara ur kulturhistoriskt perspektiv. Detaljplanen har utformats så att ingen bebyggelse tillåts i trädgården (prickmark).

Övriga komplementbyggnader

Maskinhall och massegraven i den södra delen av gårdsbebyggelsen har inga större kulturhistoriska värden och avses rivas. Dessa skyddas heller inte i detaljplanen.

TRAFIK

Detaljplanen anger utfartsförbud i gräns mot Gårdstångavägen med undantag för befintliga infarter. De två befintliga infarterna kommer att finnas kvar, men det är infarten i öster som troligtvis kommer att användas som huvudsaklig väg in till majoriteten av de nya bostäderna eftersom de framförallt är placerade på den östra sidan om gårdsbebyggelsen. En ny lokalgatan kan anläggas på kvartersmark som ansluter den nya bebyggelsen till Gårdstångavägen. Detaljplanen reglerar inte utformning eller placering av lokalgatan, illustrationsplanen visar ett exempel på hur den kan utformas.

Beroende på hur fastighetsindelningen görs kan mangårdsbyggnaden nå antingen från infarten i väster eller infarten i öster.

Detaljplanen medger att parkering kan ordnas i enlighet med Eslöv kommuns parkeringsnorm. För boende i småhus ska parkering ske inom den egna fastigheten. Detaljplanen möjliggör för en samlad parkeringsyta för lägenheterna söder om svinstallet.

BULLER OCH STÖRNINGSSKYDD

Bedömningsgrunder och riktvärden

Enligt 3 § Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader; lydelse före-/efter den 1 juli 2017, gäller riktvärdena nedan för trafikbuller vid bedömningar enligt både plan- och bygglagen och miljöbalken.

Förordningen syftar till att underlätta för bostadsbyggande i bullriga miljöer och innehåller därmed vissa lättnader. Dock endast för utomhusmiljöer då inomhusmiljön regleras av Boverkets byggregler (BBR). Nedan listas de riktvärden som ska gälla vid detaljplanering.

- 30 dBA ekvivalentnivå inomhus (BBR)
- 45 dBA maxnivå inomhus nattetid (BBR)
- 60 dBA ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad. Om 60 dBA överskrids bör:
 1. Minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ej överskrids vid fasad, och
 2. Minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå ej överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasad.
- 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats och en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden. Om maximal ljudnivå 70 dBA ändå överskrids bör nivån ej överskridas mer än med 10 dB fem gånger per timme mellan 06.00 och 22.00
För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad. Den primära uteplatsen ska klara gällande riktlinjer för buller, denna uteplats kan vara en balkong eller en gemensam uteplats som är tillgänglig för alla lägenhetsinnehavare. Om varje lägenhet har tillgång till en primär uteplats som innehåller riktvärden för buller tillåts sekundära uteplatser där riktvärden överskrids.

Detaljplanen medger bostadsbebyggelse och bullerkraven för bostad behöver därför beaktas. Det är möjligt att göra en översiktlig bedömning av trafikbullret

genom att använda en metod framtagen av Boverket och Sveriges kommuner och landsting som utgår ifrån följande faktorer:

- trafikmängd (antal fordon per dygn)
- skyltad hastighet (km/h)
- avstånd mellan väg och mottagare (meter) (Källa: Hur mycket bullrar vägtrafiken, Boverket, 2016)

Avstånd mellan närmsta föreslagna byggrätt och Gårdstångavägens mittlinje är cirka 30 meter. Vid 3 800 fordon per dygn och skyltad hastighet 40 km/h beräknar kommunledningskontoret dygnsekvivalent ljudnivå till 56 dBA.

Kommunledningskontoret bedömer att en trafikbullerutredning inte krävs eftersom gränsvärdet vid fasad underskrids. Någon bullerutredning har därför inte utförts i samband med detaljplanen.

NATUR

Skogsdungen söder om gårdsbebyggelsen har inventerats under planarbetet och men naturvärdet är inte aktuellt att skydda i detaljplan. Däremot finns naturvärden som bör bevaras frivilligt, se naturvärdesutlåtandet.

Naturvärdesutlåtandet (Naturcentrum, 2023-01-27) anger att om några träd i skogsdungen behöver tas ner föreslås i första hand att spara äldre skogslönnar och den ihåliga asken i öster. Askskottsjukan innebär att askarna riskerar att bli försvagade och rötade inom en inte alltför avlägsen framtid. Det kan också vara lämpligt att spara några yngre skogslönnar som efterträdare till dagens träd, om möjligt. Eventuellt nertagna träd kan med fördel läggas i en så kallad faunadepå på lämplig plats, så att den döda veden kommer den biologiska mångfalden till nytta under kommande år.

Biotopskyddade alléer och trädgården som är kopplad till mangårdsbyggnaden bevaras i detaljplanen genom bestämmelserna n_1 – *Träd får endast fällas om det är sjukt eller utgör säkerhetsrisk*, a_2 – *Marklovsplikt krävs även för fällning av träd* samt skyddas genom prickmark.

Det är av stor vikt att den nya bebyggelsen anpassas till landskapsbilden i söder. Bebyggelsen ska utformas på ett sätt som inte ger en negativ påverkan på riksintresset för kulturmiljövården med hänseende till Kävlingsåns dalgång och Flyinge kungsgård.

Detaljplanen reglerar att markens nivå inte får ändras mer än nödvändigt och att bebyggelsen inte får överstiga 7 meter i nockhöjd. Regleringen av nockhöjden och utformningsbestämmelse om sadeltak ska säkerställa att bebyggelsen inte ger ett för dominant uttryck i landskapet. Detaljplanen säkerställer även genom prickmark att tillkommande bebyggelse i söder endast kan placeras i direkt anslutning till gårdsbebyggelsen.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Detaljplanen har utvärderats med hjälp av Boverkets verktyg för kartläggning av ekosystemtjänster. Detaljplanens genomförande kommer att påverka befintliga ekosystemtjänster.

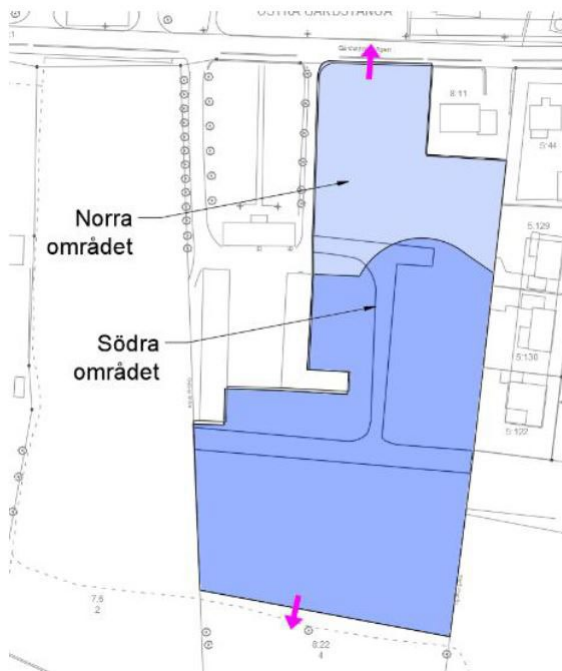
Ett genomförande av detaljplanen kan innebära att nya ekosystemtjänster tillkommer till området, främst stödjande ekosystemtjänster, men även kulturella. Detaljplanen innebär dock att de försörjande ekosystemtjänsterna så som matförsörjning kommer att försämrats eftersom jordbruksmark försvinner. Ett exempel på stödjande ekosystemtjänst som främjas genom detaljplanen är ”naturliga kretslopp” genom att ytor för infiltration av dagvatten regleras i plankartan.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Dag- och skyfallsvatten

En dagvatten- och skyfallsutredning har genomförts av Starkstad (2023-02-27). Utredningen utgår ifrån principen om att planområdet inte ska tillföra ökade flödesvolym till dagvattenledningar i Gårdstångavägen.

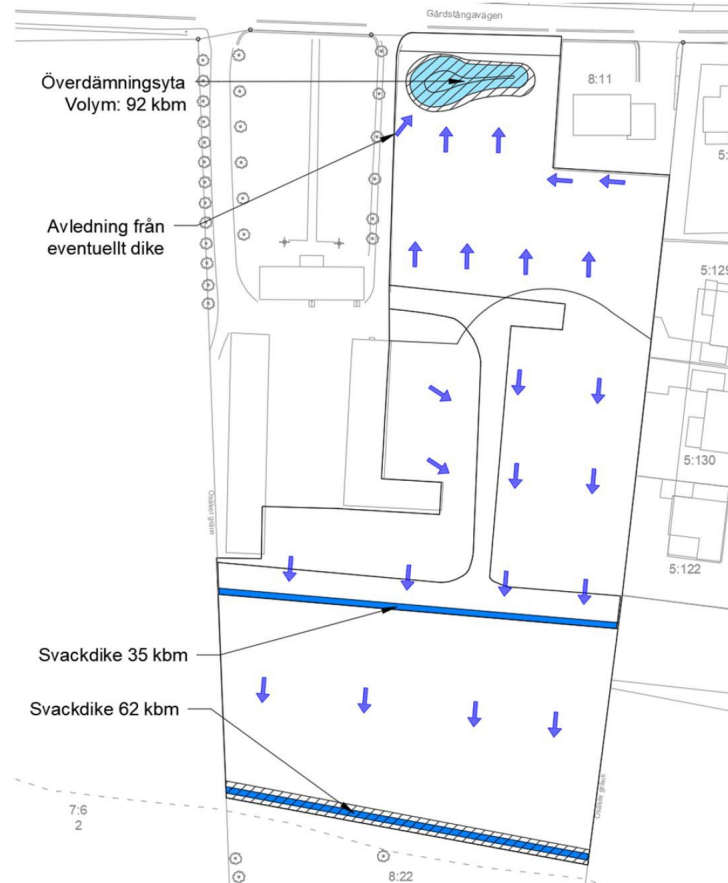
På grund av områdets höjdförutsättningar föreslås området bibehålla dagvattenavledningen som det ser ut idag med ett mindre magasin som avrinner norrut (inom VA SYD:s verksamhetsområde) och större delen åt söder till Kävlingeån.

Figur 10. Avrinningsområden åt norr, VA SYD:s verksamhetsområde, och åt söder, mot Kävlingeån.
Källa: Starkstad (2023-02-27)

I dagvattenutredningen (Starkstad, 2023-02-27) beskrivs att totalt 57 m³ fördröjningsvolym erfordras som fördröjning innan utsläpp till VA SYD:s ledning i Gårdstångavägen och 29 m³ krävs för att fördröja det dagvatten som kommer att ledas till Kävlingeån (totalt 86 m³). 190 m³ anläggs för att inte öka belastningen på

omgivning vid 100-årsregn varav 92 m³ i norr och 97 m³ i söder. I förslaget anläggs en torrdamm / överdämningsyta i norr och ett eller två svackdiken med makadamfyllnad för fördröjning i söder. Längs den södra fastighetsgränsen mot Östra Gårdstånga 8:11 behöver höjdsättning eller någon typ av vall eller mur göra så att skyfallsvatten leds inom fastigheten i stället för via Östra Gårdstånga 8:11.

Figur 11. Översikt över föreslagna dagvattenåtgärder och yttlig avrinning av dag- och skyfallsvatten. Källa: Starkstad (2023-02-27)

I förslaget förbättras flödesförhållandena betydligt till båda recipienter, dikningsföretag i norr och Kävlingeån i söder, både vid dimensionerande 20-årsregn och 100-årsregn. Flödet vid ett 20-årsregn med 10 minuters varaktighet minskar från ca 38 l/s mot Gårdstångavägen till 0,6 l/s i planerad situation respektive från ca 125 l/s till ca 11 l/s mot Kävlingeån.

Med föreslagna åtgärder beräknas koncentrationer av alla beräknade föroreningar att minska. Möjligheten att uppnå MKN i recipienten förbättras.

Norra området

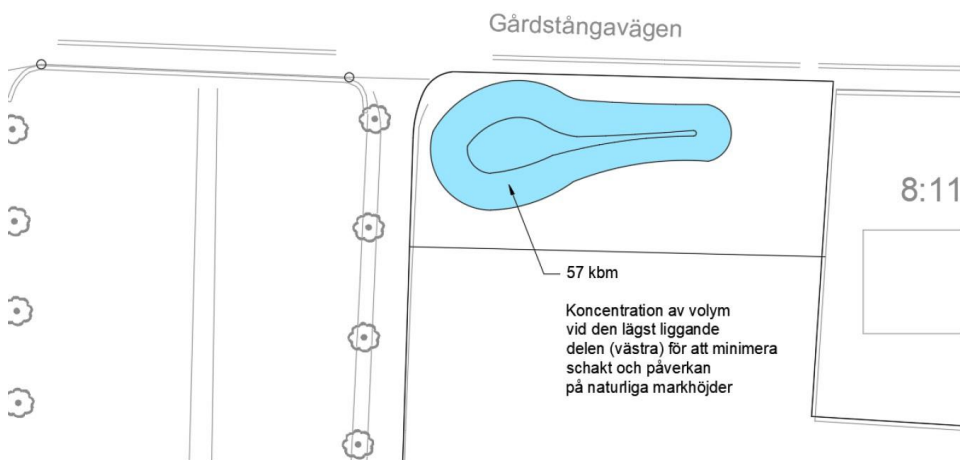
I norra området ska minst 57 m³ fördröjningsvolym erhållas med ett maximalt utsläpp på ca 0,6 l/s.

I förslaget anläggs en öppen dagvattenanläggning i form av en torrdamm / överdämningsyta längst i norr närmast Gårdstångavägen. Illustrationen representerar en torrdamm med släntlutning 1:5 och total area på ca 230 m² med koncentration av volymen i västra delen där befintliga marknivåer är lägre än i

öster. Observera att dimensionerna, djup, area och utbredning, på dammen kan göras på många olika sätt och att förslaget endast är en illustration över principen. Utöver plats för torrdammen kan plats behövas för åtkomst och tillgänglighet för underhåll.

Området där torrdammen föreslås lutar västerut mot infartsvägen och för att bibehålla naturlig höjdsättning i så hög grad som möjligt föreslås en större yta närmst infartsvägen att tas i anspråk för dagvattenhantering.

Marken inom det norra avrinningsområdet lutar starkt åt norr och avrinning till torrdammen kan ske ytligt från väg och respektive tomt alternativt via dagvattenledningar från stuprör, eventuella stenkistor och dylikt. Utlopp från anläggningen kan förslagsvis anläggas i form av en upphöjd kupolbrunn och flödet kontrolleras med en flödesregulator.

Figur 12. Förslag på placering av torrdamm / överdämningsyta. Källa: Starkstad (2023-02-27)

Södra området

Placeringen av svackdikena innebär att områdets dagvatten kan samlas upp både genom ytlig avrinning längs väg och över tomter samt eventuella dagvattenledningar från tomtmark.

Avledningen av dagvattnet, och skyfallsvatten, från det norra svackdiket sker söderut vilket kräver en avsedd sträcka att upptas för ytlig avledning eller dagvattenledning. För att sakta ner flödet och maximera infiltration bör dagvattnet ta den längsta möjliga sträckan till respektive utlopp.

Möjligheten finns att enbart ha ett svackdike längst i söder istället för två men alternativet kan innebära en större underjordisk volym (stenkista), ett större schaktarbete och större ingrepp på befintliga höjder i söder för att få plats med föreslagen volym.

Avledning av dagvatten till det södra svackdiket förbi tomtmarken sker via en dagvattenledning eller ett ytligt avrinningsstråk. Utan hänsyn till att höjdnivåerna inom området längs vägen kan förändras när vägen anläggs så är, i befintlig situation, lägsta punkten vid föreslagen T-korsning vilket kan vara en lämplig punkt. På grund av områdets starka lutning kan en dagvattenledning läggas även i

utkanterna av fastigheten, till exempel längs östra fastighetsgränsen för att minska inverkan på placering av byggnader i utförandeskedet.

Utloppet från det södra svackdiket görs med fördel ytligt för att undvika att schakta en längre sträcka för en dagvattenledning med utlopp i Kävlingeån. Efter att ha passerat den stora fördröjningsvolymen där rening och infiltration kan ske kan utloppet vid större regn ske genom att bräddning sker på ett eller flera ställen längs svackdikets sträcka för att sprida ut flödet om så önskas och för att minska risken för erosion Starkstad, 2023-02-27).

Detaljplanen reglerar genom bestämmelse E₁ att dagvatten ska fördröjas och infiltrera inom planområdet och anvisar tre ytor dit dagvattnet ska ledas. Dagvattenytorna regleras även med markhöjder samt bestämmelse om marklutning för att säkerställa var vatten ansamlas. Startbesked får inte ges för småhusen förrän dagvattenanläggningarna har kommit till stånd (a₁).

För småhustomterna regleras att minst 70 % av fastighetsarean ska vara genomsläpplig (b₁). För hela planområdet krävs marklov för åtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet.

Spillvatten

För att den nya bebyggelsen ska kunna anslutas till spillvattennätet behöver VA SYD genomföra en kapacitetsökning och ombyggnad av reningsverket i Södra Sandby. Åtgärden är beräknad att vara genomförd år 2028.

Det finns befintlig servis i Gårdstångavägen. Höjd på spillvattenledning är 19,79 meter över havet, vilket är 1,7 meter under mark. Föreslagna tomter i söder sluttar åt söder, i motsatt riktning från Gårdstångavägen varför det är viktigt att bebyggelsen placeras så långt norrut som möjligt. Bebyggelsen kan placeras vid 23,5 meter över havet, vilket placerar ledningen på 21,8 meter över havet om den är 1,7 meter under mark. Ledningens lutning från småhusen till Gårdstångavägen beräknas till 1,4 %.

Byggrätter för tomterna i söder regleras med prickmark så att de endast kan bebyggas i den norra delen av tomterna. Kommunledningskontoret bedömer att spillvattenledning kan anläggas med erforderlig lutning och anslutas till servis i Gårdstångavägen.

Dricksvatten

Fastigheten har dricksvatten framdraget till befintlig bebyggelse. Nya ledningar behöver förläggas i ny lokalgata på kvartersmark.

Energiförsörjning

Skånska Energi har ledningar i Gårdstångavägen och en framdragen ledning till befintlig bebyggelse. Nya ledningar behöver förläggas i ny lokalgata på kvartersmark.

Fiber

Kraftringen och Tele 2 har fiberkablar i Gårdstångavägen. Nya ledningar behöver förläggas i ny lokalgata på kvartersmark.

Avfallshantering

Avfallshantering ska ske enligt renhållningsordningen. Fastighetsägarna svarar för hanteringen av eget avfall och källsortering.

Sopbil har möjlighet att stanna utanför varje enskild småhusfastighet längs med den interna lokalgatan vilket innebär att maximalt avstånd på 50 meter för att dra kärl för avfallspersonal underskrids. Det finns utrymme söder om gårdsplanen för en sopbil att vända. Detaljplanen medger utrymme för gemensam avfallshantering för lägenheter/radhus i de omvandlade ekonomibygnaderna.

SÄKERHET OCH HÄLSA

Bullerskyddsåtgärder

Detaljplanens genomförande fordrar inga bullerskyddsåtgärder. Tyst sida för uteplats kan ordnas inom varje enskild fastighet för småhus söder om bostadshuset. Lägenhetsbebyggelse är förlagd på ett sådant avstånd att bullerskyddsåtgärder vid uteplats inte behöver genomföras.

Markföroreningar

Detaljplanens genomförande fordrar inga åtgärder mot markföroreningar. Om markföroreningar påträffas ska marken saneras.

Vattenkvalitet

I dagvattenutredningen konstateras att med föreslagna åtgärder beräknas koncentrationer av alla beräknade föroreningar att minska. Möjligheten att uppnå MKN i recipienten förbättras.

SOCIALA ASPEKTER

- Fler boenden i Flyinge ger ökat underlag till lokal service på orten.
- Unik boendemiljö med vackra utblickar över Kävlinges dalgång och Flyinge kungsgård.
- Olika typologier av bostäder kan medverka till att tillskapa bostäder för människor med olika boendebehov och under olika faser i livet.

Barnkonventionen

Inom planområdet tillskapas ytterligare goda boendemöjligheter i direkt anslutning till unika rekreationsområden och med tillgång till förskolor, skolor med säkra och trygga gång- och cykelförbindelser.

PLANBESTÄMMELSER

GRÄNSBETECKNINGAR

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns
	Sekundär egenskapsgräns
	Kombinerad egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

	Bostäder.
	Fördröjningsmagasin.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

	Marken får inte förses med byggnad
	Marken får endast förses med komplementbyggnad

Fastighetsstorlek

d ₁	Största fastighetsstorlek är 800 m ²
d ₂	Största fastighetsstorlek är 1200 m ²
d ₃	Minsta fastighetsstorlek är 800 m ²

Höjd på byggnadsverk

h ₁	Högsta nockhöjd är 6,5 meter
h ₂	Högsta nockhöjd är 7 meter
h ₃	Högsta nockhöjd är 9,5 meter

Markens anordnande och vegetation

+0.0	Markens höjd över angivet nollplan
n ₁	Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk
n ₂	Befintlig marknivå får inte ändras mer än vad som krävs för angöring till entréer och dylikt
n ₃	Dike ska avrinna till Kävlingeån
	Minsta lutning är 1:50. (Pilen pekar uppåt)

Rivningsförbud

r ₁	Byggnad får inte rivas
----------------	------------------------

Skydd av kulturvärden

q ₁	Plakett i kalksten med husets byggår på fasad mot söder ska bevaras.
----------------	--

Stängsel, utfart och annan utgång

⊥ ○ · ○ ⊥ Utfart får inte finnas

Takvinkel

o₁ Takvinkeln ska vara 30–45 grader

Utformning

- f₁ Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Entréer ska vara belägna mot gårdsplanen i öster.
- f₂ Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej.
- f₃ Endast friliggande småhus eller radhus
- f₄ Flerbostadshus eller radhus
- f₅ Tak ska utformas som sadeltak

Utförande

b₁ Minst 70 % av fastighetsarean ska vara genomsläpplig

Utnyttjandegrad

- e₁ Största byggnadsarea är 120 m² per fastighet
- e₂ Största byggnadsarea är 150 m² per fastighet

Varsamhet

- k₁ Byggnaden ska bibehålla sin ursprungliga karaktär med avseende på volym, proportioner, fasadkomposition, material och detaljeringsnivå. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden. Nya takkupor eller takfönster medges inte.
- k₂ Byggnadens karaktär av äldre stallbyggnad ska bibehållas. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden (se planbeskrivning). Mot gårdsplanen i väster ska fönster vara utformade som traditionella stallfönster i gjutjärn. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Frontespiser utformade som traditionella lastluckor (men med fönster) kan prövas i begränsad omfattning.

Villkor för startbesked

a₁ Startbesked får inte ges för bostadsbyggnation förrän dagvattenanläggningar har kommit till stånd.

Ändrad lovplikt

a₂ Marklov krävs även för fällning av träd.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK

Ändrad lovplikt

Marklov krävs även för åtgärd som kan försämra markens genomsläpplighet.

FÖRUTSÄTTNINGAR

PLANDATA

Areal och Markägoförhållanden

Planområdet är totalt cirka 18 000 kvadratmeter stort och omfattar del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22. Fastigheten är i privat ägo.

Plansituation och angränsande fastigheter

Fastigheten är inte planlagd sedan tidigare.

Angränsande fastigheter:

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 19:1 – Gårdstångavägen, Trafikverkets väganläggning

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 7:6 – obebyggd del av större jordbruksfastighet i privat ägo

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 5:28 – lantbruksfastighet i kommunal ägo

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 8:11 – privat bostadsfastighet

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 5:44 – privat bostadsfastighet

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 5:129 – privat bostadsfastighet

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 5:130 – privat bostadsfastighet

ESLÖV ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 5:122 – privat bostadsfastighet

BEFINTLIG STADSBILD OCH MARKANVÄNDNING

Gårdsbebyggelsen ligger samlad runt en gårdsplan en bit söder om Gårdstångavägen. Mellan vägen och byggnaderna ligger gårdens trädgård. I öster finns hästhagar på en smal markremsa som gränsar till villabebyggelsen vid Runstensvägen och i söder finns naturmark som sluttar ner mot Kävlingeån. I väster går tomt- och plangränsen nära gårdsbebyggelsen och på andra sidan gränsen är det öppen mark.

Gården omgärdas av jordbruksmark och mindre skogsdungar och ligger på en höjd i förhållande till Kävlingeån. Höjdförhållandena ger långa utblickar mot ån och Flyinge kungsgård i söder.

Historik

Planområdet ligger på den ursprungliga platsen för byn Östra Gårdstånga. Den är känd sedan medeltiden, men bebyggelsen flyttade från bytomten vid laga skifte 1830. Endast tre gårdar låg kvar, och gården på fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 är en av dem. Den nuvarande fastigheten är en avstyckad del av en ursprungligen större lantbruksfastighet med tillhörande mark vid Tulpanvägen. Gårdens bebyggelse förnyades under 1800-talet och den fick då namnet Johannesberg.

ESS gör det relevant att utveckla bostadsbeståndet i byn. Detaljplanen är i enlighet med Bostadsförsörjningsstrategi 2021 – Riktlinjer för bostadsförsörjning i Eslövs kommun.

Planuppdrag/Beslut om samråd etcetera

Ett flertal nya detaljplaner är i planprocess i närområdet:

- Detaljplan för Östra Gårdstånga 7:6 i Flyinge. Detaljplanen var på samråd under 2023. Planområdet är cirka 100 000 m² och omfattar del av Östra Gårdstånga 7:6, som ligger i nordvästra Flyinge. Den slutliga avgränsningen kommer att anpassas utifrån de förutsättningar som råder på platsen och förslagets utveckling. Fastigheten är privatägd. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförande av bostäder, dagvattenhantering och förskola.
- Detaljplan för Östra Gårdstånga 17:1 och del av Östra Gårdstånga 19:1 i Flyinge, Eslöv kommun, Skåne Län. Detaljplanen var på samråd under 2019. Syftet med detaljplanen är att pröva möjligheten att planlägga Östra Gårdstånga 17:1 och del av Östra Gårdstånga 19:1 för bostadsändamål. Syftet är också att planlägga ett mindre naturområde med möjlighet att fördröja dagvatten.

Riksintressen

Riksintresse för kulturmiljövård

Svenstorp - Hviderup - Flyinge - Västra Hoby [M80] (delen i Gårdstånga socken)

Figur 14. Det utpekade riksintresseområdet sträcker sig från Kävinge i väster till Flyinge kungsgård i öster. Källa: Länsstyrelsen.

Motivering

Vidsträckt slottslandskap och odlingslandskap kring Kävingeån med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet som sedan stormaktstiden präglats av godsförvaltningen vid slotten Svenstorp och Hviderup samt Flyinge kungsgård och de spår förvaltningen lämnat på såväl landskapets utformning som på bebyggelsens och kyrkornas utveckling inom området. (Fornlämningssmiljö)

Uttryck för riksintresset

Bronsåldershögar i krönläge utmed Kävingeån. Hviderups tidigare befästa slott från 1620-talet, senast omgestaltat på 1920-talet med, omgivande park och rikt

förgrenat allésystem, vallgravar, orangeri, ekonomi-och arbetarbebyggelse i tegel- och gråsten från 1800-talet samt mejeri och smedja. Gårdstånga medeltida kyrka som under 1600-talet kraftigt omgestaltas av Anna Brahe, monumentalt gravkor, prästgård från 1800-talet. Hviderups välbevarade hospital från 1600-talet - ett av landets äldsta i sitt slag, plattgården Gårdstånga Nygård med bevarad och tidstypisk 1800-talsbebyggelse. (Miljön berör även Lunds kommun).

I området ingår även:

Ruinerna efter Skeglinge medeltida kyrka som övergavs efter sammanläggningen med grannsocknen Borlunda på 1860-talet samt senare rest klockstapel.

Riksintresse för friluftslivet

Figur 15. Riksintresset utbredning söder om planområdet.

FM 09 Kävlingeån från Vombsjön till Bjärred

Huvudkriterier

Område med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur och kulturmiljöer. Område med särskilt goda förutsättningar för vattenknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser.

Stödskriterier

- Intresseväckande natur- och kulturvärden
- Tilltalande landskapsbild
- Artrikedom
- Förekomsten av sammanhängande gröna stråk
- Vattenanknutna friluftaktiviteter
- Naturvärden som kan bestå även vid ökad besöksfrekvens

Friluftaktiviteter

Vandring, strövande, promenader, bad, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, fågelskådning.

Beskrivning av områdets värden

Kävlingeån, som byter namn till Lödde å närmast utloppet, är en av de stora åarna i Skåne och rinner genom flera kommuner innan den mynnar ut i Öresund. Ån har rätats ut på många ställen, men rester av den gamla åfåran och s.k. korvsjöar finns kvar, och vissa delar har restaurerats. Inom Kävlingeå-projektet har åtgärder för att minska övergödningen, öka den biologiska mångfalden samt att förbättra tillgången till natur för närboende genomförts. Dalgången kring ån är tilltalande och vattnet kantas av betesmarker, hagmarker och mindre skogspartier. I Eslöv rinner Kävlingeån genom ett flackt, öppet, storskaligt jordbrukslandskap som bryts av med de värdefulla torr- och fuktängar vid Flyinge. Fågellivet är rikt, särskilt vid mynningsens öppna strandområden och på strandängar och i våtmarker. Fiskfaunan är artrik och i dess nedre delar förekommer särskilt storvuxna bestånd av abborre och gädda. Ån passerar via flera tätorter, vilket gör den särskilt viktig för närrekreation.

Kävlingeån används som kanotled och här kan man paddla en sträcka på fem mil från Vombsjön till Öresund om man är villig att göra de sex lyft förbi hinder som krävs. Inom strandområdet finns över lag få hindrande byggnader eller anläggningar, och kortare delar av åstranden är iordningställd för promenader och vandring. Potential finns för att utveckla längre sammanhängande leder längs ån. Flyinge ängar genomkorsas av stigar och är välbesökt både av lokalbefolkningen och människor från de större städerna i närområdet. Vid Löddeåns mynning finns ett lättillgängligt fågeltorn. Fisket i Kävlingeån/Lödde å är internationellt känt och lockar turistande sportfiskare från hela Europa.

I tätorterna längs ån finns service och anslutning med kollektivtrafik. Anläggningar för friluftslivet, till exempel rastplatser, saknas i stor utsträckning.

Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden: Naturvärdena vårdas och utvecklas. Naturresevat inom området förvaltas enligt skötselplan. Den pågående reservatsbildningen vid Flyinge ängar slutförs. Strandskyddet respekteras och tillsyn utövas vid behov. Naturvärden och det öppna landskapet vårdas och består.

Åtgärder, verksamheter och andra intressen som påtagligt kan skada områdets värden är särskilt hindrande bebyggelse och anläggningar i strandområdet. Försämring av vattenkvaliteten kan skada värdena. Potential finns att utöka tillgängligheten genom att enklare leder och anläggningar för friluftslivet utvecklas.

Planering och säkerställande

Inom området finns naturresevat Löddeåns mynning (södra), Löddeåns mynning (norra), Klingavälsåns dalgång och Vombs ängar. Området berörs av Natura 2000-områdena Löddeåns mynning, Klingavälsån och Revingefältet. Ån omfattas av strandskydd, bitvis utökat till 300 meter på land.

Andra riksintressen som berörs:

Området berörs av riksintresse för naturvården N51 Kuststräckan Häljarp-Lomma med inland, N55 Bråån och N82 Klingavälsån samt av riksintresse för kulturmiljövården M:K44 Löddeköpinge-Stävie mm och M:K45 Lackalänga-Västra Hoby mm. Delar av området ingår i riksintresse för kustzonen enligt 4 kap 1 och 4 §§ miljöbalken.

KULTURMILJÖ

Kulturhistoriska byggnader och miljöer

Gården Johannesberg med bebyggelse, trädgård och gårdsplan är typisk för de skånska gårdar som uppfördes efter skiftena på 1800-talet. Mangårdsbyggnaden har en tidstypisk utformning och är välbevarad. Ekonomibygnaderna har förändrats något genom åren för att anpassas till jordbrukets förändrade förutsättningar, men de är välbevarade till sin karaktär. Mangårdsbyggnaden och kostall/svinstall är kulturhistoriskt särskilt värdefulla. Loge och traktorstall är kulturhistoriskt värdefulla och har miljöskapande värden. Maskinhallen söder om kostallet och massegraven bedöms ha begränsade kulturhistoriska värden. Gårdsplan och trädgård är värdefulla inslag i gårdsmiljön.

Mangårdsbyggnad

Mangårdsbyggnaden från 1851 är mycket representativ för de bostadshus som uppfördes på skånska gårdar vid den tiden. Det var vanligt att bönderna några decennier efter skiftena hade fått det så pass mycket bättre ställt att de hade råd att bygga ett nytt bostadshus. Det moderna vid den här tiden var att uppföra ett helmurat, friliggande hus på en reslig sockel, till skillnad från de gamla som ofta var låga korsvirkeshus, sammanbyggda med ekonomibygnaderna på ett sätt som var riskfyllt ut brandsynpunkt. Byggnaden har en välbevarad karaktär och den har ett exponerat läge från Gårdstångavägen sett. Mangårdsbyggnaden har höga kulturhistoriska värden.

Ekonomibygnader

Ekonomibygnaderna som uppfördes på 1890-talet är rejäla och omfattande i sin utbredning. De vittnar om gården som stor brukningsenhet med djurhållning och lantbruk. Ekonomibygnaderna har genomgått vissa ändringar genom åren, vilket speglar hur lantbruket utvecklades, exempelvis vad gäller storleken på maskinerna. De byggnader som ramar in gårdsplanen (mangårdsbyggnad, kostall och loge) utgör en sammanhållen kulturmiljö, och till denna kan även traktorgaraget som ligger exponerat i närheten av mangårdsbyggnaden räknas. Ko- och svinstallet är gediget byggt i tegel och har en omsorgsfull utformning med hög detaljeringsgrad. Byggnaden har byggnadshistoriska och arkitektoniska värden som förstärks av kvaliteten i material och utförande. Logen och traktorgaraget bidrar starkt till gårdskaraktären med sina karaktäristiska faluröda volymer och de har höga miljöskapande värden. Logen har typiska särdrag och dess historiska funktion på gården är tydligt avläsbar. Maskinhallen längst i söder är en något enklare byggnad som inte har samma betydelse för gårdsmiljöns karaktär och den värderas därför något lägre än övriga byggnader. Massegraven är en förhållandevis modern konstruktion. Den bedöms inte som kulturhistoriskt värdefull, även om den är av ett visst kulturhistoriskt intresse då den berättar om gårdens produktion och hantering av sockerbetor på 1900-talet.

Gårdsplan

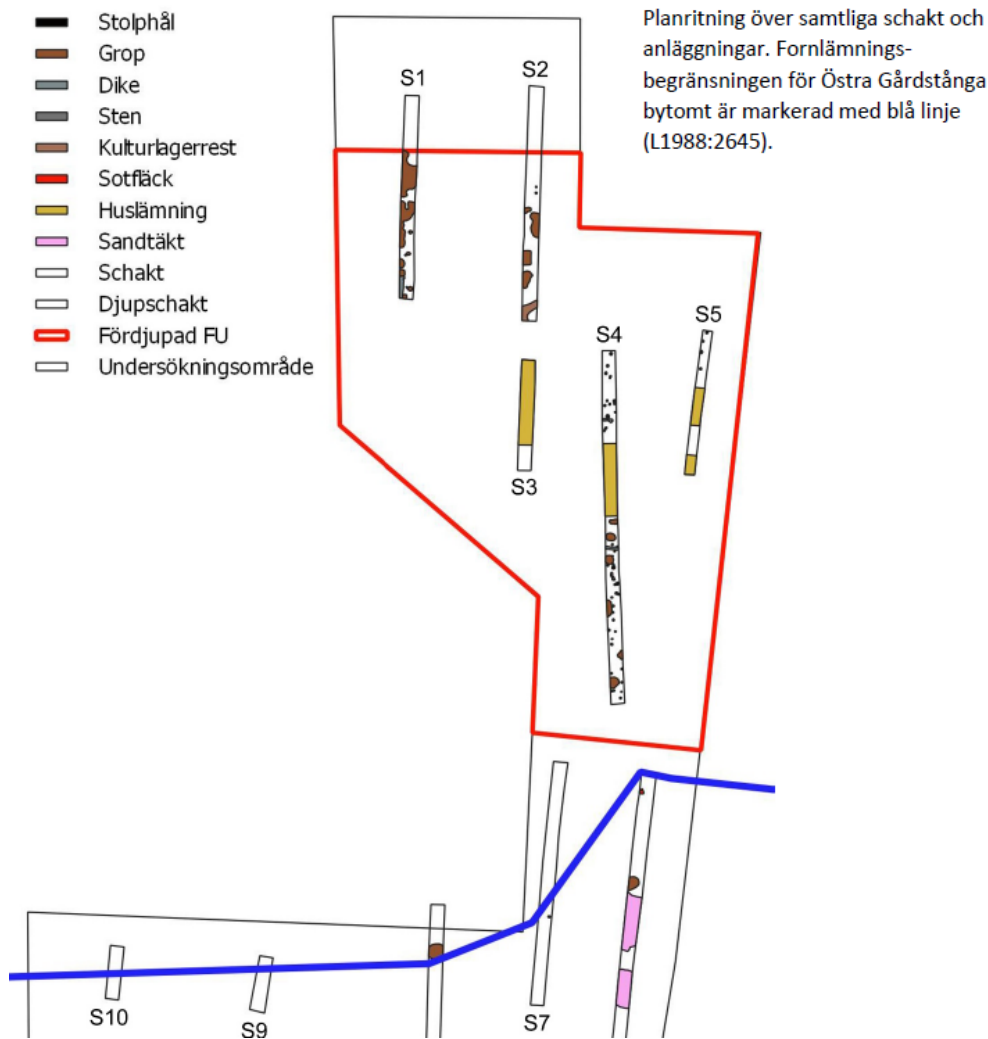
Den öppna, obebyggda gårdsplanen som ramas in av gårdens byggnader är ett starkt karaktärsdrag typiskt för den skånska gården. Den öppna ytan skapar siktlinjer och samband mellan byggnaderna.

Trädgård

Trädgården ingår som en del av gården som helhetsmiljö. Den är på karaktäristiskt vis placerad på baksidan av mangårdsbyggnaden, från gårdsplanen sett. Från vägen är trädgården en passande inramning till mangårdsbyggnaden, och den bidrar också till den värdefulla byggnadens exponering. Det som är av värde är att det är en trädgård, det vill säga en obebyggd och grön yta med koppling till boningshuset. I övrigt finns inga starka historiska karaktärsdrag av särskilt värde. Resterna efter en kaffegrotta är av kulturhistoriskt intresse, men det är idag en svårtolkad lämning.

ARKEOLOGI/ FORNLÄMNINGAR

Riksantikvarieämbetet har pekats ut stora delar av Flyinge som fornminne av lämningstypen bytomt/gårdstomt. Merparten av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 ligger inom fornminnet. En arkeologisk förundersökning har därför genomförts (2022-04-24). Vid förundersökningen öppnades inom det 11 466 kvadratmeter stort undersökningsområde tio söschakt om ca 597,2 m², vad motsvarar drygt 5 % av detaljplaneområdet. Inom norra delen av förundersökningsområdet dokumenterades arkeologiska lämningar. I schakten har det kommit fram 44 stolphål, 22 gropar, 3 diken, en sotfläck och kulturlagerrester. Dessutom konstaterades huslämningar i form av lergolv, grundstenar och bränd lera. På grund av daterande fynd av östersjökeramik kan den äldsta bebyggelsefasen dateras till 1000- och 1100-tal. Huslämningarna tillhör en yngre fas som preliminärt kan dateras till 1600- och tidigt 1800-tal. De flesta lämningar påträffades i norra delen av undersökningsområdet (röd markering i bilden nedan).

Utdrag från Länsstyrelsens avgränsande förundersökning daterad 2022-04-24.

Under hösten 2022 genomförde länsstyrelsen en förundersökning (2022-10-05) som specificerade vilka ytor som innehåller betydande fynd.

Utdrag från arkeologisk förundersökning 2022-10-05:

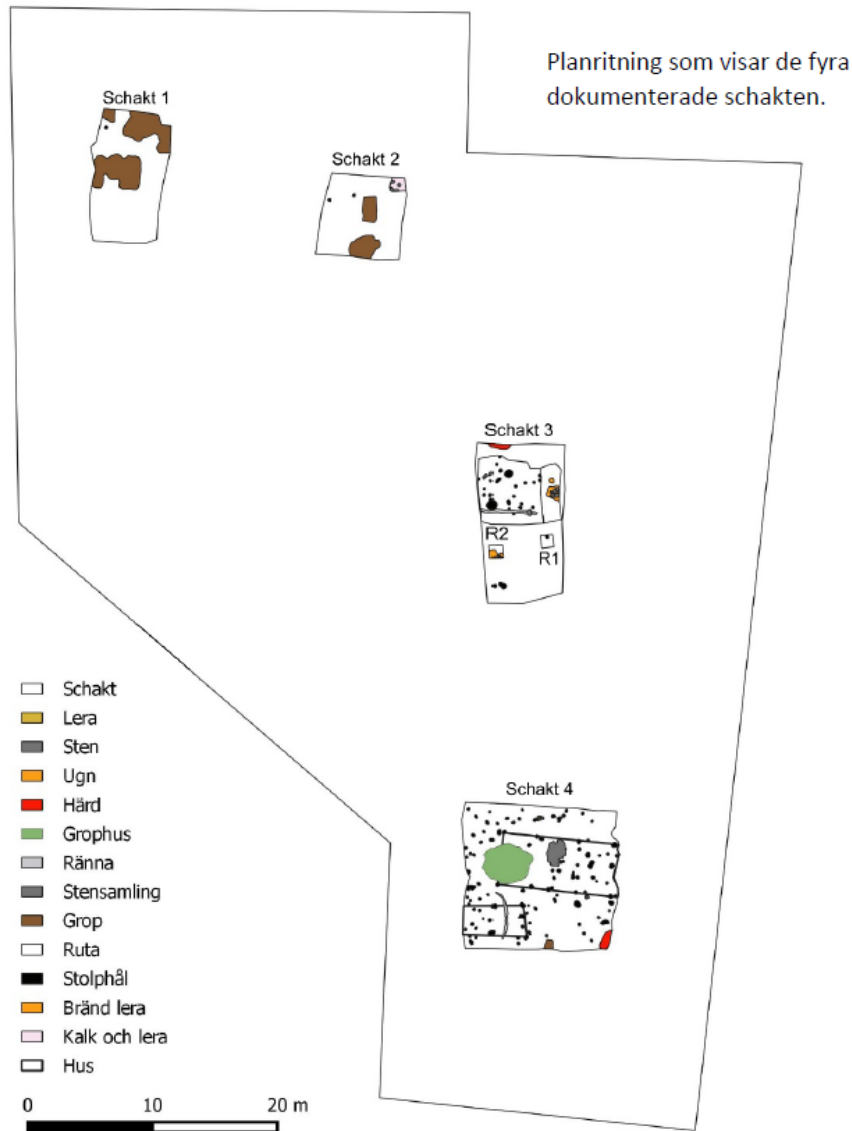
Fyra schakt med en sammanlagd yta av 319 kvm (10 %) upptogs med grävmaskin. I de fyra schakten framkom totalt 132 stolphål, 6 gropar, 2 rännor, 2 härdar, 2 ugnrester, 2 långhus och 1 grophus. Det påträffades keramik i form av östersjökeramik, äldre rödgods, stengods och yngre rödgods.

I schakt 1 framkom stora gropar/gropsystem. Dessa anläggningar tolkas som sentida grus-/sandtäkter. I schakt 2 framkom två gropar och två stolphål. Den norra gropen undersöktes till en tredjedel och gav ett blandat fyndmaterial av oidentifierade järnföremål, en fiskekrok av järn, keramik i form av östersjökeramik och en skärva yngre rödgods. Anläggningen var mycket djup med raka nedgrävningsskanter. I nordöstra hörnet av schaktet framkom resterna efter en husgrund bestående av större stenar, kalkbruk och lera. Sannolikt rester efter gård nr 7 som flyttades ut från byn vid enskiftet 1806. Den andra gropen undersöktes enbart i ytan med metalldetektor varvid utslag för järn gjordes. I schakt 3 var det primära syftet att bedöma om det fanns fler generationer av gård nr 7 under det

lerlager som framkom under matjorden. Två rutor undersöktes i stick med ett något blandat resultat. Under det översta lerlagret som troligen utgör raseringsrester efter gård nr 7 framkom äldre matjordslager med fynd av bränd lera och keramik i form av östersjökeramik och äldre rödgods. Det framkom inga tydliga lager i provgroparna även om det föreföll finnas en högre halt av lera i jorden i de övre delarna. Denna lera kan vara rester efter sönderplöjda lergolv. I botten av provgroparna framkom stolphål. Undersökningen i schakt 3 avslutades med att delar av schaktet avbanades ned till underlaget varvid flera stolphål och en ränna framkom. I östra delen av schakt 3 strax under lerlagret framkom något som troligen utgör en ugsrest och som låg djupare än lerlagret och kan vara rester efter en äldre byggnad. I schakt 4 framkom ett stort antal stolphål, en bananformad ränna, en härd, ett stenröse och ett grophus. Bland stolphålen har delar av två långhus identifierats. Vid rensning av stenröset framkom yngre fynd. Röset undersöktes i sin helhet utifrån teorin att det skulle kunna vara ett gravröse. Det framkom dock inga fynd eller anläggningar som tydde på en grav. Däremot framkom stolphål under stenröset. En mindre del av grophuset undersöktes varvid det framkom östersjökeramik och en pärla samt lite djurben och några järnföremål. Grophuset torde utifrån keramikerna kunna dateras till 1000-talet.

Figur 16. Orienteringskarta över undersökningsområdet.

Figur 17. Fynd i arkeologisk förundersökning daterad 2022-10-05.

SERVICE

I Flyinge finns följande service:

- Häggebo förskola som har tre avdelningar
- Flyingeskolan som är en F-6 skola, med tillhörande fritidshem. På skolan går cirka 200 elever.
- Delat skol- och folkbibliotek
- Idrottsplats
- Gymnasium och högskoleutbildning med hästinriktning

I Flyinge finns flera restauranger, bryggeri, café, hembageri, veterinär, frisörer, bilverkstad med mera. Flera övernattningsmöjligheter finns också

TRAFIK

Gång- och cykelvägar

Planområdet är kopplat till det lokala cykelnätet med den kombinerade gång- och cykelbanan som löper längs med Gårdstångavägen. Det finns trottoarer längs med

de centrala gatusträckningarna av Holmbyvägen och Roslösvägen, utöver det finns även trafikseparerade gång- och cykelvägar inom bebyggelseområdena.

Det finns cykelvägsförbindelse mellan Flyinge och Brunnsberg i Lund, och det tar cirka 30 minuter att cykla mellan Flyinge och Lund.

Kollektivtrafik

Planområdet har ett fördelaktigt läge för kollektivtrafik med cirka 250 meter till närmsta busshållplats. Linje 157 trafikerar Eslöv-Flyinge med sex avgångar per dygn från Flyinge. Linje 175 trafikerar Flyinge-Lund med busstaxi.

Gårdstånga trafikplats nås på tio minuter med cykel och fyra minuter med bil. Från Gårdstånga trafikplats går Skåneexpressen till Malmö, Lund och Kristianstad var femtonde minut. Restiden till Malmö är ungefär 30 minuter.

Eslövs kommun verkar för en ny busslinje från Harlösa via Flyinge och Gårdstånga till Eslöv och en ny linje från Lund/Brunnsberg via Gårdstånga och Getinge till Eslöv.

Biltrafik

Röstångavägen (väg 104) knyter samman Flyinge med E22 och är i direkt anslutning till planområdet. Skyltad hastighet utanför planområdet är 40 kilometer i timmen. Trafikverket är väghållare och sköter drift och underhåll.

Årsdygnstrafiken är uppmätt till mellan 2 000–4 000 fordon.

Det finns två infarter till planområdet, infarterna är privata och sköts av fastighetsägaren.

Parkering

På fastigheten finns det möjlighet att parkera på ett flertal platser, bland annat på gårdsplanen framför huvudbyggnaden.

NATUR

Natur, park och rekreation

Kring byn dominerar ett stort åkerlandskap med inslag av våtmarker och mörkelgravar. I Naturvärdesutlåtandet (2023-01-27) beskrivs naturvärdena inom planområdet. Längst i norr finns två parallella lindalléer utmed infartsvägar som sträcker från landsvägen och söderut mot boningshuset. Den västra är delvis dubbelsidig (6+13 träd) medan den östra är enkelsidig (sex träd). Vissa träd i de aktuella alléerna har en välutvecklad lavflora med förekomst av den mindre allmänna silverlaven. Alléerna omfattas av det generella biotopskyddet och dispens behöver sökas om något träd i allén kommer påverkas av någon åtgärd. Båda alléerna bedöms utifrån sin lavflora och förekomsten av blottad ved och ett ihåligt träd ha ett visst värde för den biologiska mångfalden.

Figur 18. Skogsdungen fotograferad mot söder. Källa: Naturcentrum AB (2023-01-27).

Skogsdungen i söder har sitt värde främst knutet till trädskiktet där det finns flera äldre askar och skogslönnar. De flesta askar ser dock ut att vara drabbade av askskottsjuka medan skogslönnarna är till synes vitala. Skogsdungen bedöms liksom alléerna ha ett visst värde för den biologiska mångfalden framför allt med avseende på de äldre ädellövträden och den ihåliga asken (Naturcentrum AB, 2023-01-27).

Kävlingeån som ligger cirka 140 meter från planområdet innehåller naturvärden. Värdena kommer utredas under våren 2023. Ån är otillgänglig från planområdet på grund av ett brett parti av sankt mark och uppvuxen sly.

Cirka 200 meter öster om planområdet ligger naturreservatet Flyinge ängar. Naturreservatet utgörs av äldre betes- och ängsmark och har även idag aktivt bete för att markerna ska hållas öppna. Området har ett rikt växt- och insektsliv och innehåller både sandiga backar och våtmark. Naturreservatet kan nås till fots eller cykel genom cykelbana och gång-, cykelbana längs med Gårdstångavägen.

Biotopskyddad mark

Området berörs av biotopskydd avseende allé längs de två infarterna.

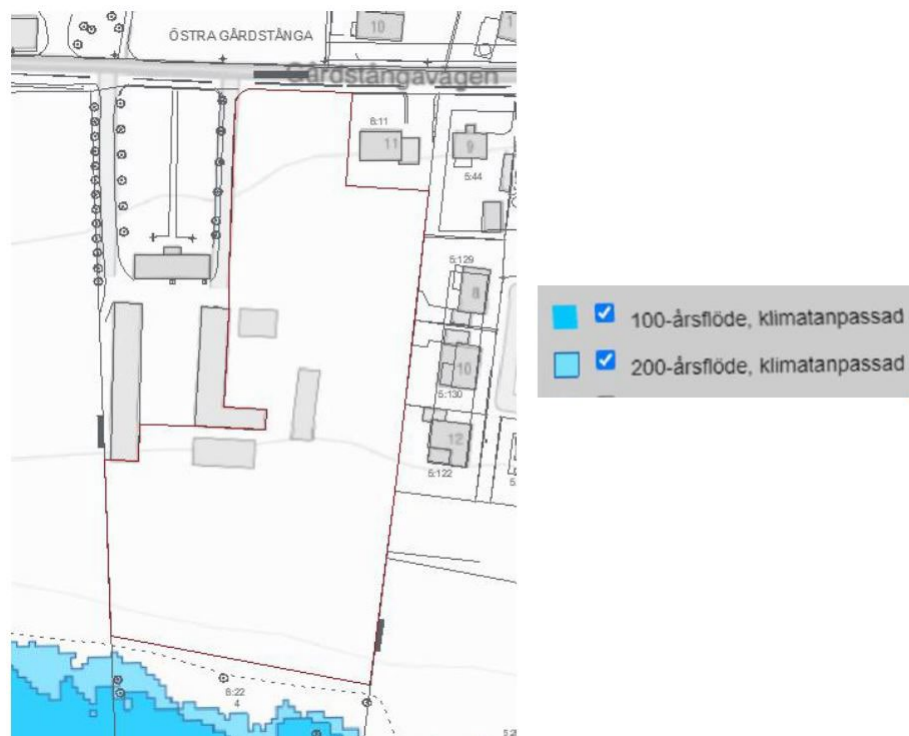
Topografi

Höjderna inom planområdet skiljer cirka 7 höjdmeter, med cirka +19 meter över havet i söder till en höjdrygg i den södra delen av gårdsbebyggelsen på ungefär +26 meter där det lutar åt norr i riktning mot Gårdstångavägen och till söder i riktning mot Kävlingeån.

Där planområdet ansluter till Gårdstångavägen ligger höjderna på cirka +22–23 meter.

Översvämningsrisk

Kävlingeån i söder påverkar inte planområdet varken vid höga vattenstånd vid 100- eller 200-årssevent där högsta vattenstånd är ca + 18,8 m.

Figur 19. Kartering höga vattenstånd (MSB)

I mitten av fastigheten finns en lågpunkt med ett maximalt översvämningsdjup på ca 25 cm innan vattnet rinner vidare söderut. Lågpunkten innebär ingen risk för skada på bebyggelse (Starkstad, 2023-02-27).

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU består marklagren av isälvssediment, sand. Ingen geoteknisk markundersökning har utförts.

Markföroreningar

Inom planområdet finns inga kända markföroreningar.

Markradon

Ingen radonmätning har genomförts.

Luffföroreningar

Vid detaljplanering ska gällande miljö kvalitetsnormer för utomhusluft iakttas. Enligt Årsrapport för Eslövs kommun 2018 - Kontroll av luftkvalitet inom samverkansområdet Skåne, är luftföroreningarna i Eslöv koncentrerade främst längs med järnvägen och större vägar. Beräknade årsmedelvärden för kvävedioxid ligger kring 10–15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i Eslövs tätort och 5–8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ på landsbygden.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

VA SYD har anslutningspunkter för vatten och avlopp i Gårdstångavägen. Södra delen av planområdet ingår inte i VA SYD:s verksamhetsområde för VA.

Flyinge har god kapacitet för dricksvatten som kommer från Ringsjöverket, men för dag- och spillvatten är kapaciteten begränsad i dagsläget. Flyinge ska därför kopplas på till Södra Sandbys avloppsreningsverk, när det är utbyggt. Först därefter finns det kapacitet för nyutbyggnad.

Ledningar för el, VA och fiber finns i Gårdstångavägen.

KONSEKVENSER

MILJÖKONSEKVENSER

Strategisk miljöundersökning enligt miljöbalken

Kommunledningskontoret bedömer, med vägledning av förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, att planförslaget inte medför en betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap 11–18 §§ miljöbalken och i 4 kap 34 § PBL. Behovet av miljöhänsyn vid genomförandet av detaljplanen belyses därför inte i en miljöundersökning enligt 6 kap miljöbalken.

- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Miljö kvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.
- Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan

Genomförande av planförslaget innebär att cirka 8 500 m² jordbruksmark tas i anspråk för ny bebyggelse. När jordbruksmark måste tas i anspråk ska detta ske genom en markeffektiv utbyggnad i stations- och hållplatsnära lägen. Föreslagen exploatering sker i direkt anslutning till tätortens småhusbebyggelse.

Kommunledningskontoret bedömer att planens genomförande som helhet inte bidrar till negativa effekter för miljön eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser.

Påverkan på riksintresse

Riksintresse för friluftsliv

Planområdet är beläget utanför riksintresse för friluftsliv. Riksintresset följer strandskyddslinjen för Kävlingeån som är 150–200 meter vid fastigheten Östra Gårdstånga 8:22. Planförslaget är utformat med respektavstånd om minst 13 meter i söder till riksintresset för friluftsliv och medger ingen bebyggelse som kan hindra tillgängligheten till strandområdet. Planförslaget innehåller ytor för infiltration av dagvatten så att Kävlingeåns vattenkvalitet inte ska försämrats. Detaljplanens genomförande hindrar inte framtida möjligheter att utveckla vandringsleder.

Kommunledningskontoret bedömer att ett genomförande av detaljplanen inte medför skada på riksintresset.

Riksintresse för kulturmiljövård

En mindre del av planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövården. Riksintresset sträcker sig från Kävlinge i väster till Flyinge Kungsgård i öster. Uttrycket för riksintresset är kopplat till slottsmiljöerna och dess förvaltnings påverkan på odlingslandskapet, däribland Flyinge kungsgård som ligger på andra sidan om Kävlingeån.

Planförslaget avser utgöra en utvecklingsgren från bebyggelsen som uppfördes under 70-talet kring Runstensvägen. Byggrätterna i den östra delen av planområdet är utanför riksintresset. I planområdets sydvästra hörn överlappar detaljplanen riksintresset. Småhusen i den södra delen av planområdet har förlagts nära gården för att upplevelsen av det slutna gårdsrummet ska hållas intakt. Den sammanhållna bebyggelsen som detaljplanen bidrar med ska läsas som en del av Flyinges utveckling som bostadsort. Planförslaget medger en låg småhusbebyggelse som

visuellt inte ska inskränka på Flyinge kungsgårds slottsmiljö och historiskt tillhörande odlingslandskap.

Kommunledningskontoret bedömer att ett genomförande av detaljplanen inte medför skada på riksintresset.

MILJÖKVALITETSNORMER (MKN)

Luftkvalitet

Vid detaljplanering ska gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft iakttas. Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormer för utomhusluft. I och omkring planområdet finns inga områden där miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids och planen innebär ingen betydande ökning av trafik.

Vattenkvalitet

Vid detaljplanering ska gällande miljökvalitetsnormer för vatten iakttas. Nödvändiga dagvattenåtgärder ska anläggas för att dagvattnet inte ska ge en negativ påverkan på ytvattenförekomstens kemiska och ekologiska status.

Planområdet ligger inte inom vattenskyddsområde.

Recipient för området är Kävlingeån: Bråån-Ålabäcken. Recipienten har ekologisk status "Otillfredsställande" vilket till stor del beror på övergödning. Kemisk status "Uppnår ej god" på grund av förekomst av bromerad difenyleter, kvicksilver samt kvicksilverföreningar.

Med föreslagna åtgärder beräknas koncentrationer av alla beräknade föroreningar att minska. Möjligheten att uppnå MKN i recipienten förbättras. Kommunledningskontoret bedömer att detaljplanen inte påverkar möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormer för vatten.

DAGVATTEN

Med föreslagna fördröjningsvolymmer kan dagvattensituationen förbättras betydligt jämfört med befintlig situation. I norra området stryps flödet till 0,6 l/s jämfört med ca 38 l/s och fördröjer även flödet med samma strypta utlopp vid 100-årsregn vilket blir en betydligt större minskning av den nuvarande situationen. I södra området kan flödet från anläggningarna minska till ca 11 l/s jämfört med beräknat flöde idag på ca 125 l/s vid ett 20-årsregn med 10 minuters varaktighet.

Dagvattnet som kan tas norrut med självfall och som kan anslutas till VA SYD:s ledningsnät kommer att falla inom verksamhetsområdet för dagvatten.

ÖVERSVÄMNING OCH SKYFALL

I planerad situation avleds majoriteten av områdets skyfallsvatten som det gör i befintlig situation, mot Gårdstångavägen och mot Kävlingeån.

En del av området, vars skyfallsvatten idag avrinner mot grannfastigheten i norr vilket innebär en risk för skada på befintlig byggnad, höjdsätts på sådant sätt att skyfallsvattnet avleds inom planområdet och mot Gårdstångavägen, utan att gå via grannfastigheten. Fördröjningsvolymmer kompenserar för ökad avrinning vid ett

100-årsregn med 120 min varaktighet och minskar betydligt avrinningen för skyfall med kortare varaktighet.

Sammanfattningsvis kommer de öppna dagvattenlösningar som planeras att i tillräcklig omfattning fördröja de ökade flöden som större hårdjordhet innebär. Konsekvenserna för översvämningar och skyfall blir alltså positiva.

NATURMILJÖ OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Detaljplanens genomförande innebär att skogsdungen i söder försvinner vilket kan ge negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden. Tillskottet av trädgårdar som följer med etableringen av småhusbebyggelse kan kompensera med positiva konsekvenser.

Hagmarken har troligtvis inte en betydande artrikedom eftersom den inte har omfattats av naturbete.

BIOTOPSKYDD SOMRÅDE

Trädalléerna omfattas av det allmänna biotopskyddet som regleras enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808). Detaljplanen föreslår inga förändringar som innebär påverkan på trädalléerna.

MARK OCH GRUNDLÄGGNING

En geoteknisk undersökning ska genomföras inför bygglov.

MARKRADON

Vid normalriskmark ska byggnader utföras med radonskyddad grundläggning.

MARKFÖRORENINGAR

Planområdet har inga kända markföroreningar.

Flyinge avloppsreningsverk är beläget cirka 400 meter väster om planområdet. Reningsverket är klassat som miljöfarlig verksamhet C. Kommunledningskontoret bedömer att nytillkommande bostadsbebyggelse inte är inom ett riskavstånd för verksamheten.

ALLERGENER

Gården väster om planområdet bedriver hästhållning och har en gödselstack cirka 100 meter från planområdet. Gödselstacken avskärmas av bebyggelse både inom granngården och inom planområdet. Kommunledningskontoret anser att bostadsbebyggelse i närheten av hästhållning är rimligt i Flyinge med motiveringen att planområdets placering är av lantlig karaktär. Flyinge är även historiskt präglad av hästaveln som har bedrivits på Flyinge kungsgård sedan flera hundra år tillbaka i tiden.

HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER

I Miljöbalkens 3 kapitel 4 § står: "Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk."

Kommunen bedömer att jordbruksmarken är brukningsvärd, även om det finns punkter som talar emot som framförs nedan. Kommunen bedömer vidare att planförslaget behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och att det inte kan göras på en någon annan plats. Motivet till bedömningen är att detaljplanen skapar förutsättningar för ett antal nya bostäder, vilket är ett väsentligt samhällsintresse, och att de förutsättningar och kvaliteter som kommunen kan erbjuda på denna plats inte kan uppnås genom att annan mark tas i anspråk, se lista nedan.

1. Förutsättningar och kvaliteter för boende inom planområdet

- Från planområdet har man goda pendlingsmöjligheter. Planområdet ligger inom cykelavstånd från Eslöv och Lund.
- Planområdet ligger i Gårdstånga, som är en av de mindre orterna i Eslövs kommun, men som har en god kollektivtrafik. 250 meter från planområdet ligger närmsta busshållplats med sex avgångar per dygn från Flyinge mot Eslöv. Gårdstånga trafikplats nås på tio minuter med cykel och fyra minuter med bil. Från Gårdstånga trafikplats går SkåneExpressen 2 till Lund C frekvent på cirka 15 minuter. Från Gårdstånga går även SkåneExpressen 1 till Malmö med samma turtäthet som SkåneExpressen 2.
- Fler kollektivtrafikmöjligheter är under utredning av Eslövs kommun så som en ny busslinje från Harlösa via Flyinge och Gårdstånga till Eslöv och en ny linje från Lund/Brunnshög via Gårdstånga och Getinge till Eslöv. Det tillskott av bostäder som detaljplanen innebär ger ett positivt underlag till de föreslagna nya busslinjerna som skulle vara positiva för kommunen som helhet.

2. Planområdet har god tillgång till värdefulla kulturmiljöer

- Planområdet ligger i Flyinge som är en by med kulturmiljövärden och kan erbjuda en rik närmiljö. Planområdet ligger i direkt anslutning till ett riksintressant landskap. Riksintresset Lackalänga - Västra Hoby mm. som innehåller dalgångsbygd och odlingslandskap med lång bosättningskontinuitet.
- Miljöer i planområdet har bedömts att ha höga kulturmiljövärden, detaljplanen ger förutsättningar för att utveckla de miljöerna och bevara kvaliteterna vilket ger förutsättningar för att de långsiktigt kommer att finnas kvar och kan erbjuda ett unikt boende. Inom gång- och cykelavstånd kan man nå Flyinge kungsgård.

3. Planområdet ligger i anslutning till värdefulla natur- och rekreationsområden

- Planområdet ligger cirka 200 meter från naturreservatet Flyinge ängar. Naturreservatet kan enkelt nås till fots eller cykel genom cykelbana och gång-, cykelbana längs med Gårdstångavägen.
- Inom 10 kilometer från planområdet ligger flertalet andra naturreservat och rekreationsområden, bland annat Dalby Söderskog nationalpark och Prästaskogens naturreservat samt besöksmål som bland annat Flyinge kungsgård, Silvåkratornet och Löberöds slott.

4. Planområdet ligger inom eller i nära anslutning till service

- I närheten till planområdet en förskola samt en F–6 skola med tillhörande fritidshem. Det finns även ett delat skol- och folkbibliotek. På Flyinge kungsgård finns ett gymnasium och högskoleutbildning med hästinriktning.
- Annan daglig service som erbjuds i området är mataffär, restauranger, bryggeri, café, hembageri, veterinär, frisörer, bilverkstad med mera. I Flyinge finns även en idrottsplats och flera lekplatser.
- Planförslaget innebär ett ökat underlag till ovanstående verksamheter som kan innebära utvecklingsmöjligheter.

5. Jordbruksmarkens brukningsvärde

- Marken inom planområdet nyttjas inte som jordbruksmark utan har utgjorts av hagmarker för hästar under flertalet år. Området har varit en del av ett större jordbruk men under åren som Östra Gårdstånga har expanderat har ytan minskats till att bli så pass liten och avgränsad att det inte är möjligt att bedriva ett rationellt och effektivt jordbruk på ytan.
- Områden längre ned mot ån är inventerade i Jordbruksverket ängs- och hagsmarksinventering (TUVÅ). Inget av områdena behöver tas i anspråk för bostadsbebyggelse. Inga speciella värden har identifierats i dessa områden, eventuellt fuktängar som kan ha positiv påverkan på fågellivet.
- Fastigheten är taxerad som bebyggd.

Sammanfattningsvis bedömer Kommunledningskontoret att ianspråktagandet av jordbruksmark är motiverat. Föreslagen bebyggelse ger ett yteffektivt tillskott av bostäder i ett område utpekade för bostadsbebyggelse på sikt i en ort med bra tillgång på kollektivtrafik, natur- och rekreationsmöjligheter och service. Jordbruksmarken är inte av den storlek eller dignitet som gör att ett rationellt jordbruk kan bedrivas. Det finns inga alternativa lokaliseringar inom en liknande ort som innebär att väsentligt mindre del jordbruksmark eller ingen jordbruksmark ianspråk tas. De negativa konsekvenserna av att exploatera jordbruksmark överträffas av de positiva effekterna som utbyggnad av bostäder inom planområdet innebär.

STADSBILD/LANDSKAPSBILD

Planförslaget innebär att stads- och landskapsbilden kommer att förändras. Planområdets föreslagna struktur knyter an och anpassas till de höjder som finns naturligt i landskapet och i omkringliggande bebyggelse.

Likt skånska gårdar bildar bebyggelsen entréplatser som är täta, samtidigt som man har utblickar mot landskapet. Utåt utgör bebyggelsen en lågmäld skala så att mötet med landskapet blir mjukt. Bostäderna i söder, belägna mot Kävlingeåns dalgång, har en högsta tillåten nockhöjd på 7 meter och ska förses med sadeltak med 30–45 graders vinkel vilket har bedömts som lämplig skala i landskapet. Slutningen ska också bibehållas vilket fastställs genom en bestämmelse i plankartan.

ARKEOLOGI

Det krävs tillstånd enligt 2 kap. kulturmiljölagen för ingrepp i fornlämningarna. Kostnaderna för de ytterligare arkeologiska insatserna åvilar fastighetsägaren.

Förutsättning för genomförandet av en eventuell slutundersökning är att detaljplanen har vunnit laga kraft.

Om ett långsiktigt bevarande av fornlämningen inte är möjligt och utbyggnadsplanerna berör de konstaterade lämningarna måste de arkeologiskt dokumenteras genom en arkeologisk undersökning. Den går ut på att undersöka och dokumentera fornlämningarna. Vid undersökningen tas fornlämningarna bort så att en önskad utbyggnad kan genomföras.

SOLFÖRHÅLLANDEN

Den föreslagna bebyggelsens skuggning bedöms inte innebära negativa konsekvenser för omgivningen. Ur ett hälsoperspektiv är det viktigt att säkerställa både sol och skugga vid utformning av barns utemiljöer.

TRAFIK

Trafiksituationen bedöms som fortsatt rimlig inom området i och med genomförande av planförslaget.

Den regionala kollektivtrafiken vid Gårdstångarondellen nås på cirka 10 minuter med cykel, vilket ger goda förutsättningar för att kunna transportera sig bilfritt.

Det finns även goda möjligheter att cykelpendla till Eslöv och till Lund längs den gamla riksväg 15, även kallad Odarslövsvägen.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Cirka två tredjedelar av planområdet ingår i verksamhetsområde för VA. Exploatören ansöker hos VA SYD om att ansluta till det befintliga ledningsnätet för dag- spill- och dricksvatten.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Planområdet ligger utanför uppmärksamhetsavstånd för färdväg för farligt gods.

Buller

Ljudnivåer påverkas av två vägar, Gårdstångavägen och Stuterivägen. Inga andra bullerkällor bedöms påverka planområdet. De trafikflöden som använts vid bedömning av buller inkluderar prognostiserade trafikförändringar för år 2040.

Gällande riktvärden för trafikbuller vid bostadsbyggnader definieras i Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader, svensk författningssamling 2015:216 t.o.m. 2017:359.

Detaljplanen möjliggör tillgång till en luddämpad sida för samtliga bostäder. I bygglovsskedet ska bostädernas placering och utformning utföras så att riktvärden uppnås för samtliga bostäder.

Magnetfält och säkerhetsavstånd

Söder om planområdet löper en luftburen elledning med spänning på 20 kV.

Angående elektromagnetisk strålning hänvisas till Boverkets skrift om Magnetfält och hälsorisker. Vid placering av ny bebyggelse intill kraftledning bör hänsyn tas motsvarande Svenska Kraftnäts magnetfältspolicy (Skånska energi har ingen egen magnetfältspolicy). Denna innebär att man utgår från 0,4 mikrotesla som högsta

magnetfältsnivå vid bostäder eller vid verksamheter där barn vistas varaktigt under sammanhållna perioder.

Angående skyddsavstånd hänvisas till elsäkerhetsverkets föreskrift ELSÄK-FS 2008:1 kapitel 6, 5§ tabell 4. I detaljplan säkerställs det bebyggelsefria avståndet genom att den södra plangränsen har ett avstånd till ledningen som är cirka 67 meter.

SOCIALA KONSEKVENSER

God bebyggd miljö

God bebyggd miljö är ett miljömål som beslutades av Riksdagen år 2012.

Miljömålet definieras på följande sätt av Riksdagen:

Syftet med målet är att städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

För att kunna arbeta mer konkret med styrningen mot en God bebyggd miljö finns tio preciseringar som regeringen beslutade om den 26 april 2012. Preciseringarna innefattar bland annat att området ska ha en hållbar bebyggelsestruktur, infrastruktur, tillgång till natur- och grönområden, bevara och utveckla kulturvärden etcetera. Kommunledningskontoret bedömer att detaljplanen tar fasta på majoriteten av preciseringarna och att förslaget uppfyller miljömålet för God bebyggd miljö.

Tillgång till rekreativ miljö

Planområdet ligger i ett naturskönt läge och är närbeläget naturreservatet Flyinge ångar. Det finns goda möjligheter till att nå rekreativa miljöer.

Befolkning och service

Detaljplanen innebär ett ökat resandeunderlag för kollektivtrafiken i Flyinge. Fler bostäder i byn kan innebära att kommunen på sikt behöver öka antalet förskoleplatser. Ett planarbete pågår för fastigheten norr om Gårdstångavägen där en förskola föreslås cirka 50 meter från Östra Gårdstånga 8:22.

Barnkonventionen

FN:s barnkonvention gäller som utgångspunkt för beslut som rör barn och unga, däribland beslut om samhällsplanering och stadsutveckling.

Befintligt gång- och cykelnät i anslutning till planområdet ger goda förutsättningar för säkra skolvägar för barn. Barns livsmiljö bedöms inte förändras eller försämrats av ett genomförande av planen.

Tillgänglighet

Vid utarbetande av planförslaget har kravet på god tillgänglighet och användbarhet för funktionshindrade beaktats. Hur kraven på tillgänglighet i 8 kap 4§ (byggnader) och 8 kap 9 § PBL (tomter) i detalj kommer att tillgodoses avgörs i samband med byggnads- och markprojekteringen och därmed vid kommande bygglovsprövning. Planförslaget innebär att tillgänglighetskraven enligt ovan kan uppfyllas.

GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Genomförandetid

Planen har en genomförandetid på 5 år från det datum den får laga kraft. Före genomförandetidens utgång får detaljplanen ändras eller upphävas, mot berörda fastighetsägares bestridande, endast om det är nödvändigt på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt, vilka inte kunnat förutses vid planläggningen.

Efter genomförandetidens utgång får planen ändras eller upphävas utan att rättigheter som uppkommit genom planen beaktas (4 kap 40 § PBL).

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Detaljplanen innehåller ingen allmän platsmark. Delar av planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för VA och det är VA SYD som är huvudman för VA.

Tillståndsprovning och dispenser

Detaljplanens genomförande kräver inga tillståndsprovningar eller dispenser. Vid eventuella åtgärder som påverkar alléerna krävs dispens.

Planekonomi

Planavtal har upprättats mellan kommunen och exploatören. I avtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning gällande detaljplanearbetet. Exploatören bekostar undersökningar och utredningar som erfordras för detaljplanens framtagande och genomförande. Exploatören ombesörjer och bekostar eventuella ledningsomläggningar. Anslutning till kommunens allmänna vatten- och avloppsledningar skall ske enligt antagen taxa.

Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglov.

Exploateringsavtal

Planområdet innehåller ingen allmän platsmark och ett exploateringsavtal kommer därför inte att tecknas.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER

Fastighetsbildningsåtgärder

Kvartersmark inom detaljplanen ska avstyckas till lämpliga fastigheter. För mark med gemensamma anläggningar kan samfälligheter bildas. Avstyckning och fastighetsreglering prövas i lantmäteriförrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988). Ett genomförande av detaljplanen kräver fastighetsbildning. Närmast Kävlungeån kommer en fastighet bildas som inte har en anslutande väg. Åtkomst till fastigheten ska säkerställas genom bildande av servitut eller gemensamhetsanläggning.

Gemensamhetsanläggningar

Gemensamhetsanläggning ska inrättas för anläggningar inom kvartersmarken, såsom gator, dagvattenanläggningar, parkeringsplatser och ledningar, som är gemensamma för två eller flera fastigheter. Delägare i gemensamhetsanläggningen är de fastigheter som har nytta av anläggningen.

I Flyinge omfattas den allmänna platsen av gemensamhetsanläggningen Östra Gårdstånga GA:5. Vid ett genomförande av detaljplanen ska nybildade fastigheter inom planområdet anslutas till gemensamhetsanläggningen. En omprövning av gemensamhetsanläggningen sker i en lantmäteriförrättning enligt anläggningslagen (1973:1149). Fastighetsägaren/ exploatören ansvarar för att ansöka om omprövning av gemensamhetsanläggningen.

Ledningsrätter

VA-ledningar kommer att vara enskilda.

Ansökan om fastighetsbildning

Det ankommer på berörda fastighetsägare och ledningsägare att hos Lantmäteriet ansöka om erforderlig fastighetsbildning, inrättande av gemensamhetsanläggning eller upplåtelse av ledningsrätt.

Servitut

Servitut krävs för utfart för ej planlagd del av Östra Gårdstånga 8:22 över planområdet samt för kommande dagvattenledning som ansluter till Kävlungeån. I planområdets sydöstra del är prickmarken längs plangräns utökad till 5 meter för att inrymma väg och dike med bredd av 1,5 meter.

TEKNISKA FRÅGOR

Fastighetsägaren ansvarar för utförandet av tekniska anläggningar. För detaljplanens genomförande krävs anläggning av vägar, VA-ledningar, el och fiberkablar, dagvattendamm och diken.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Kommunledningskontoret,
Tillväxtavdelningen

Mikael Vallberg

Plan- och exploateringschef
Kommunledningskontoret

Malin Nilsson

Planarkitekt
Radar arkitektur &
planering AB

Emelie Edström

Planarkitekt
Radar arkitektur &
planering AB

ÖSTRA GÅRDSTÅNGA

Plankarta Skala: 1:500 i A1, Skala 1:1000 i A3
 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 m

	Till planen hör: ■ Plankarta ■ Planbeskrivning ■ Fastighetsförteckning	■ Illustrationsplan
	Detaljplan för Fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 i Flyinge Eslövs kommun Skåne län	
Upprättad 2024-03-26	KS.2021.0030	■ Samrådshandling ■ Granskningshandling ■ Antagandehandling
Katarina Borgstrand Avdelningschef Kommunledningskontoret	Mikael Vallberg Planchef Tillväxtavdelningen	PLANFÖRFARANDE ■ Standardförfarande ■ Utökat förfarande ■ Enkelt förfarande
Antagen av Beslutande instans Antagandedatum	Laga kraft	Plan nr

Datum

Kulturmiljöenheten
skane@lansstyrelsen.se

Redovisning av utförd arkeologisk undersökning

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	Kommun:
Fastighet:	Fornlämning alt tillfällig arbetsidentitet:

Uppgifter om undersökningen och undersökaren

Typ av undersökning:	Fältarbetstidens start och slut:
Undersökare:	Projektledare:

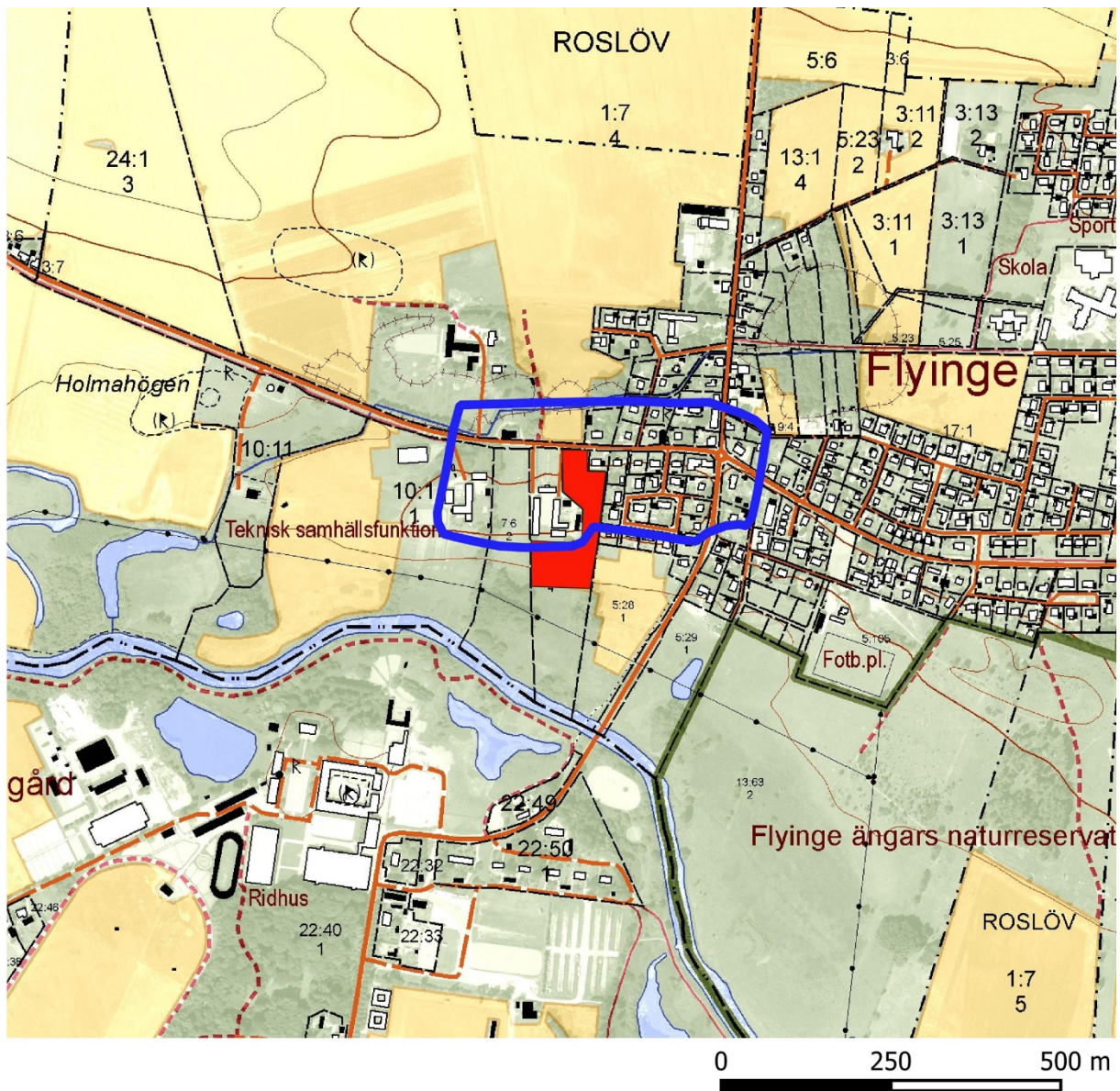

Sammanfattning av undersökningsresultatet

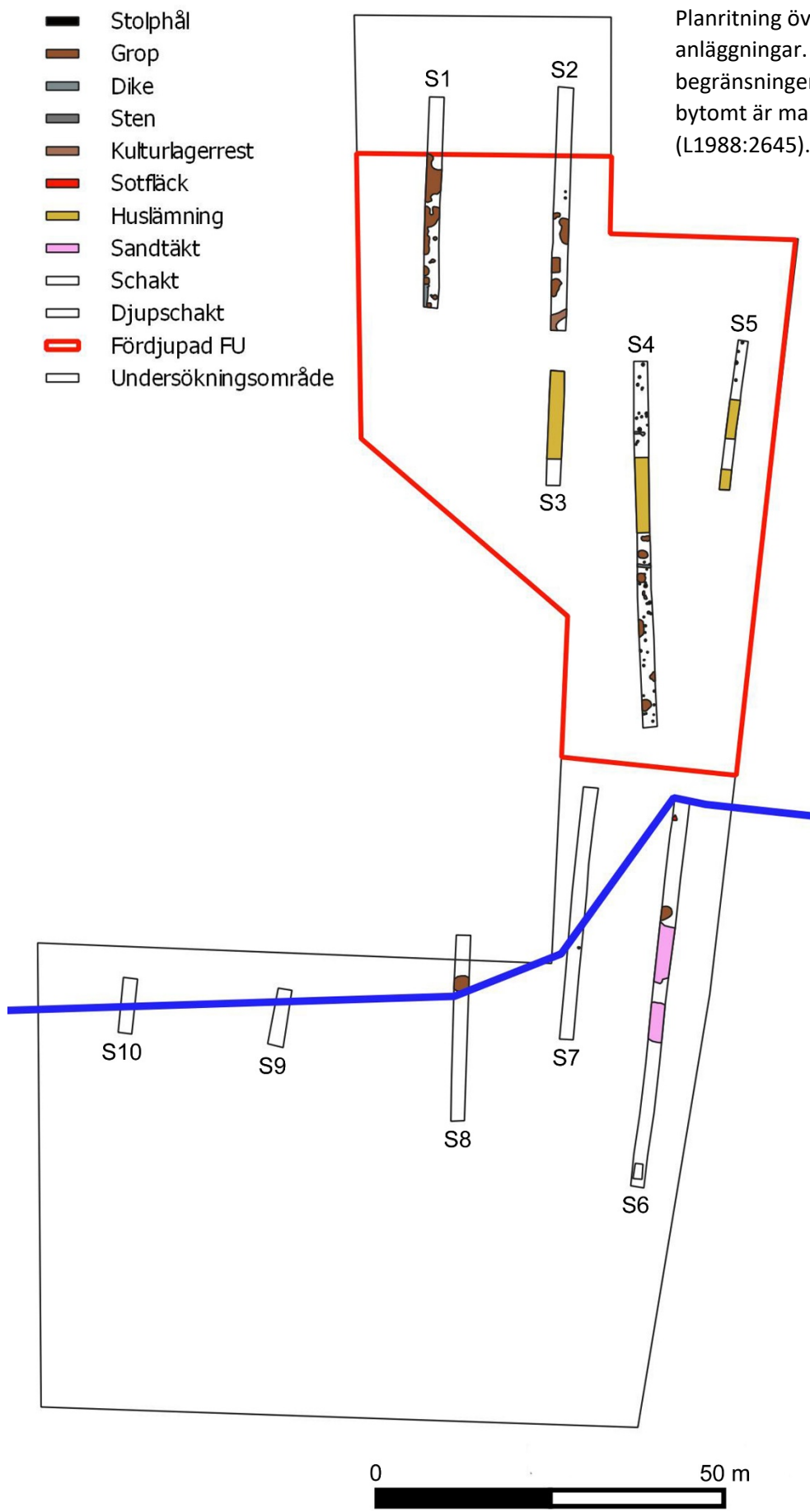
Åtgärdsförslag

Bilaga:

Fullgott kartmaterial

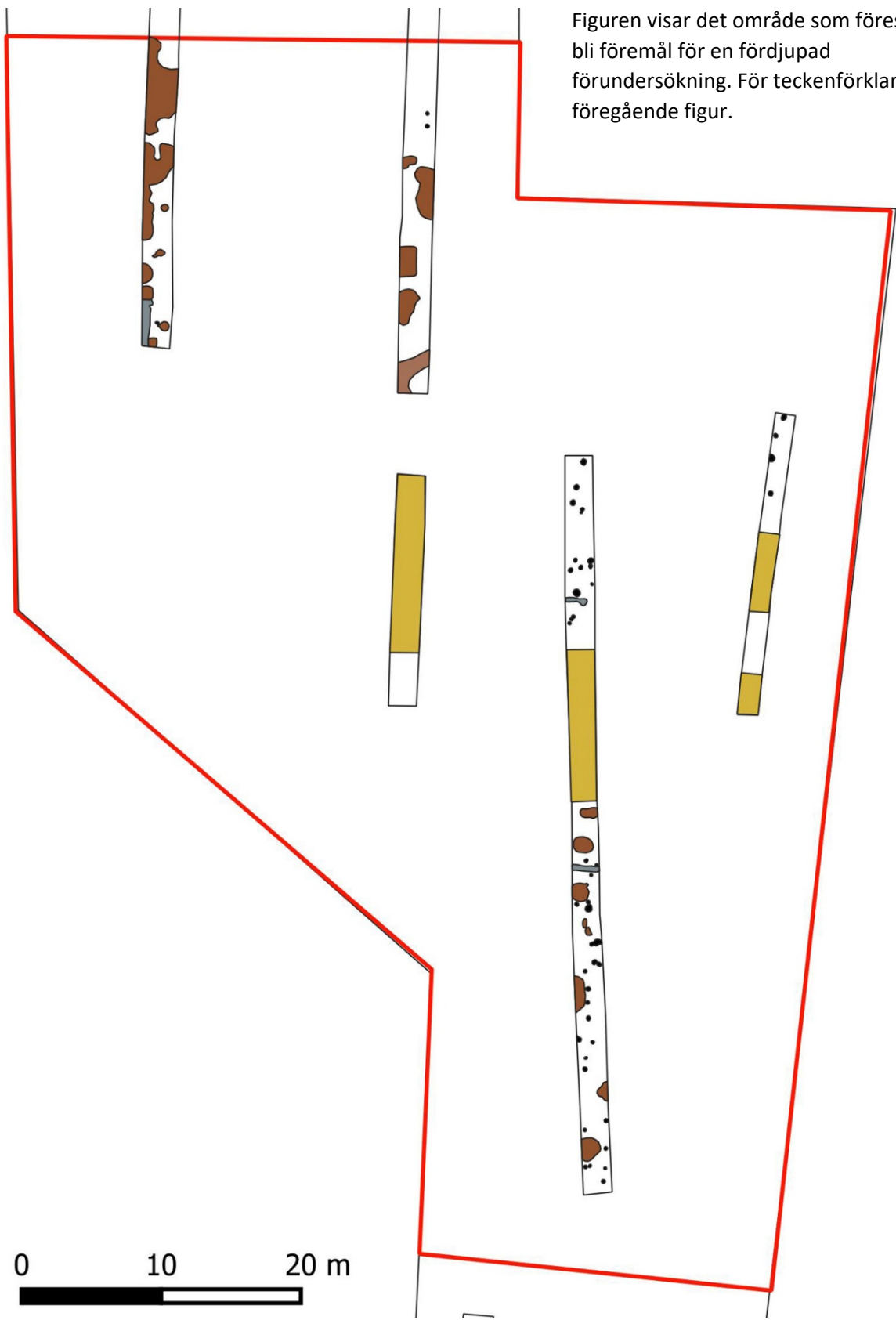

Utdrag ur fastighetskartan med undersökningsområdet markerat med rött och fornlämningsbegränsningen för Östra Gårdstånga bytomt med blå linje (L1988:2645).

- Stolphål
- Grop
- Dike
- Sten
- Kulturlagerrest
- Sotfläck
- Huslämning
- Sandtäkt
- Schakt
- Djupschakt
- ▬ Fördjupad FU
- Undersökningsområde

Planritning över samtliga schakt och anläggningar. Fornlämningsbegränsningen för Östra Gårdstånga bytomt är markerad med blå linje (L1988:2645).

Figuren visar det område som föreslås bli föremål för en fördjupad förundersökning. För teckenförklaring se föregående figur.

Datum

Kulturmiljöenheten
skane@lansstyrelsen.se

Redovisning av utförd arkeologisk undersökning

Administrativa uppgifter

Länstyrelsens dnr:	Kommun:
Fastighet:	Fornlämning alt tillfällig arbetsidentitet:

Uppgifter om undersökningen och undersökaren

Typ av undersökning:	Fältarbetstidens start och slut:
Undersökare:	Projektledare:

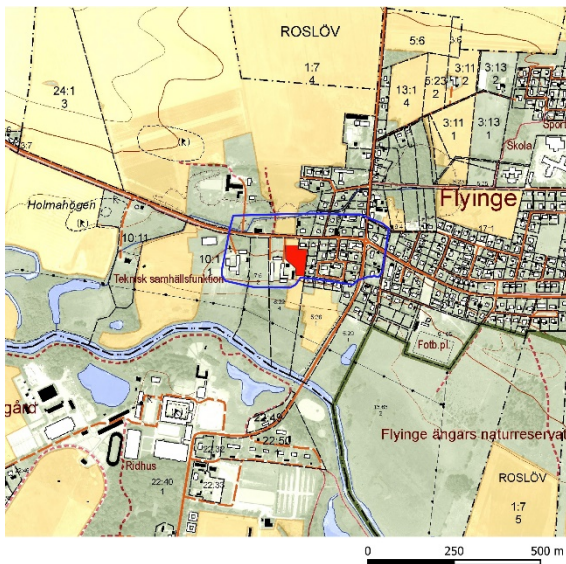

Sammanfattning av undersökningsresultatet

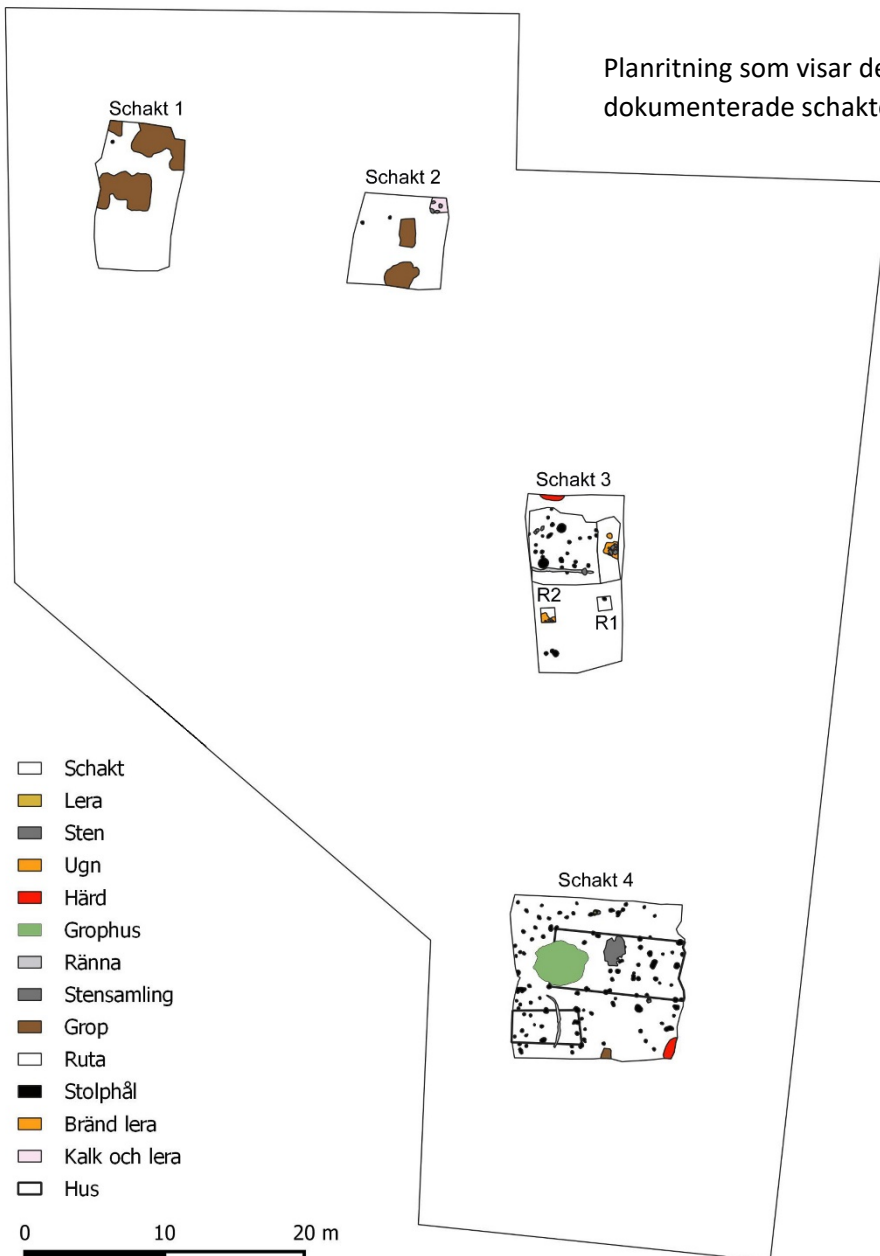
Åtgärdsförslag

Bilaga:

Fullgott kartmaterial

Figuren visar ett utdrag ur Fastighetskartan över de västra delarna av Flyinge med undersökningsområdet markerat med rött och fornlämningsbegränsningen för Östra Gårdstånga med blå linje.

Planritning som visar de fyra dokumenterade schakten.

THOMAS BIERICH

ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 8:22

DAGVATTENUTREDNING

2023-02-27

Starkstad.

ÖSTRA GÅRDSTÅNGA 8:22

DAGVATTENUTREDNING

STARKSTAD PROJECT PARTNERS AB

Seth von Dardel

VA-utredare

Civilingenjör Vattenresurshantering, LTH

seth@starkstad.com

Priorvägen 13

247 51 Dalby

Tel: 0702 – 56 25 50

Org. nr: 559191–6472

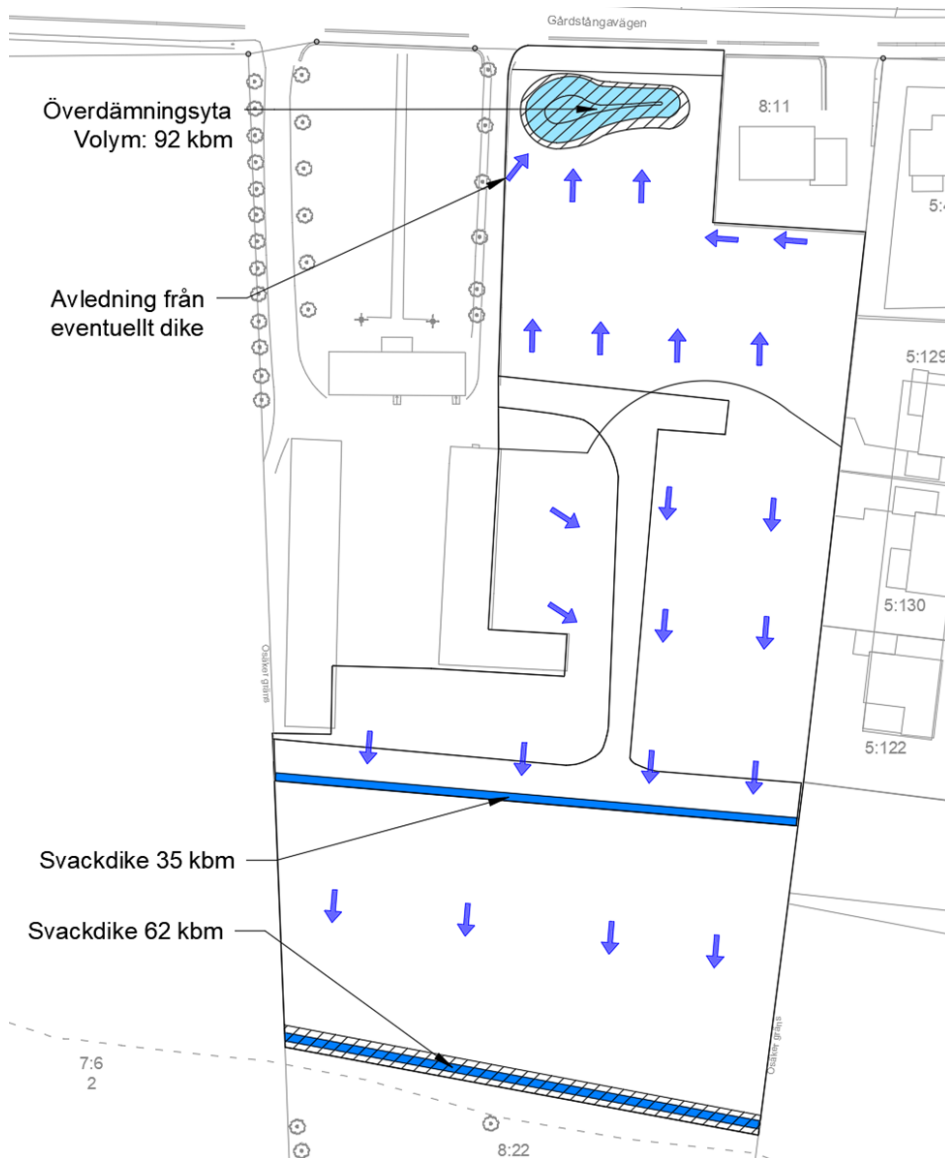
Kontaktpersoner

Thomas Bierich: Thomas.bierich@gmail.com

SAMMANFATTNING

Starkstad Project Partners AB har fått i uppdrag av Thomas Bierich att ta fram en dagvattenutredning för en del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 i Flyinge.

Totalt 57 m³ fördröjningsvolym erfordras som fördröjning innan utsläpp till VA SYD:s ledning i Gårdstångavägen och 29 m³ krävs för att fördröja det dagvatten som kommer att ledas till Kävlingeån (totalt 86 m³). 190 m³ anläggs för att inte öka belastningen på omgivning vid 100-årsregn varav 92 m³ i norr och 97 m³ i söder. I förslaget anläggs en torrdamm / överdämningsyta i norr och ett eller två svackdiken med makadamfyllnad för fördröjning i söder (Figur 1). Längs den södra fastighetsgränsen mot Östra Gårdstånga 8:11 behöver höjdsättning eller någon typ av vall eller mur göra så att skyfallsvatten leds inom fastigheten i stället för via Östra Gårdstånga 8:11.

Figur 1 Översikt över föreslagna dagvattenåtgärder och yttlig avrinning av dag- och skyfallsvatten

I förslaget förbättras flödesförhållandena betydligt till båda recipienter, diktningföretag i norr och Kävlingeån i söder, både vid dimensionerande 20-årsregn och 100-årsregn. Flödet vid ett 20-årsregn med 10 minuters varaktighet minskar från ca 38 l/s mot Gårdstångavägen till 0,6 l/s i planerad situation respektive från ca 125 l/s till ca 11 l/s mot Kävlingeån.

Med föreslagna åtgärder beräknas koncentrationer av alla beräknade föroreningar att minska. Möjligheten att uppnå MKN i recipienten förbättras.

Innehållsförteckning

1.	BAKGRUND OCH SYFTE	7
2.	UNDERLAG OCH TIDIGARE UTREDNINGAR	7
3.	RIKTLINJER FÖR DAGVATTENHANTERING	7
4.	OMRÅDESBESKRIVNING	8
4.1.	RECIPIENTER.....	8
4.1.1.	Recipient och statusklassning.....	8
4.2.	MARKFÖRUTSÄTTNINGAR	9
4.2.1.	Geologiska/hydrogeologiska förutsättningar	9
4.2.2.	Grundvatten	9
4.2.3.	Befintlig och planerad markanvändning	10
5.	AVRINNINGSSOMRÅDE OCH AVVATTNINGSVÄGAR	11
5.1.	YTLIGA AVRINNINGSSOMRÅDEN	11
5.2.	TOPOGRAFI.....	12
5.2.1.	Befintliga höjder	12
5.3.	TEKNISKA AVRINNINGSSOMRÅDEN	12
6.	DAGVATTENFLÖDE OCH FÖRDRÖJNINGSBEHOV	14
6.1.	FLÖDEN	14
6.1.1.	Norra området.....	14
6.1.2.	Södra området	14
7.	FÖRORENINGAR	15
8.	ÖVERSVÄMNINGSRISKER.....	16
8.1.	NÄRLIGGANDE YTVATTEN	16
8.2.	INSTÄNGDA OMRÅDEN OCH SKYFALL	17
9.	ÖVRIGA RELEVANTA FÖRUTSÄTTNINGAR	17
9.1.	BEFINTLIGA LEDNINGAR	17
10.	FÖRSLAG PÅ DAGVATTENHANTERING	18
10.1.	FÖRUTSÄTTNINGAR	18
10.2.	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER.....	19
10.2.1.	Södra området	19
10.2.2.	Norra området	21
10.2.3.	Tomtmark.....	22
10.2.4.	Avrinning längs övriga vägsträckor.....	22

10.3.	RENING	23
11.	HANTERING AV SKYFALL	24
11.1.	YTLIG AVRINNING AV SKYFALLSVATTEN	24
11.2.	KOMPENSATION FÖR ÖKADE SKYFALLSVOLYMER	26
11.2.1.	Förändrade flöden	29
12.	HELHETSBILD	30

1. BAKGRUND OCH SYFTE

Starkstad Project Partners AB har fått i uppdrag av Thomas Bierich att ta fram en dagvattenutredning för det planområde som omfattar en del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22.

Syftet med föreliggande utredning är att utreda befintlig och blivande dagvattensituation, presentera förslag på hantering av dagvatten och skyfall.

2. UNDERLAG OCH TIDIGARE UTREDNINGAR

Vägledande dokument

- Svenskt vattens publikation P110
- VISS, vatteninformationssystem Sverige

Arbetsmaterial

- Illustrationsplan (2023-01-27)
- Grundkarta (2022-04-05)
- Plushöjder (2022-04-05)
- Planområde (2022-04-06)

3. RIKTLINJER FÖR DAGVATTENHANTERING

För beräkningar av dagvattenflöden används Svenskt Vattens publikation P110 som stöd med klimatfaktor 1,3.

Området kommer att delas in i två huvudsakliga avrinningsområden där norra avleds via VA SYD:s ledningar till ett dikningsföretag med utsläppskrav på max 1,5 l/s, ha. Dimensionering ska ske för ett 20-årsregn.

Dagvatten från den södra delen av området avleds mot Kävlingeån och dimensionering ska ske för att inte öka flödet vid ett 20-årsregn med 10 minuters varaktighet enligt uppgifter från Kävlingeåns vattenråd.

4. OMRÅDESBESKRIVNING

Fastigheten ligger i västra delen av Flyinge, söder om Gårdstångavägen (Figur 2). Utredningsområdet, den del av fastigheten som förändring i planen sker på, är ca 14 150 m² stort och omfattar en del av fastigheten Östra Gårdsstånga 8:22. Området består idag till stor del av grönyta i form av hästhagar, byggnader, grusväg och asfalt.

Figur 2 Flygbild (Scalgo) och utredningsområdesgräns

4.1. RECIPIENTER

4.1.1. Recipient och statusklassning

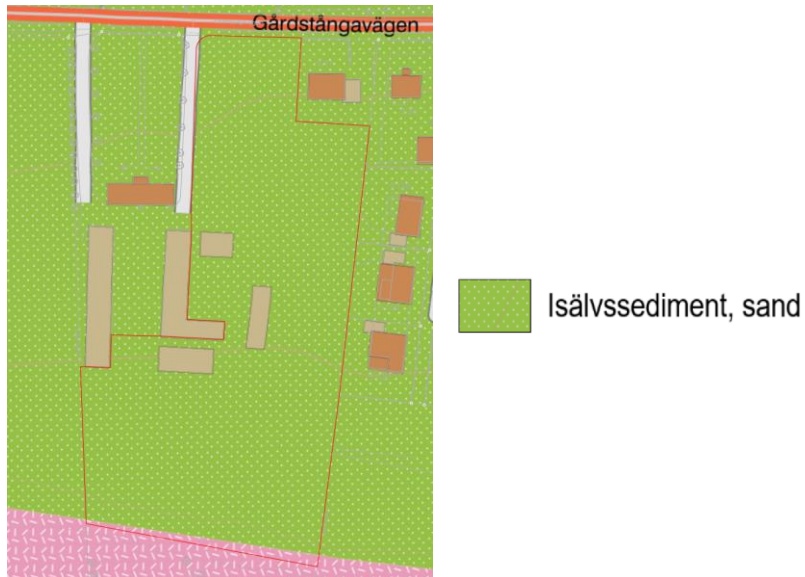
Informationen i detta avsnitt är hämtat från VISS.

Recipient	Ekologisk status			Kemisk status (undantag överallt överskridande ämnen)		
	Status	Motivering	MKN (mål)	Status	Motivering	MKN (mål)
KÄVLINGEÅN: Bråån-Ålabäcken SE618289- 134590	Otillfredsställande	Övergödning / miljöfarliga ämnen	God ekologisk status 2033	Ej god	Bromerad difenyleter, kvicksilver och kvicksilverföreningar	God kemisk ytvattenstatus

4.2. MARKFÖRUTSÄTTNINGAR

4.2.1. Geologiska/hydrogeologiska förutsättningar

Enligt SGU består marklagren av isälvssediment, sand (Figur 3). Ingen geoteknisk markundersökning har utförts.

Figur 3 Jordartskarta och ungefärlig utredningsområdesgräns (källa: SGU)

Infiltrationshastigheten antas för beräkningar i rapporten till 0,01 mm/s baserat på medelvärdet för permeabiliteten av "Finsand" (10^{-4} till 10^{-6} m/s, Jords Egenskaper, SGU). Detta motsvarar ett infiltrationsflöde på ca 0,01 l/s, m².

4.2.2. Grundvatten

Ingen geoteknisk undersökning har utförts och grundvattennivån är okänd. Baserad på information om marklagren från SGU och från fastighetsägaren är det sannolikt god hydraulisk konduktivitet och området ligger mellan ca 3 – 10 m över marknivå vid Kävlingeån i söder. Sannolikt ligger grundvattennivån inom området inte grunt, men detta bör bekräftas i senare skede.

4.2.3. Befintlig och planerad markanvändning

Legend över marktyper och avrinningskoefficienter, ϕ , visas i Figur 4 och markanvändning för befintlig och planerad situation visas i Figur 5. Beräkning för tomtmark utgår från 120 m² takyta per föreslagen fastighet (10 st) varav max 120 m² per tomt enligt angivelse i plankartan. 40 m² asfalt per fastighet för att räkna med ev. asfalterad uppfart och övrigt område inom tomtmarken räknas som grönyta.

	Takyta, $\phi = 0,9$
	Grönyta, $\phi = 0,1$
	Grus, $\phi = 0,4$
	Asfalt, $\phi = 0,8$
	Tomtmark

Figur 4 Marktyper och avrinningskoefficienter

Figur 5 Befintlig markanvändning (t.v.) och planerad markanvändning (t.h.)

Reducerad area ökar efter exploatering från ca 2 370 m² till ca 4 290 m² (Tabell 1).

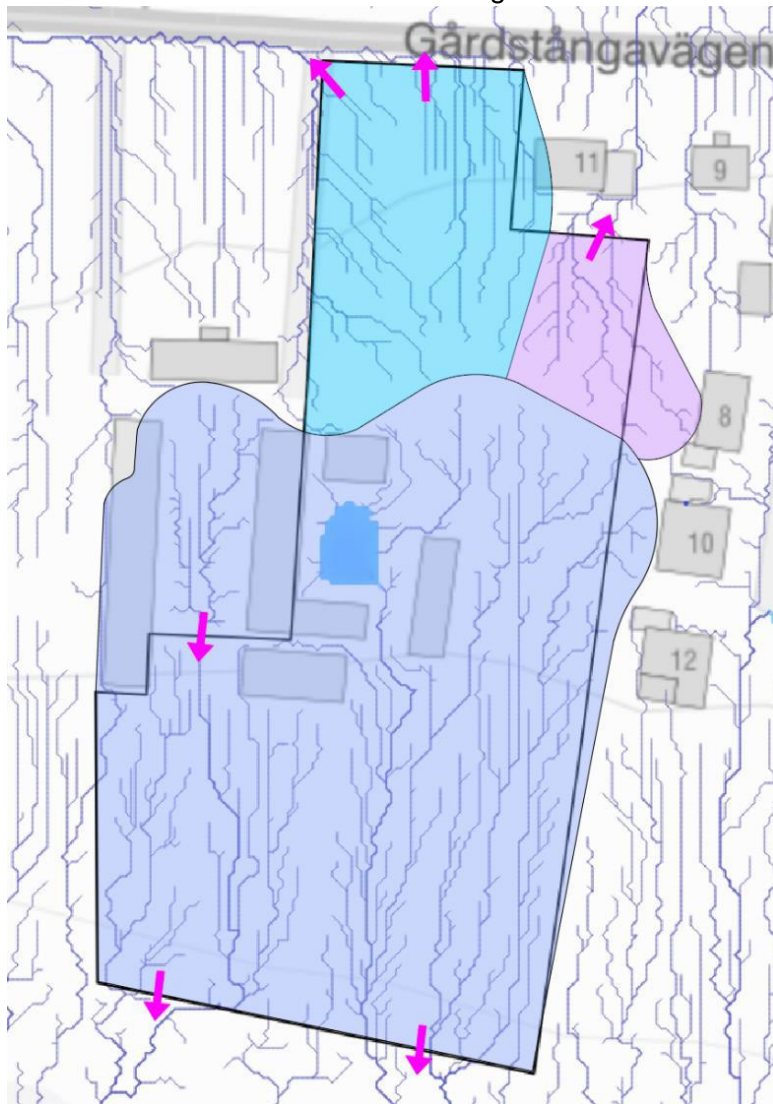
Tabell 1 Area och reducerad area för befintlig och planerad situation

Markanvändning	Avr.koeff.	Area nuläge (m ²)	Red. area nuläge (m ²)	Area planerad (m ²)	Red. area planerad (m ²)
Takyta	0,9	490	440	1 200	1 080
Asfalt	0,8	385	310	2 240	1 790
Grusyta	0,4	975	390	1 155	460
Gräsyta	0,1	12 300	1 230	9 555	960
Summa:		14 150	2 370	14 150	4 290

5. AVRINNINGSSOMRÅDE OCH AVVATTNINGSVÄGAR

5.1. YTLIGA AVRINNINGSSOMRÅDEN

I Figur 6 visas ytliga avrinningsområden som uppstår inom området idag. Dag- och skyfallsvatten rinner idag ytligt från området norrut mot Gårdstångavägen, ett mindre område mot befintlig bebyggelse i nordöst (rosa område, mot Östra Gårdstånga 8:11) och majoriteten av området avleds söderut mot Kävlingeån.

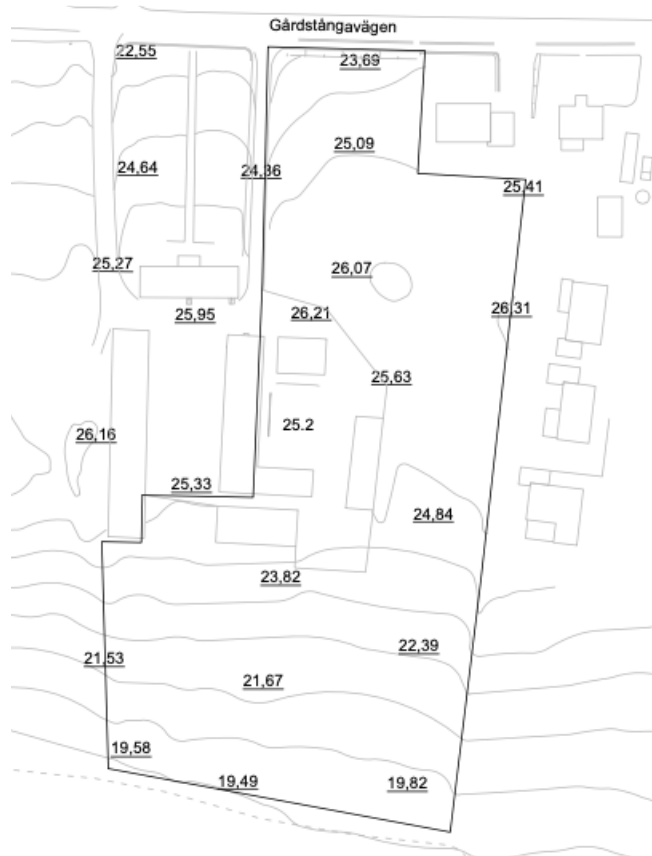

Figur 6 Avrinningsområden illustrerat efter höjddata samt analys i Scalgo Live

5.2. TOPOGRAFI

5.2.1. Befintliga höjder

I området finns en tydlig vattendelare vid ungefär +26 m med lutning åt norr i riktning mot Gårdstångavägen och mot söder i riktning mot Kävlingeån (Figur 7).

Figur 7 Höjdkarta över planområdet

5.3. TEKNISKA AVRINNINGSSOMRÅDEN

I Figur 8 visas befintligt dagvattennät. Vid platsbesök noterades en dagvattenbrunn inom fastigheten (Figur 9). Då det inte finns några dagvattenserviser till området samt att det under platsbesök inte noterades något utlopp mot recipient från fastigheten är det möjligt att det är en stenkista kopplad till brunnen. Enligt fastighetsägaren låg vattennivån, vid observation i april, på ca 1,5 m djup.

Figur 8 Befintligt kommunalt dagvattennät samt dagvattenbrunn inom fastigheten

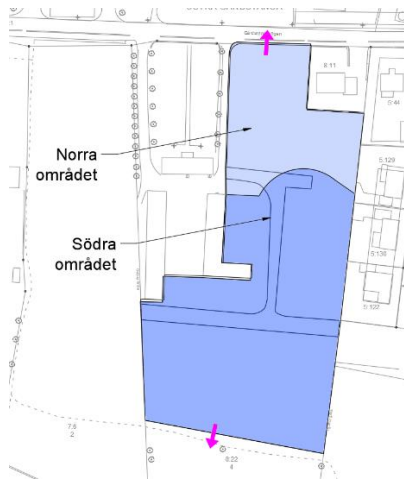

Figur 9 Befintlig dagvattenbrunn, full vid platsbesök men efter fastighetsägaren rensat den låg vattennivån på ca 1,5 m djup

6. DAGVATTENFLÖDE OCH FÖRDRÖJNINGSBEHOV

6.1. FLÖDEN

På grund av områdets höjdförutsättningar föreslås området även i föreslagen situation bibehålla dagvattenavledningen som det ser ut idag med ett mindre som avrinner norrut (inom VA SYD:s verksamhetsområde) och större delen åt söder till Kävlingeån (Figur 10).

Figur 10 Avrinningsområden åt norr, VA SYD:s verksamhetsområde, och åt söder, mot Kävlingeån

Beräkningar nedan följer anvisningar om dimensionering där det för dagvattnet som avleds åt norr, till VA SYD:s ledningar och därefter ett dikningsföretag ska dimensioneras med ett maximalt utsläpp på 1,5 l/s, ha vid ett 20-årsregn och fördröjning för det södra området ska dimensioneras för att inte försämra flödet vid ett 20-årsregn med 10 min varaktighet.

6.1.1. Norra området

Total area: 3 730 m²

Tillåtet utsläpp 1,5 l/s, ha: 0,6 l/s

Reducerad area: 1 015 m²

Erforderlig fördröjningsvolym 20-årsregn: 57 m³

Dimensionerande varaktighet: 12 h

6.1.2. Södra området

Total area: 10 420 m²

Tillåtet utsläpp (flöde befintlig situation 20-årsregn 10 min varaktighet): 73 l/s

Reducerad area: 3 275 m²

Erforderlig fördröjningsvolym 20-årsregn: 29 m³

Dimensionerande varaktighet: 10 min

7. FÖRORENINGAR

Föroreningsberäkningar är utförda enligt Stockholm Stads öppna data och beräkningsmetodik för föroreningstransport på kvartermark (Dagvatten PM Beräkningsmetodik för dagvattenflöde och dagvattentransport, ver 1.0). Schablondata är hämtad från StormTac 2021 och baseras på vetenskapliga studier. Nederbörds mängd om 700 mm har antagits samt avrinningskoefficienter för respektive markanvändning enligt P110.

Utan LOD beräknas föroreningskoncentrationer av tot-N, tot-Cu, löst Cu och olja att öka och minska för övriga beräknade föroreningar (Tabell 2). För ytbelastning, totalt utsläpp av föroreningar, beräknas alla föroreningar att öka (Tabell 3).

Tabell 2 Årsmedelkoncentration

Årsmedelkoncentration	Bef. situation	Plan. situation
tot-P [mg/l]	0,13	0,12
löst P [mg/l]	0,06	0,05
tot-N [mg/l]	1,36	1,51
tot-Cu [µg/l]	13,89	15,15
löst Cu [µg/l]	5,56	6,06
tot-Zn [µg/l]	27,78	25,22
löst Zn [µg/l]	9,72	8,83
SS [mg/l]	31,62	20,81
oil [mg/l]	0,22	0,37
PAH16 [µg/l]	0,01	0,01

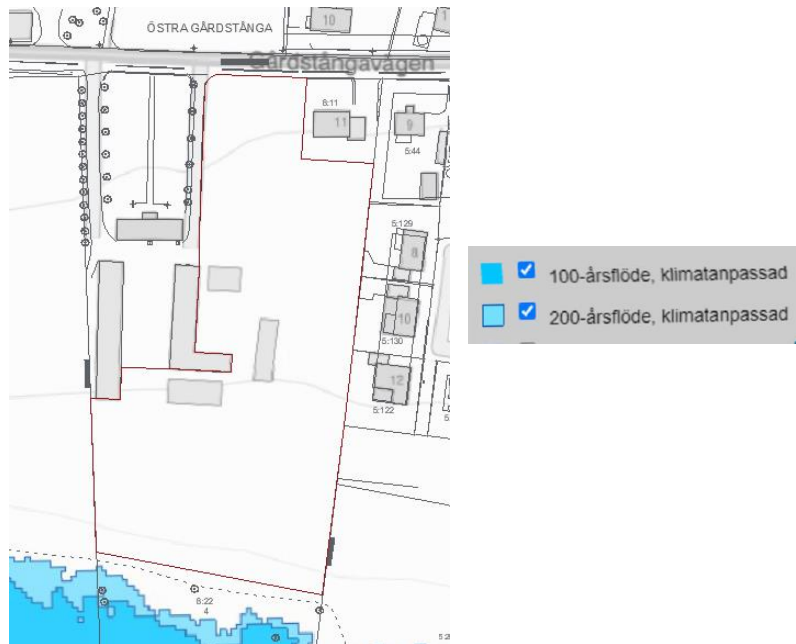
Tabell 3 Ytbelastning i vikt/år, ha

Ytbelastning	Bef. situation	Plan. situation
tot-P [kg]	0,13	0,22
löst P [kg]	0,06	0,10
tot-N [kg]	1,36	2,83
tot-Cu [g]	13,95	28,35
löst Cu [g]	5,58	11,34
tot-Zn [g]	27,91	47,19
löst Zn [g]	9,77	16,52
SS [kg]	31,76	38,94
oil [kg]	0,22	0,69
PAH16 [g]	0,01	0,02

8. ÖVERSVÄMNINGSRISKER

8.1. NÄRLIGGANDE YTVATTEN

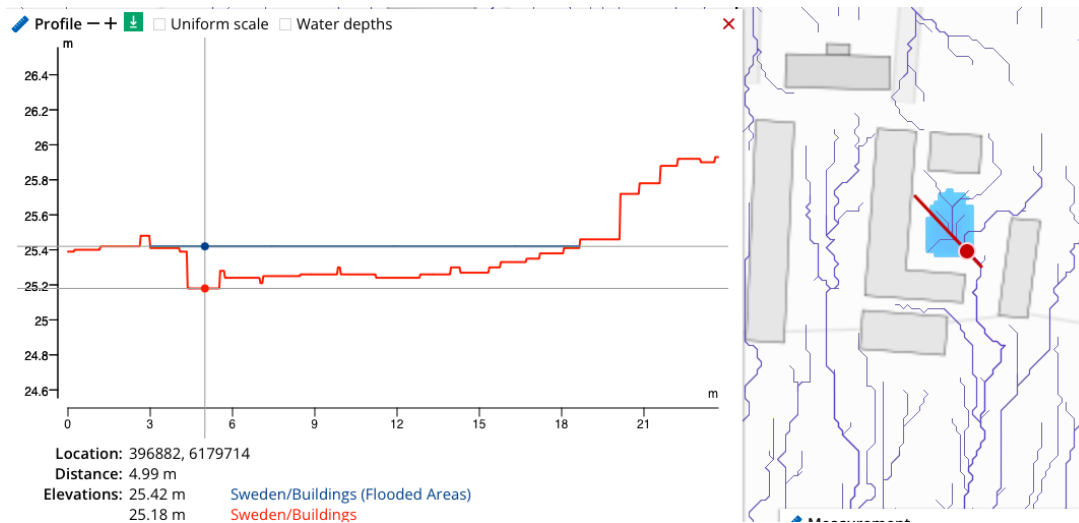
Kävlingeån i söder påverkar inte planområdet varken vid höga vattenstånd vid 100- eller 200-årsevent där högsta vattenstånd är ca + 18,8 m (Figur 11).

Figur 11 Kartering höga vattenstånd (MSB)

8.2. INSTÄNGDA OMRÅDEN OCH SKYFALL

I mitten av fastigheten finns en lågpunkt med ett maximalt översvämningsdjup på ca 25 cm innan vattnet rinner vidare söderut (Figur 12). Lågpunkten innebär ingen risk för skada på bebyggelse.

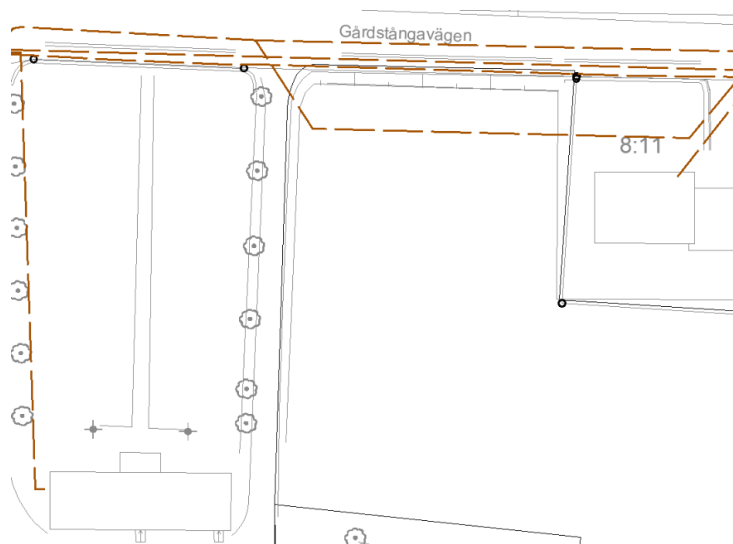

Figur 12 Risk för stående vatten till ca +25,42 m (Scalgo Live)

9. ÖVRIGA RELEVANTA FÖRUTSÄTTNINGAR

9.1. BEFINTLIGA LEDNINGAR

I den norra delen av fastigheten ligger ledningar från Skånska Energi (Figur 13).

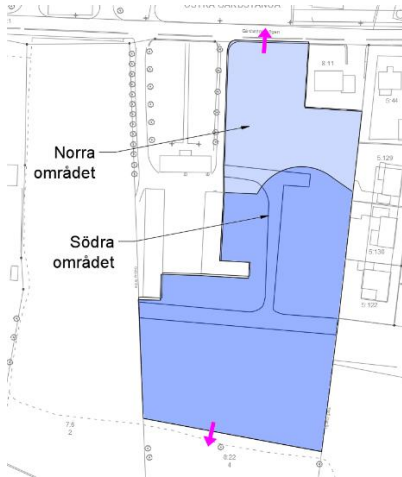
Figur 13 I norr går ledningar från Skånska Energi AB inom fastigheten

10. FÖRSLAG PÅ DAGVATTENHANTERING

10.1. FÖRUTSÄTTNINGAR

- Marklagret består till stor del av sand vilket är fördelaktigt för infiltrationslösningar
- Infiltrationshastigheten i mark beräknas ske med en hastighet av 0,01 l/s, m²
- Då grundvattennivån är okänd föreslås inte några lösningar under 1 m djup
- Dagvatten från delar av planområdet i söder leds till Kävlingeån och bör inte kopplas till det befintliga dagvattennätet på grund av den stora höjdskillnaden som innebär att pumpning erfordras
- För hantering av dagvatten anläggs fördröjningsvolym på minst 29 m³ i södra avrinningsområdet och 57 m³ i norra, totalt 86 m³

Det norra avrinningsområdet avleds mot Gårdstångavägen och det södra mot Kävlingeån (Figur 14).

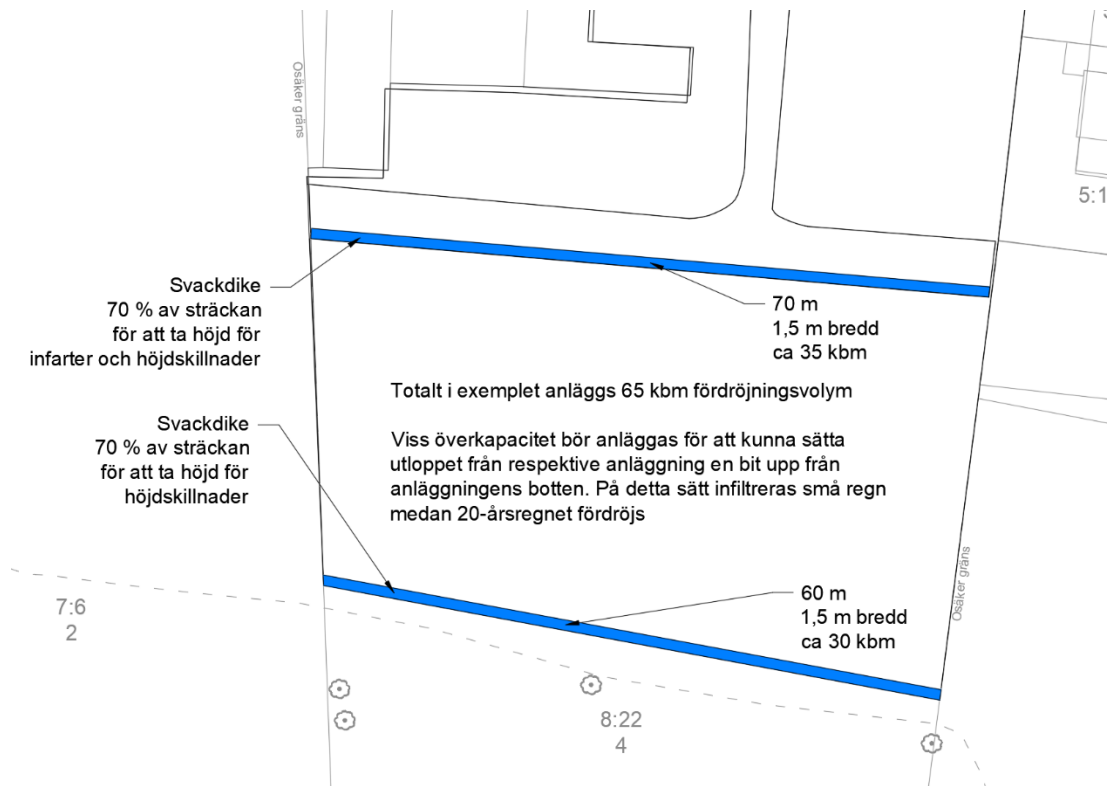

Figur 14 Avrinningsområden åt norr, VA SYD:s verksamhetsområde, och åt söder, mot Kävlingeån

10.2. FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER

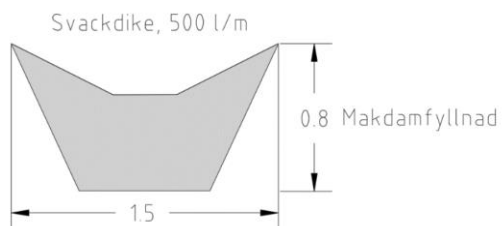
10.2.1. Södra området

För hantering av dagvatten i det södra området föreslås två huvudsakliga fördröjningsmagasin anläggas i form av svackdiken (Figur 15). Det norra svackdiket kan likväl anläggas på vägens norra sida men illustreras i bilden på södra sidan. För att uppnå tillräcklig rening bör en större andel fördröjningsvolym anläggas, ca 65 m³ (ca 20 mm våtvolum), för att uppnå god reningsgrad. Den extra volymen kan gärna anläggas i form av stenkistor på respektive tomt, vilket diskuteras i avsnitt 10.2.3 vilket innebär att dimensionerna på svackdikena i exemplet kan minskas.

Figur 15 Förslag på anläggning av svackdiken för fördröjning av södra områdets dagvatten

I Figur 16 visas det exempel som använts som underlag för beräkning av fördröjningsvolym i svackdike vilket är en kombination av öppen svacka och makadamdike med en kapacitet på ca 500 l/m. Utformningen kan göras på många olika sätt och dimensioner för att uppnå fördröjningsvolymen.

Figur 16 Exempel på utformning av svackdike

Det finns flera sätt att anlägga utloppet från respektive svackdike. Utloppet från svackdiket kan anläggas till exempel i form av en dräneringsledning i makadamdikets botten, som en strypt ledning eller kupolbrunn ovanför makadam-materialet eller ett ytligt utlopp i form av ett överfall. Utloppet bör vara upphöjt en bit från anläggningens botten för att "tvinga" små regn att infiltrera i marken vilket ökar anläggningarnas reningsfunktion.

Placeringen av svackdikena innebär att områdets dagvatten kan samlas upp både genom ytlig avrinning längs väg och över tomter samt eventuella dagvattenledningar från tomtmark.

Avledningen av dagvattnet, och skyfallsvatten, från det norra svackdiket sker söderut vilket kräver en avsedd sträcka att upptas för ytlig avledning eller dagvattenledning. För att sakta ner flödet och maximera infiltration bör dagvattnet ta den längsta möjliga sträckan till respektive utlopp.

Möjligheten finns att enbart ha ett svackdike längst i söder, istället för två som illustrerat, men alternativet kan innebära en större underjordisk volym (stenkista), ett större schaktarbete och större ingrepp på befintliga höjder i söder för att få plats med föreslagen volym.

Avledning av dagvatten till det södra svackdiket förbi tomtmarken sker via en dagvattenledning eller ett ytligt avrinningsstråk. Utan hänsyn till att höjdnivåerna inom området längs vägen kan förändras när vägen anläggs så är, i befintlig situation, lägsta punkten vid föreslagen T-korsning vilket kan vara en lämplig punkt (Figur 17). På grund av områdets starka lutning kan en dagvattenledning läggas även i utkanterna av fastigheten, till exempel längs östra fastighetsgränsen för att minska inverkan på placering av byggnader i utförandeskedet.

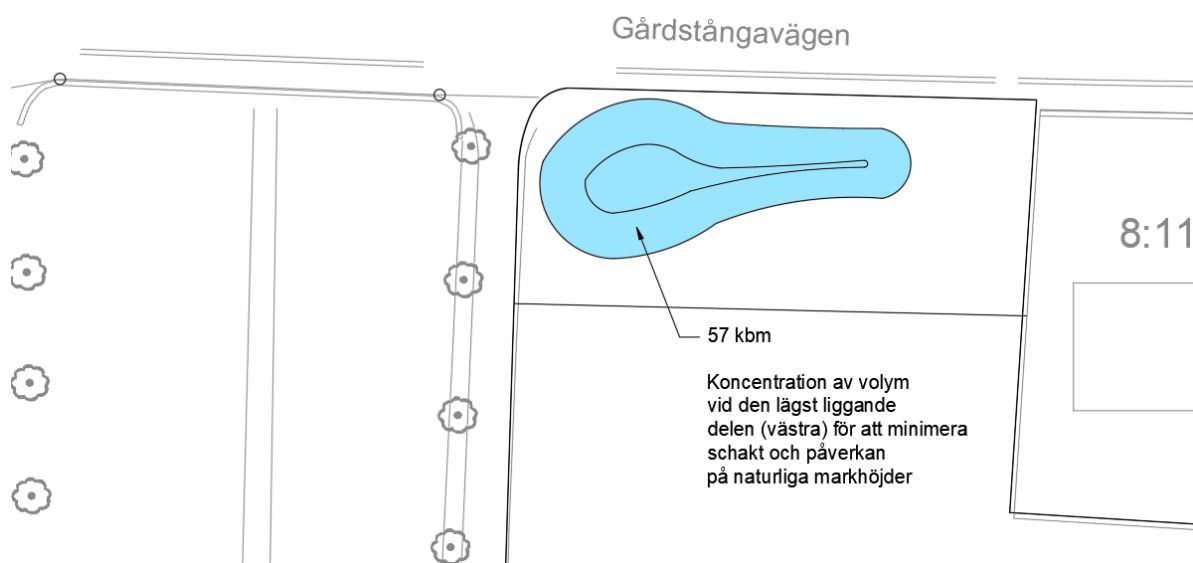
Figur 17 Höjdprofil längs föreslagen gata i söder

Utloppet från det södra svackdiket görs med fördel ytligt för att undvika att schakta en längre sträcka för en dagvattenledning med utlopp i Kävlingeån. Efter att ha passerat den stora fördröjningsvolymen där rening och infiltration kan ske kan utloppet vid större regn ske genom att brädning sker på ett eller flera ställen längs svackdikets sträcka för att sprida ut flödet om så önskas och för att minska risken för erosion.

10.2.2. Norra området

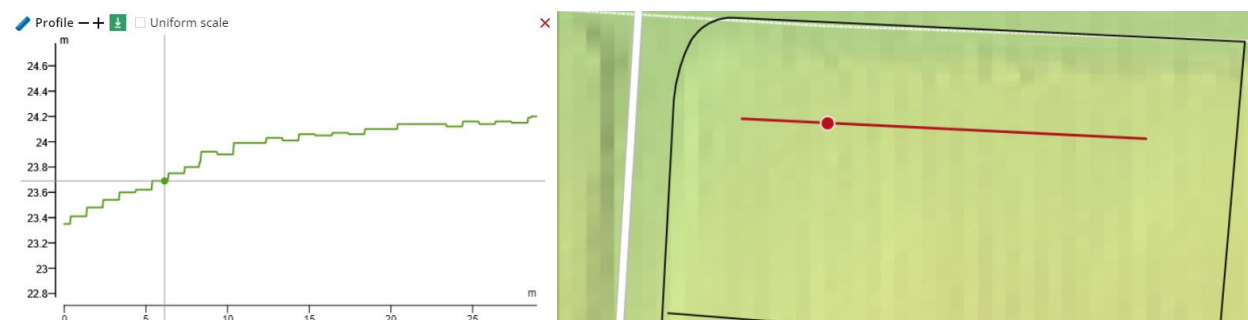
I norra området ska minst 57 m³ fördröjningsvolym erhållas med ett maximalt utsläpp på ca 0,6 l/s.

I förslaget anläggs en öppen dagvattenanläggning i form av en torrdamm / överdämningsyta längst i norr närmast Gårdstångavägen (Figur 18). Illustrationen representerar en torrdamm med släntlutning 1:5 och total area på ca 230 m² med koncentration av volymen i västra delen där befintliga marknivåer är lägre än i öster. Observera att dimensionerna, djup, area och utbredning, på dammen kan göras på många olika sätt och att förslaget endast är en illustration över principen. Utöver plats för torrdammen kan plats behövas för åtkomst och tillgänglighet för underhåll.

Figur 18 Förslag på placering av torrdamm / överdämningsyta

Området där torrdammen föreslås lutar västerut mot infartsvägen (Figur 19) och för att bibehålla naturlig höjdsättning i så hög grad som möjligt föreslås en större yta närmst infartsvägen att tas i anspråk för dagvattenhantering.

Figur 19 Området närmast Gårdstångavägen lutar västerut mot infartsvägen

Marken inom det norra avrinningsområdet lutar starkt åt norr och avrinning till torrdammen kan ske ytligt från väg och respektive tomt alternativt via dagvattenledningar från stuprör, eventuella stenkistor och dylikt. Utlopp från anläggningen kan förslagsvis anläggas i form av en upphöjd kupolbrunn och flödet kontrolleras med en flödesregulator.

10.2.3. Tomtmark

På grund av områdets goda förutsättningar för infiltration bör dagvatten från stuprör och hårdgjorda ytor ledas via grönytor och/eller stenkistor innan det leds vidare ut från respektive tomt. På detta sätt kan mindre regn infiltrera helt och hållet och inte belasta någon av recipienterna med flöde eller föroreningar. För att ta hand om ca 80 – 90 % av årsnederbörden i en stenkista erfordras ca 20 mm våtvolum. Beräknat på 120 m² takyta och ca 40 m² uppfart krävs ca 3,2 m³ fördröjningsvolum vilket motsvarar ca 10 m³ stenkista (30 % porvolum) per fastighet.

Genom att anlägga en stenkista tas en större del av områdets dagvatten om hand inom tomtmark och utsläpp av dagvatten, skyfallsvatten och föroreningar till recipient minskar.

Dräneringsledningar bör ledas till stenkistor inom respektive tomt men kan även ledas ut till föreslagna dagvattenanläggningar.

10.2.4. Avrinning längs övriga vägsträckor

För att samla upp dagvatten från vägar och eventuellt även från dagvattenledningar från tomter föreslås ett dike anläggas längs respektive vägsträcka.

10.3. RENING

Reningsberäkningar är utförda enligt Stockholm Stads öppna data och beräkningsmetodik för föroreningstransport på kvartersmark (Dagvatten PM Beräkningsmetodik för dagvattenflöde och dagvattentransport, ver 1.0). Schablondata är hämtad från StormTac 2021 och baseras på vetenskapliga studier. Nederbörds mängd om 700 mm har antagits samt avrinningskoefficienter för respektive markanvändning enligt P110. Reningsberäkningar utgår från följande antaganden:

- Dagvatten från det norra avrinningsområdet fördröjs i torrdamm / överdämningsyta
- Dagvatten från södra avrinningsområdet renas i svackdike

Med LOD beräknas föroreningskoncentrationer för alla föroreningar att minska (Tabell 4). Ytbelastning, totalt utsläpp av föroreningar, beräknas minska för tot-Cu, tot-Zn, SS, olja och PAH16 och öka för övriga beräknade föroreningar (Tabell 5). Möjligheterna att uppnå MKN i recipienten förbättras.

Tabell 4 Årmedelkoncentration för planerad situation med och utan rening

Årmedelkoncentration	Bef. situation	Plan. situation	Plan. sit. m. rening
tot-P [mg/l]	0,13	0,12	0,09
löst P [mg/l]	0,06	0,05	0,05
tot-N [mg/l]	1,36	1,51	1,01
tot-Cu [µg/l]	13,89	15,30	7,33
löst Cu [µg/l]	5,56	6,12	5,46
tot-Zn [µg/l]	27,78	25,20	11,57
löst Zn [µg/l]	9,72	8,82	8,82
SS [mg/l]	31,62	20,90	8,56
olja [mg/l]	0,22	0,38	0,11
PAH16 [µg/l]	0,01	0,01	0,00

Tabell 5 Ytbelastning i vikt/år, ha för planerad situation med och utan rening

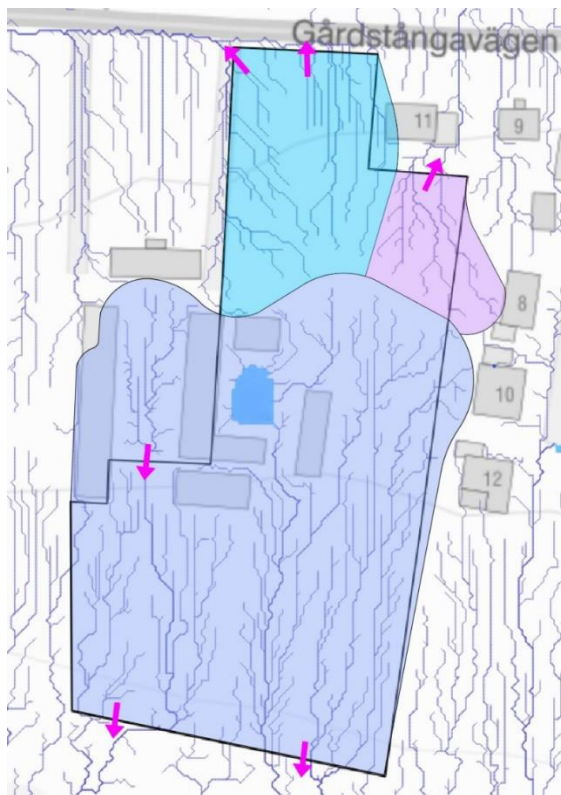
Ytbelastning	Bef. situation	Plan. situation	Plan. sit. m. rening
tot-P [kg]	0,13	0,22	0,16
löst P [kg]	0,06	0,10	0,10
tot-N [kg]	1,36	2,75	1,84
tot-Cu [g]	13,95	27,82	13,33
löst Cu [g]	5,58	11,13	9,93
tot-Zn [g]	27,91	45,83	21,05
löst Zn [g]	9,77	16,04	16,04
SS [kg]	31,76	38,01	15,57
olja [kg]	0,22	0,68	0,20
PAH16 [g]	0,01	0,02	0,01

Ytterligare rening kan ske i diken/svackdiken från respektive tomt, om stuprör leds ut ytligt och kan infiltrera längs vägen samt om stenkistor anläggs på respektive tomt.

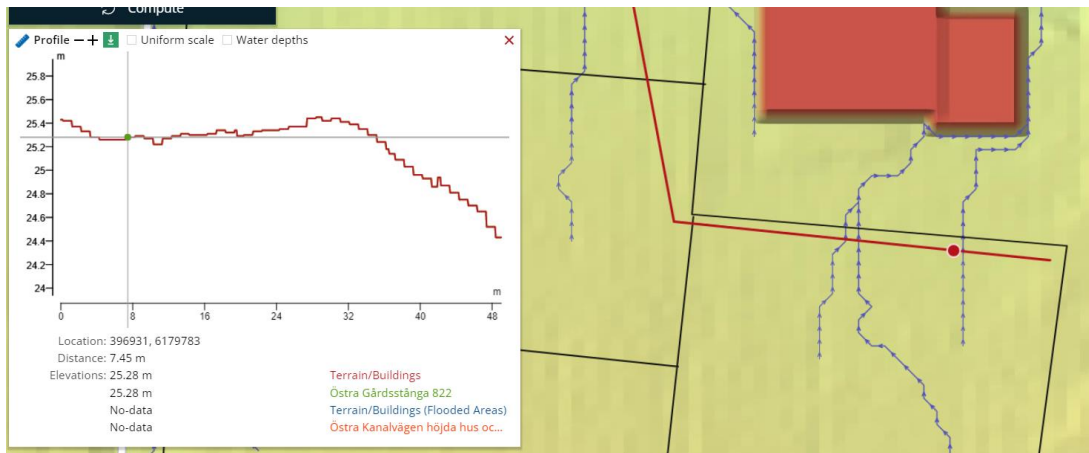
11. HANTERING AV SKYFALL

11.1. YTLIG AVRINNING AV SKYFALLSVATTEN

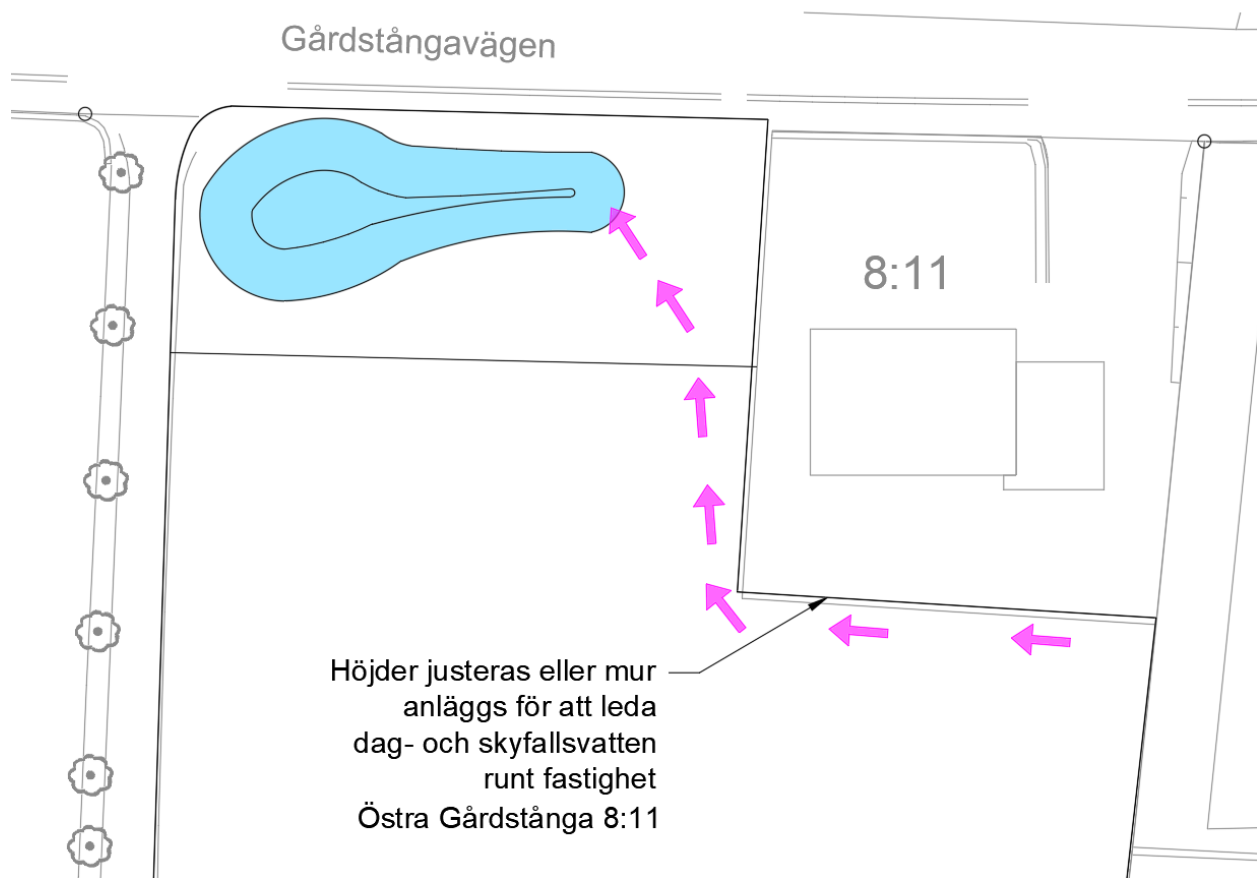
I planerad situation leds skyfallsvatten ungefär som i befintlig situation med majoriteten av området som avleds mot Kävlingeån och en mindre del mot norr (Figur 20). För att undvika att dag- och skyfallsvatten, i planerad situation, avleds mot fastighet Östra Gårdstånga 8:11 (Figur 21) i nordöst behöver höjderna längs gränsen justeras, eller en mur anläggas, så att dag- och skyfallsvatten avleds inom fastigheten via föreslaget fördröjningsmagasin (Figur 22).

Figur 20 Avrinningsområden illustrerat efter höjddata samt analys i Scalgo Live

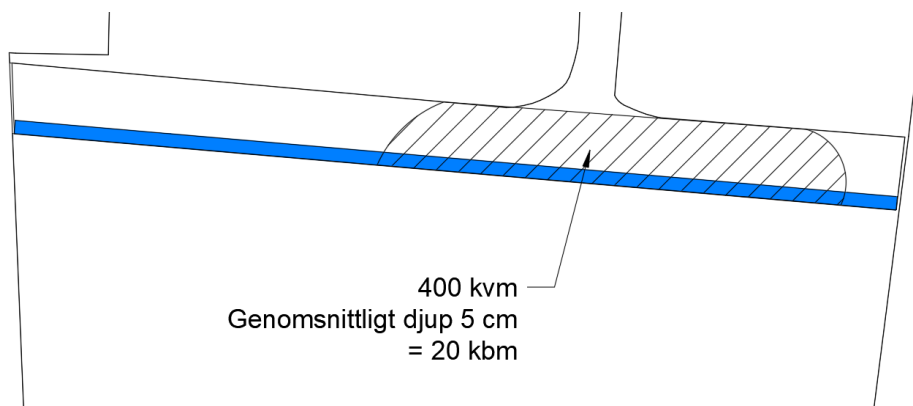

Figur 21 Höjprofil längs fastighetsgränsen mot fastighet Östra Gårdstånga 8:11

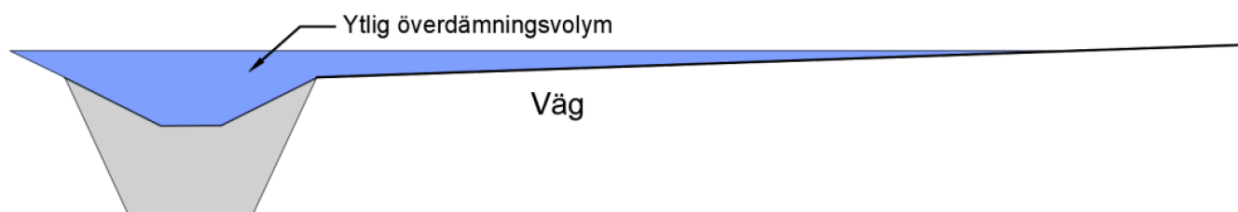

Figur 22 Föreslagen skyfallsled längs fastighet Östra Gårdstånga 8:11 i planerad situation

Ytterligare skyfallsvolymer kan anläggas genom att tillåta vissa ytor att temporärt svämma över vid skyfall så som 100-årsregn. I Figur 23 och Figur 24 visas exempel på hur volymer kan anläggas vid planerad vägs lägsta punkt genom att låta vägens södra marknivå fungera som dämningnivå för skyfallsvatten att dämma upp på vägen.

Figur 23 Förslag på anläggning av skyfallsvolymer genom att tillåta delar av vägen översvämmas vid skyfall

Figur 24 Principskiss, ytlig överdämning när svackdiktet står fullt

I planerad situation finns ingen uppenbar risk för skador vid översvämning av planerad bebyggelse. Vid höjdsättning och placering av byggnader behöver den ytliga avrinningen tas hänsyn till så att inte det skapas instängda områden som dämmer upp mot ny bebyggelse.

11.2. KOMPENSATION FÖR ÖKADE SKYFALLSVOLYMER

I planerad situation kommer hårdgöringsgraden att öka från befintlig situation. Den ökade hårdgöringsgraden kan ge upphov till större ytlig avrinning vilket kan få negativa konsekvenser för områden utanför planområdet.

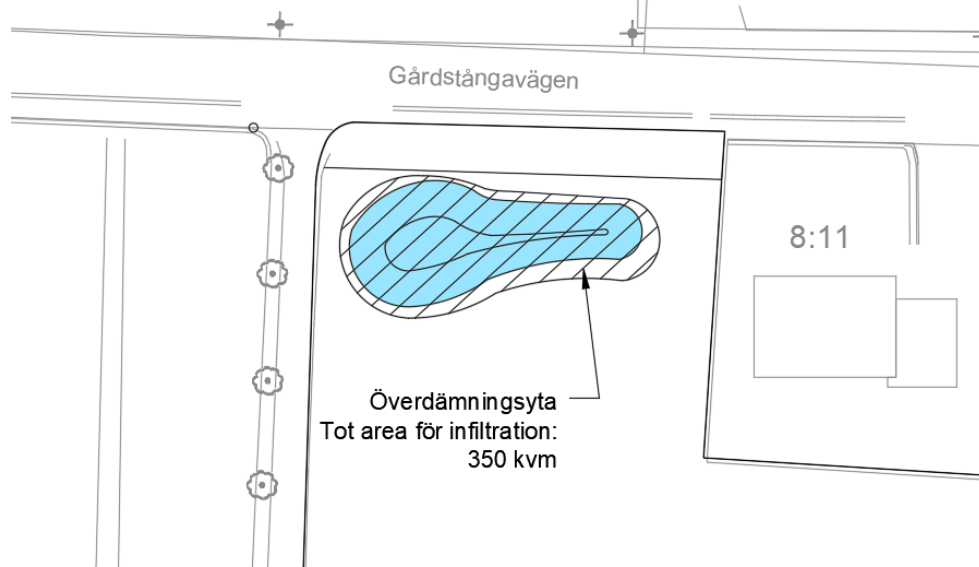
Justerade avrinningskoefficienter för skyfall:

- Tak, asfalt, grus: $\varphi = 1,0$
- Grönyta: $\varphi = 0,5$
- Beräknad avrinningskoefficient vid skyfall befintlig situation: 0,57
- Beräknad avrinningskoefficient vid skyfall befintlig situation: 0,67

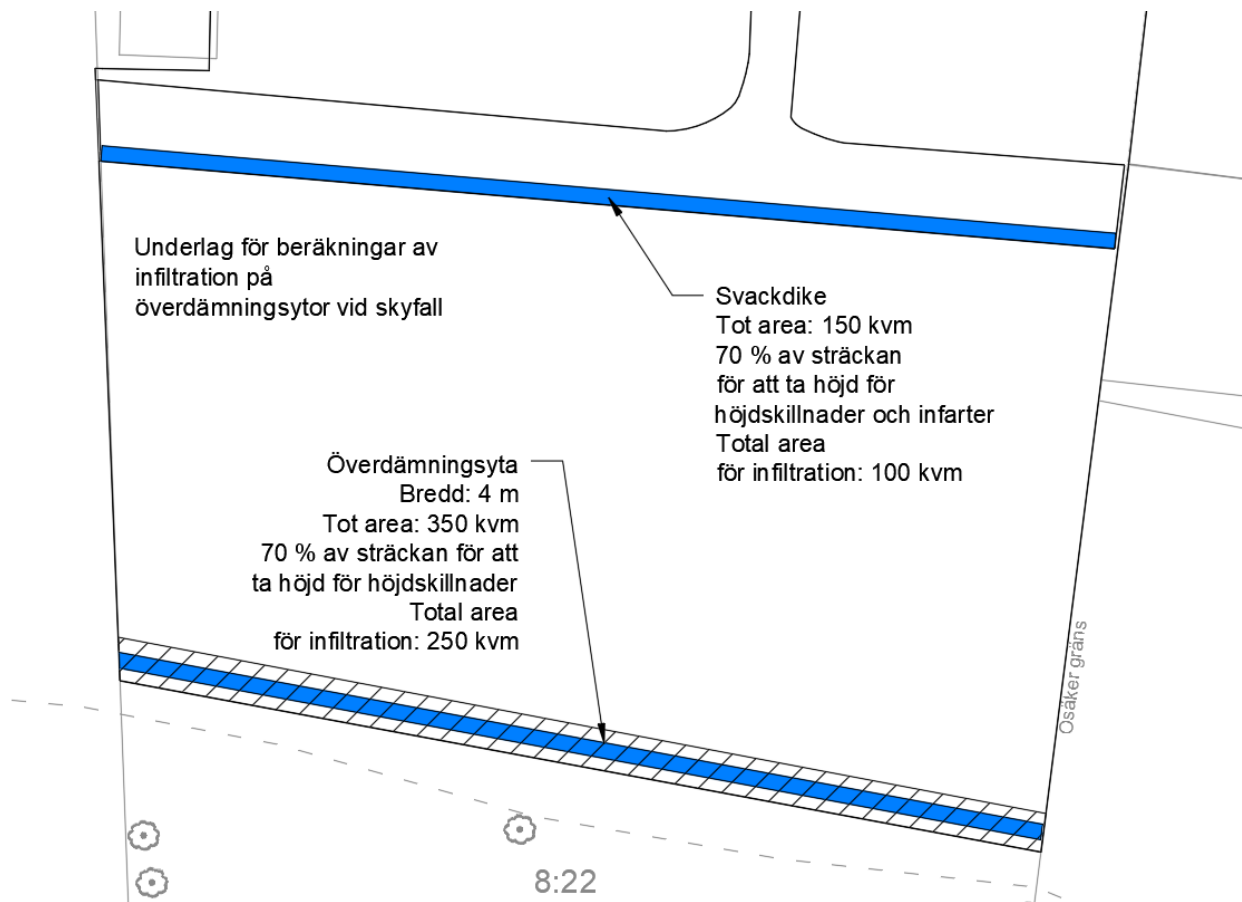
Föreslagen fördröjningsvolym är 65 m³ för södra området respektive 57 m³ för norra området.

Kapaciteten i dagvattenanläggningarna bör anläggas så att exploateringen kompenserar för ökad avrinningsvolym för att inte öka risken för översvämning för omgivningen. Genom att anlägga ytterligare yta runt planerade dagvattenanläggningar som kan svämma över ökar mängden volym som kan tas om hand samt andelen infiltration.

I Figur 25 och Figur 26 visas förslag på ytterligare ytor (skrafferade) som bör kunna överdämmas för att kompensera för ökade fördröjningsvolymmer.

Figur 25 Förslag på ytterligare yta som kan överdämmas runt föreslagen torrdamm i norr

Figur 26 Förslag på ytterligare yta runt föreslaget svackdike som kan överdämmas för att ta hand om skyfallsvatten

I Tabell 6 och Tabell 7 visas studie över hur mängden yttlig avrinning förändras vid 100-årsregn av olika varaktighet samt vilken volym som behöver anläggas för att kompensera för ökad avrinning.

I uträkningen inkluderas att avbördning från respektive planerad anläggning kan ske med en hastighet om 0,01 l/s, m² av respektive dagvattenanläggning enligt avsnitt 4.2.1. Total area för infiltration i södra området är 350 m² i södra respektive norra området.

I södra området sker en avbördning i form av infiltration på totalt 3,5 l/s. I norra området sker en avbördning i form av infiltration på totalt 3,5 l/s samt 0,6 l/s i dagvattenledning, totalt ca 4 l/s.

Genom att anlägga totalt 92 m³ i norra området och 97 m³ i södra området beräknas avrinningen från området vid skyfall att förbli som i befintlig situation vid ett 100-årsregn med 180 min varaktighet och minska för 100-årsregn med övriga varaktigheter. Flödet från området beräknas minska betydligt vid 100-årsregn med alla varaktigheter.

Tabell 6 Studie av skyfallsavrinning från norra området

Avbördning		4					
Bef. avrinningskoeff. vid skyfall		0,52					
Plan. avrinningskoeff. vid skyfall		0,62					
Föreslagen fördröjningsvolym		92					
Varaktighet min	Intensitet l/s	Yttlig avrinning befintlig situation, m ³	Tillrinning planerad situation m ³	Avbördning planerad situation m ³	Yttlig avrinning plan. sit utan fördröjning m ³	Yttlig avrinning plan. sit. med fördröjning m ³	Differens med fördröjningsvolym m ³
10	635	280	335	2	333	241	-39
30	320	425	505	7	498	406	-19
60	197	520	620	14	606	514	-6
90	146	580	690	22	668	576	-4
120	118	625	745	29	716	624	-1
180	87	690	825	43	782	690	0
240	69	730	870	58	812	720	-10
360	51	810	965	86	879	787	-23
480	41	870	1035	115	920	828	-42
720	30	955	1135	173	962	870	-85

Tabell 7 Studie av skyfallsavrinning från södra området

Avbördning								3,5
Bef. avrinningskoeff. vid skyfall								0,58
Plan. avrinningskoeff. vid skyfall								0,68
Föreslagen fördröjningsvolym								97
Varaktighet min	Intensitet l/s	Ytlig avrinning befintlig situation, m ³	Tillrinning planerad situation m ³	Avbördning planerad situation m ³	Ytlig avrinning plan. sit utan fördröjning m ³	Ytlig avrinning plan. sit. med fördröjning m ³	Differens med fördröjningsvolym m ³	
10	635	315	365	2	363	266	-49	
30	320	475	555	6	549	452	-23	
60	197	580	680	13	667	570	-10	
90	146	645	760	19	741	644	-1	
120	118	695	815	25	790	693	-2	
180	87	770	905	38	867	770	0	
240	69	815	955	50	905	808	-7	
360	51	905	1060	76	984	887	-18	
480	41	970	1135	101	1034	937	-33	
720	30	1065	1245	151	1094	997	-68	

Fördröjningsvolymerna kan anläggas på många olika sätt: ytligt, underjordiskt eller en kombination av de två. För att få plats med 92 m³ i norra området inom markerat område (350 m²) behöver genomsnittlig öppen överdämningsnivå uppgå till ca 26 cm. För det södra området krävs en genomsnittlig öppen överdämningsnivå, ovanför det södra föreslagna svackdiket (ca 250 m²), på ca 11 cm.

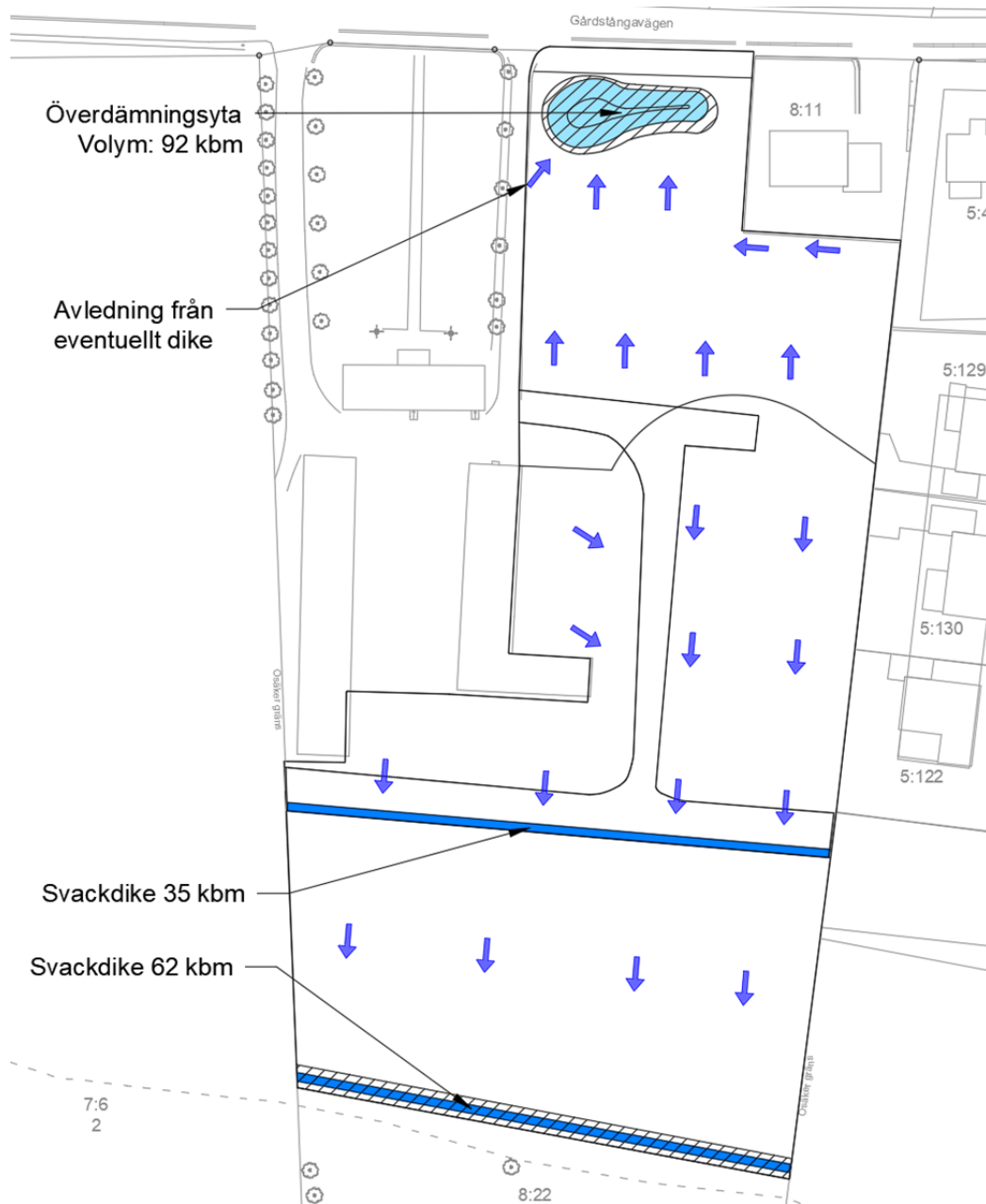
11.2.1. Förändrade flöden

Med föreslagna fördröjningsvolymerna kan dagvattensituationen förbättras betydligt jämfört med befintlig situation. I norra området stryps flödet till 0,6 l/s jämfört med ca 38 l/s och fördröjer även flödet med samma strypta utlopp vid 100-årsregn vilket blir en betydligt större minskning av den nuvarande situationen. I södra området kan flödet från anläggningarna minskas till ca 11 l/s jämfört med beräknat flöde idag på ca 125 l/s vid ett 20-årsregn med 10 minuters varaktighet.

12. HELHETSBILD

Totalt ca 190 m³ fördröjningsvolym bör anläggas för att inte öka belastningen vid 100-årsregn av någon varaktighet varav 92 m³ anläggs i överdämningsyta/torrdamm mot Gårdstångavägen i norr och 97 m³ fördelat i ett eller två svackdiken i söder.

I Figur 27 visas det övergripande förslaget av anläggningar och ytlig avrinning av dag- och skyfallsvatten. Med föreslagen dagvattenhantering kan avrinningen från området minska betydligt vid ett dimensionerande 20-årsregn, både jämfört med det som idag avrinner norrut till VA SYD:s ledning och med det som rinner söderut till Kävlingeån.

Figur 27 Översikt över föreslagna dagvattenåtgärder och ytlig avrinning av dag- och skyfallsvatten

Med föreslagna fördröjningsvolymerna kan dagvattensituationen förbättras betydligt jämfört med befintlig situation. I norra området stryps flödet till 0,6 l/s jämfört med ca 38 l/s och fördröjer även flödet med samma strypta utlopp vid 100-årsregn vilket blir en betydligt större minskning av den nuvarande situationen. I södra området kan flödet från anläggningarna minskas till ca 11 l/s jämfört med beräknat flöde idag på ca 125 l/s vid ett 20-årsregn med 10 minuters varaktighet.

Stenkistor bör anläggas på tomtmark för att infiltrera och fördröja dagvatten från takytor och hårdgjord mark på tomter kan avledas till stenkista eller infiltrera över närliggande grönytor inom tomterna.

STARKSTAD PROJECT PARTNERS AB

Seth von Dardel
seth@starkstad.com
Priorvägen 13
247 51 Dalby
Tel: 0702 – 56 25 50
Org. nr: 559191–6472

Johannesbergs gård i Flyinge

Delar av Östra Gårdstånga 8:22 och 5:28 i
Eslövs kommun

Kulturmiljöutredning som underlag
till detaljplan

2022-05-03

OLGA SCHLYTER
KULTURMILJÖKONSULT

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Bakgrund och syfte	4
Metodbeskrivning	4
Orientering	4
Övergripande historik	7
Förhistorisk tid	7
Gårdarna nr 8 (Johannesberg) samt 3 och 5	7
Enskifte 1804	7
Laga skifte 1830	7
Efter laga skifte	8
Stationssamhället Flyinge	8
Flyinge efter 1950-talet	10
Bebyggelsehistorik	11
Nulägesbeskrivning	12
Planområdet	12
Mangårdsbyggnaden	13
Logen	15
Kostallet	16
Svinstall	17
Traktorgarage	17
Maskinhall	18
Massegrav	18
Utemiljö	18
Kulturmiljöanalys	19
Kulturhistorisk värdering	19
Kulturhistoriska värden i planområdet	19
Antikvariska riktlinjer vid planläggning	20
Inledning	20
Ny villabebyggelse	20
Kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader	20
Kulturhistoriskt värdefulla byggnader	21
Övrigt	21
Källor	22

PROJEKTINFORMATION

Beställare: Thomas Bierich
Projektperiod: April-maj 2022
Uppdragsansvarig: Olga Schlyter

Samtliga foton är tagna av Olga Schlyter 2022, om inte annat anges.

Omslagsbild: Johannesbergs mangårdsbyggnad sedd från öster, april 2022.

Sammanfattning

Uppdraget

Kulturmiljöutredningen har tagits fram på uppdrag av fastighetsägaren till Östra Gårdstånga 8:22. Syftet är att utreda kulturmiljövärdena på platsen, som underlag för en ny detaljplan. Planområdet omfattar en del av nämnda fastighet samt en del av intilliggande fastighet Östra Gårdstånga 5:28.

Viktiga förutsättningar

- Enligt Plan- och bygglagen 2 kap §6 ska ett bebyggelseområdes särskilda kulturhistoriska värden skyddas vid planläggning.
- Planområdet ligger inom fast fornlämning (Östra Gårdstånga bytomt).
- Planområdets sydöstra hörn ligger inom gränsen för ett stort område som är utpekat som riksintresse för kulturmiljövården (Svenstorp – Hviderup – Flyinge – Västra Hoby).

Historik

Planområdet ligger på platsen för byn Östra Gårdstånga. Den är känd sedan medeltiden, men bebyggelsen flyttade från bytomten vid Laga skifte 1830. Endast tre gårdar låg kvar, och gården på fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 är en av dem. Gårdens bebyggelse förnyades under 1800-talet och den fick namnet Johannesberg. Mangårdsbyggnaden uppfördes 1851 och ekonomibyggnaderna på 1890-talet. Samhället Flyinge som planområdet gränsar till började växa fram sedan en järnväg med station anlagts 1906. Det fanns även ett tegelbruk.

Nuläge

Gårdsbebyggelsen består av mangårdsbyggnad, loge, kostall/svinstall, traktorgarage, maskinhall och ”massegrav” (för förvaring av betmassa). Söder om mangårdsbyggnaden ligger gårdsplanen med loge och stall på var sida. Norr om mangårdsbyggnaden finns en trädgård som sträcker sig upp till Gårdstångavägen. Gården omges av hästhagar, öppna fält och naturmark. Alldeles i närheten finns villabebyggelsen i Flyinge. Den del av planområdet som ligger på Östra Gårdstånga 5:28 är obebyggd.

Kulturhistoriska värden

Gården Johannesberg med bebyggelse, trädgård och gårdsplan är typisk för de skånska gårdar som uppfördes efter skiftena på 1800-talet. Mangårdsbyggnaden har en tidstypisk utformning och är välbevarad. Ekonomibyggnaderna har förändrats något genom åren för att anpassas till jordbrukets förändrade förutsättningar, men de är välbevarade till sin karaktär. Mangårdsbyggnaden och kostall/svinstall är kulturhistoriskt särskilt värdefulla. Loge och traktorstall är kulturhistoriskt värdefulla och har miljöskapande värden. Maskinhallen söder om kostallet och massegravens bedöms ha begränsade kulturhistoriska värden. Gårdsplan och trädgård är värdefulla inslag i gårdsmiljön.

Antikvariska riktlinjer vid planläggning

- Nyttillkommande bebyggelse bör vad gäller tomtstorlekar och byggnadernas skala knyta an till den befintliga småhusbebyggelsen öster och norr om planområdet.
- Mangårdsbyggnad och kostall/svinstall förses med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser. Mangårdsbyggnaden förses dessutom med en bestämmelse om skydd av kulturvärden.
- Vad gäller loge och traktorgarage rekommenderas att de bevaras, men detaljplanen kan också medge att de ersätts med nya byggnader med samma volym och liknande utformning vad gäller material och färgsättning.
- Trädgård och gårdsplan markeras som prickmark i detaljplan.
- Det bedöms inte finnas någon risk för påtaglig skada på riksintresset.

Inledning

Bakgrund och syfte

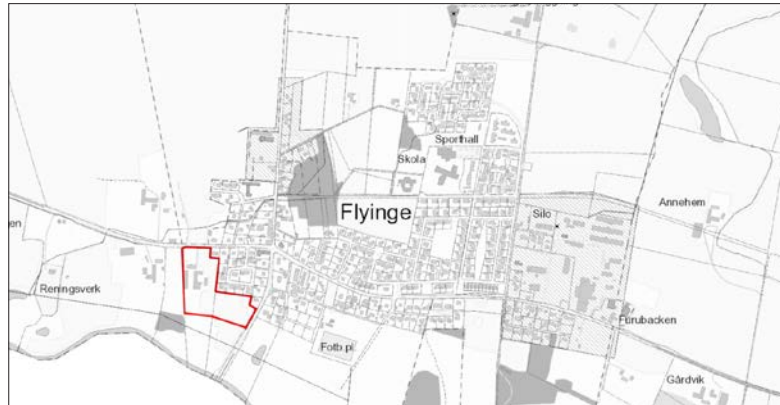
Föreliggande kulturmiljöutredning har tagits fram som underlag till det pågående arbetet med en detaljplan för området runt Johannesbergs gård i Flyinge. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för ny villabebyggelse på fastigheten samtidigt som gårdens kulturmiljövärden ska bevaras. Kulturmiljöutredningen syftar till att identifiera och beskriva vilka kulturmiljövärden som finns i det aktuella området, så att planen kan utformas på ett sätt som tar hänsyn till dessa värden. Utredningen avslutas med rekommendationer för hur de kulturhistoriska värdena kan tas omhand i planarbetet.

Metodbeskrivning

Metoden i utredningen tar sin utgångspunkt i Riksantikvarieämbetets *Plattform för kulturhistorisk värdering och urval* från 2015. Det aktuella områdets kulturhistoriska sammanhang beskrivs, samt miljöns karaktär idag. Analysen och den kulturhistoriska värderingen är en bedömning av i vilken mån det kulturhistoriska sammanhanget är avläsbart i dagens miljö. Riksantikvarieämbetets definition av kulturhistoriskt värde är *de möjligheter materiella och immateriella företeelser kan ge vad gäller att inhämta och förmedla kunskaper om och förståelse av olika skeenden och sammanhang – samt därigenom människors livsvillkor i skilda tider, inklusive de förhållanden som råder idag.*

Orientering

Det aktuella planområdet berör Johannesbergs gård med intilliggande obebyggd mark i öster och söder. Gården består av en mangårdsbyggnad längst i norr och fyra ekonomibyggnader söder om den. Marken inom planområdet utgörs i öster av jordbruksmark och söder om gården finns en liten skogsdunge. Planområdet ligger i direkt anslutning till villabebyggelsen i Flyinge. I söder ringlar Kävlingeån fram genom landskapet, och söder om den ligger Flyinge kungsgård. Ån utgör kommungräns mot Lunds kommun.

Planområdets placering i Flyinge. Källa: Eslövs kommun.

Planområdet med delar av fastigheterna Östra Gårdstånga 8:22 och 5:28. Källa: Eslövs kommun.

Svart linje visar aktuellt planområde. Rött område är riksintresse för kulturmiljövården Svenstorp - Hviderup - Flyinge - Västra Hoby [M80]. Gula linjer visar fasta fornlämningar: 1. Östra Gårdstånga bytomt, 2. Holmahögen (rest av bronsåldershög 3. Stenåldersboplatser 4. Tidigare hög 5. Rest sten ("Tues sten") 6. Hög 7. Runsten (flyttad till platsen).

Inledning

Förutsättningar

Hänsynskrav i PBL

Enligt Plan- och bygglagen 2 kap §6 ett bebyggelseområdes särskilda kulturhistoriska värden skyddas vid planläggning. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Ny bebyggelse ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intrycket av en god helhetsverkan.

Gällande detaljplan

Planområdet är idag inte planlagt.

Fornlämningar

Norra delen av planområdet ligger inom Östra Gårdstånga bytomt, vilket betyder att det var här byns bebyggelse var belägen innan skiftena i början av 1800-talet. Bytomten är registrerad som fast fornlämning. Strax väster om planområdet finns rester av bronsåldershögen Holmahögen som omges av en boplatzlämning från stenåldern. Vid ingrepp i fornlämningar krävs tillstånd från Länsstyrelsen.

Riksintresse för kulturmiljövården

Planområdets sydvästra hörn ligger inom område utpekade som riksintresse för kulturmiljövården, *Svenstorp - Hviderup - Flyinge - Västra Hoby [M80]*. Bland motiven för utpekandet nämns odlingslandskapet kring Kävlingeån med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet. Områden som är utpekade som riksintresse för kulturmiljövården ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön.

Det utpekade riksintresseområdet sträcker sig från Kävlinge i väster till Flyinge kungsgård i öster. Källa: Länsstyrelsen.

Område av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § miljöbalken Svenstorp - Hviderup - Flyinge - Västra Hoby [M80]

Motivering:

Vidsträckt slottslandskap och odlingslandskap kring Kävlingeån med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet som sedan stormaktstiden präglats av godsförvaltningen vid slotten Svenstorp och Hviderup samt Flyinge kungsgård och de spår förvaltningen lämnat på såväl landskapets utformning som på bebyggelsens och kyrkornas utveckling inom området. (Fornlämningssmiljö).

Uttryck för riksintresset:

Bronsåldershögar i krönläge utmed Kävlingeån. Hviderups tidigare befästa slott från 1620-talet, senast omgestaltat på 1920-talet med, omgivande park och rikt förgrenat allésystem, vallgravar, orangeri, ekonomi- och arbetarbebyggelse i tegel- och gråsten från 1800-talet samt mejeri och smedja. Gårdstånga medeltida kyrka som under 1600-talet kraftigt omgestaltas av Anna Brahe, monumentalt gravkor, prästgård från 1800-talet. Hviderups välbevarade hospital från 1600-talet – ett av landets äldsta i sitt slag, plattgården Gårdstånga Nygård med bevarad och tidstypisk 1800-talsbebyggelse. (Miljön berör även Lunds kommun).

I området ingår även:

Ruinerna efter Skeglinge medeltida kyrka som övergavs efter sammanläggningen med grannsocknen Borlunda på 1860-talet samt senare rest klockstapel.

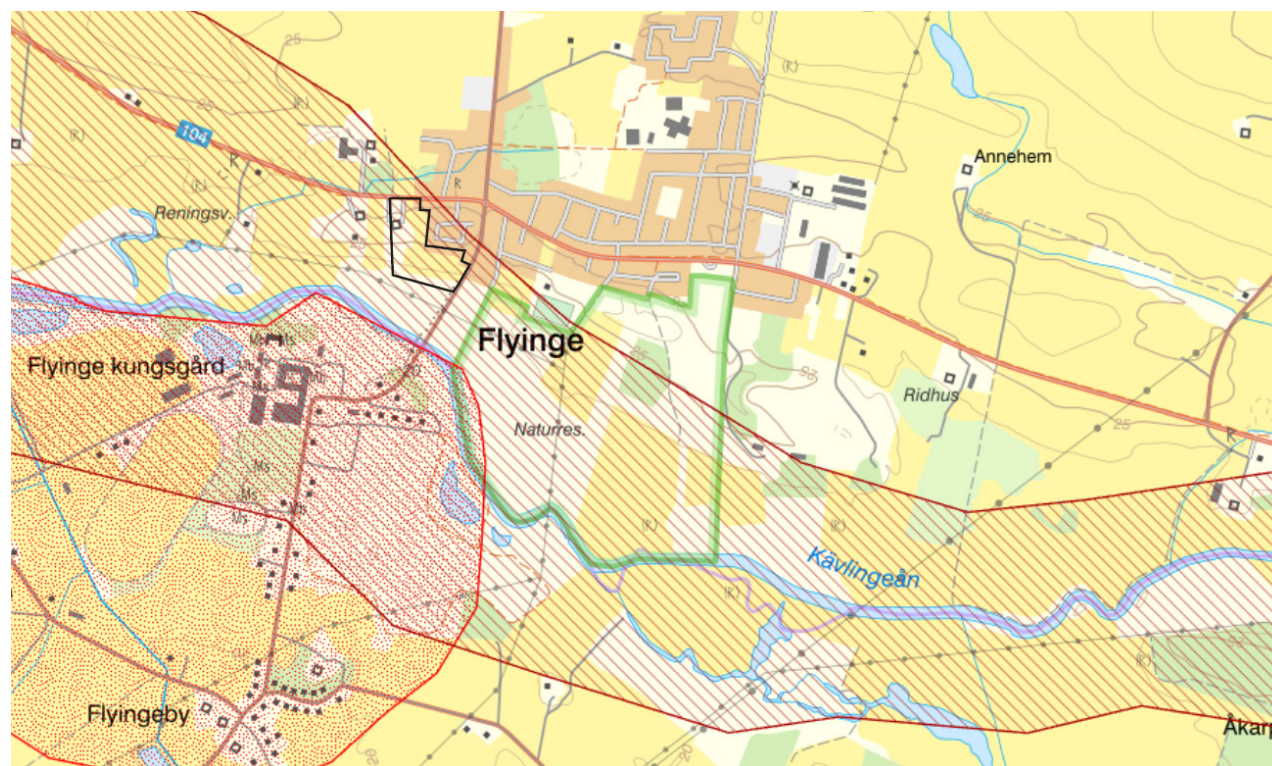
Riksintressebeskrivningen i sin helhet. Källa: RAÄ.

Inledning

Kulturmiljöprogram för Skåne

Kulturmiljöprogram för Skåne togs fram av Länsstyrelsen 2006 och är ett regionalt kunskapsunderlag. Planområdet ligger inom kulturmiljöstråket "Kävlinge å" vars motiv för bevarande lyder: *Kävlingeåns sanka strandängar utnyttjades för bete under mycket lång tid. Det är av stort värde att denna hävd fortgår. Därtill finns flera anläggningar som visar hur vattenkraften utnyttjats för olika processer och i de flesta fall varit direkt avgörande för verksamhetens lokalisering. Detta gäller särskilt de vattendrivna kvarnarna och de tidiga industrisamhällena. Verksamheter direkt relaterade till Kävlingeån har ett särskilt värde i detta sammanhang och är av största betydelse för upplevelsen och förståelsen av landskapet.*

Planområdet gränsar till sanka strandängar vid ån, men det har inte funnits någon kvarn i närheten.

Kulturmiljöprogram för Skåne. Streckat område: Kulturmiljöstråket Kävlinge å. Prickat område: Särskilt värdefull miljö, Flyinge. Svart linje: Aktuellt planområde.

Övergripande historik

Förhistorisk tid

Kävlingeåns dalgång har varit befolkad sedan forntiden, vilket lämningar efter stenåldersboplatser och bronsålderhögar är tecken på. Kävingeån var en viktig transportled på vikingatiden, då den kallades Lodde älv.

Östra Gårdstånga

Det aktuella planområdet ligger direkt väster om Flyinge, ett relativt ungt samhälle som tillkom i början av 1900-talet i och med järnvägen. På platsen låg sedan tidigare byn Östra Gårdstånga. Byn finns belagd sedan medeltiden, och 1393 omnämns den i skriftliga källor som Østra Garstangæ. Byn ingick i Holmby socken och Frosta härad, och den bestod på 1700-talet av tretton hemman.

Gårdarna nr 8 (Johannesberg) samt 3 och 5

Dagens fastighet Östra Gårdstånga 8:22 tillhörde gård nr 8 i byn och fastigheten Östra Gårdstånga 5:28 tillhörde gårdarna 3 och 5. Gård nr 8 var ett skattehästhemman, vilket innebar att gården ägdes av en självägande bonde och att inkomster från gården skulle avsättas till lön för en officer inom kavalleriet. Gård nr 3 var ett skattehemman, och gård nr 5 ett skattedomkyrkoemman.

Enskifte 1804

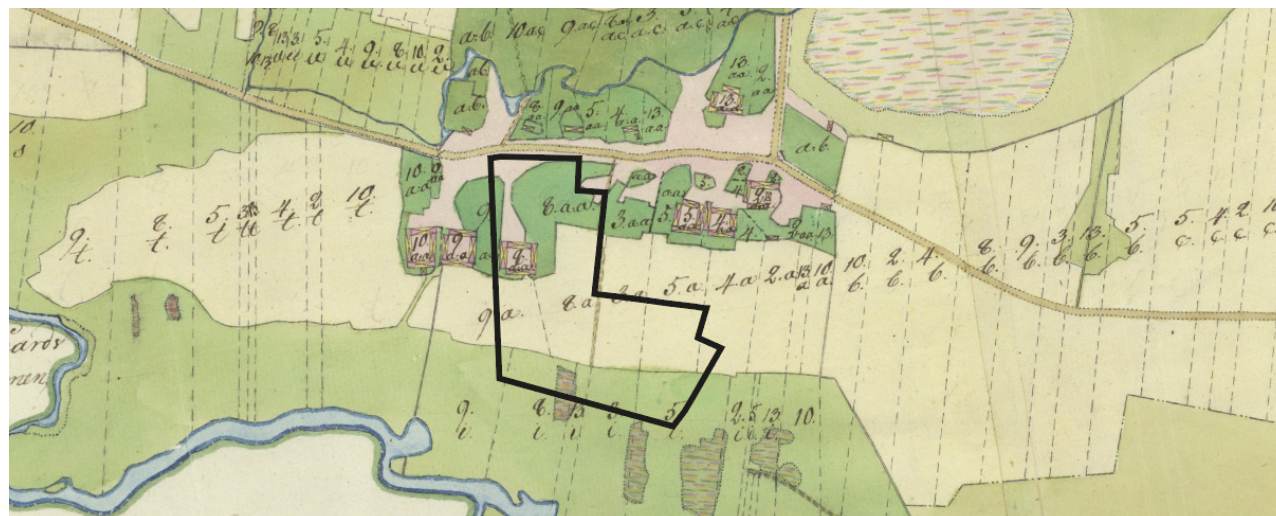
Fram till skiftena på 1800-talet låg byns gårdar samlade längs bygatan på bytomten. Byns marker var indelade i inägor med åker och äng, och utmarker för bete. Inägorna var uppdelade i mängder av små tegar och varje gård hade sina ägor utspridda över hela byns marker. Fyra av gårdarna i Östra Gårdstånga tillhörde Viderups gods. För att effektivisera driften genomdrev baron Ramel på Viderup 1804 ett enskifte som innebar att hans fyra gårdar fick all sin mark samlad i ett sammanhängande markområde i byns norra delar. Det framgår av skiftesprotokollet att de

övriga markägarna i byn vid denna tid inte var intresserade av att skifta sina ägor. Resterande gårdar kom alltså att ligga kvar samlade i en klunga vid bygatan. I samband med enskiftet 1804 gjordes en noggrann genomgång av byns alla gårdar. Gården nr 8 beskrivs som "väl bygd samt någorlunda väl planerat". Gård nr 3 var obebyggd och dess marker brukades under nr 5, vars gårdsbebyggelse låg vid nuvarande Runstensvägen. Gårdsbebyggelsen på nr 8 låg där Johannesbergs gård ligger idag, och bestod av fyra sammanbyggda längor runt en gårdsplan, liksom de övriga gårdarna i byn.

Laga skifte 1830

År 1830 genomfördes Laga skifte i Östra Gårdstånga, vilket innebar att alla gårdar var tvungna att skifta sina ägor. Vissa av gårdarna blev också tvungna att flytta sin

gårdsbebyggelse från bytomten. Vid skiftet genomförde lantmätare och jordägare en besiktning av byns alla gårdar för att avgöra vilka som lämpade sig för flytt. Man tog då hänsyn till bebyggelsens skick och hur mycket planteringar tex av fruktträd som fanns intill gården. Gården nr 8 beskrivs i skiftesprotokollet som "nya och i godt stånd varande in- och uthus av furu och eketimmer med ler, samt tvenne grundmurade uthuslängor och dessutom fruktträdsplantering samt vacker plantering af vilda trån norr om bygatan". Både gård nr 5 och gård nr 8 fick rätt att ligga kvar vid bygatan, liksom gård nr 10 som låg strax väster om nr 8 (på nuvarande fastigheten Östra Gårdstånga 10:1). Resterande gårdar fick flytta. De erhöll viss ersättning från staten, och de kvarboende gårdarna hade skyldighet att hjälpa de utflyttande med dagsverken och transporter.

Östra Gårdstånga bytomt på enskifteskartan från 1804-05, med planområdet markerat. Gård nr 8 (inom planområdet) är liksom de andra gårdarna i byn utritad som en kringbyggd, fyrålgad gård. Källa: Lantmäteriet.

Övergripande historik

Laga skifteskarta från 1830. Röd yta visar ägorna till gård nr 8 efter laga skifte. Gröna ytor är gårdens ägor före skiftet. Källa bakgrundskarta: Lantmäteriet.

Efter laga skifte

Gården nr 8 fick sina ägor samlade i ett skifte som i huvudsak låg norr om bygatan, men som också bestod av ängsmark vid ån rakt söder om gårdsbebyggelsen. Skiftesreformerna var radikala och omvälvande, inte minst för det sociala livet i byarna. Syftet var att öka jordbrukets produktivitet, och på det området var reformerna mycket framgångsrika. En typisk utveckling i de skånska skiftade byarna var att gårdarnas välstånd relativt snabbt förbättrades, och det var vanligt att man i mitten av 1800-talet moderniserade sitt bebyggelsebestånd. Så verkar även ha skett på gården nr 8 i Östra Gårdstånga. 1851 uppfördes den nuvarande mangårdsbyggnaden, strax norr om platsen för den gamla fyrålgade gården. Troligen bibehölls de gamla gårdsbyggnaderna ett tag, för de nuvarande ekonomibyggnaderna uppfördes först på 1890-talet. När gården fick namnet Johannesberg är inte känt, men troligen var det efter 1880 då Johan Johansson med hustrun Johanna blev ägare till gården.

Stationssamhället Flyinge

Under andra halvan av 1800-talet tillkom en del hus på den gamla bytomten, framför allt invid vägen mot Roslöv. Men det var i och med järnvägen 1906 som utbyggnaden av en liten tätort på platsen tog fart på riktigt. Järnvägen mellan Sjöbo och Kävlinge kom till för transport av betor från inlandet ut till Barsebäckshamn. Godsägaren Malte Ramel på Viderup var en av initiativtagarna till banan, som drogs norr om Östra Gårdstångas bytomt. Mark exproprierades och en station förlades på ägorna till Johannesbergs gård. Stationen fick namn efter den närliggande kungsgården Flyinge. Norr om järnvägen fanns ett tegelbruk, anlagt på mark som tillhört Johannesbergs gård. Birger Johansson (son till de tidigare omnämnda Johan och Johanna) som ägde gården på 1940-talet var då vice ordförande i tegelbrukets styrelse.

Övergripande historik

Flyinge station. Källa: Järnvägmuseet/Digitalt museum.

Flyinge tegelbruk vid Roslövsvägen 1938. Källa: Kulturen i Lund.

Häradsekonomet kartan från 1910-talet med planområdet markerat med vit linje. Flyinge station och tegelbruket ligger vid järnvägen norr om gården. Källa: Lantmäteriet.

Övergripande historik

Flyinge efter 1950-talet

Persontrafiken på järnvägen lades ner på 1950-talet och godstrafiken något senare. På 1950-talet bestod Flyinge i huvudsak av en samling hus runt korsningen Gårdstånga-vägen – Roslövsvägen. Trots nedlagd järnväg fortsatte dock byggandet av villor på orten, i och med den ökande privatbilismen. Flyinge växte framför allt västerut under 1960-70-talen, men också med villabebyggelse vid Runstengatan direkt öster om Johannesbergs fastighet. Efter millennieskiftet har ny bebyggelse framför allt tillkommit i norra delen av samhället.

Flygbild 1952. Johannesbergs gård längst upp till vänster i bild. Källa: Kulturen.

Ortofoto 1973 med planområdet markerat. Källa: Lantmäteriet.

Flygbild över Johannesberg från söder 1956. Lummig grönska på fastigheten, till exempel flankeras huvudentrén på mangårdsbyggnaden av två träd. I bildens ovkant syns tegelbruket. Källa: ArkivDigital.

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

Bilden tillhör ArkivDigital (www.arkivdigital.se) och är en digitalfotograferad bild. ArkivDigital har flera miljoner liknande bebyggelsebilder från hela Sverige. Du får publicera enstaka bilder om du låter denna text stå kvar.

Bebyggelsehistorik

- Gården Östra Gårdstånga nr 8 bestod i början av 1800-talet av en kringbyggd fyrhängad gård.
- 1851 uppfördes den nuvarande mangårdsbyggnaden.
- Ekonomibygnaderna uppfördes på 1890-talet, utom massegraven som är från 1960/70-talet. Logen moderniserades och byggdes i södra delen om till en siloanläggning på 1960/70-talet.
- Gården fick troligen namnet Johannesberg i slutet av 1800-talet.

Gårdstånga Östra 8, Johannesberg

Postadr.: Flyinge. Tel. 2.

Areal: Total 70 har, därav 54 åker, 16 ängs- o. betesmark. Tax.-v. 107.500.

Jordart: Svart-, ler- o. sandmylla. Manbyggn. uppf. 1851. Övr. byggn. uppf. på 1890-talet. 10 hästar, 47 nötkreatur, 40 svin samt höns. Gården till släkten 1880.

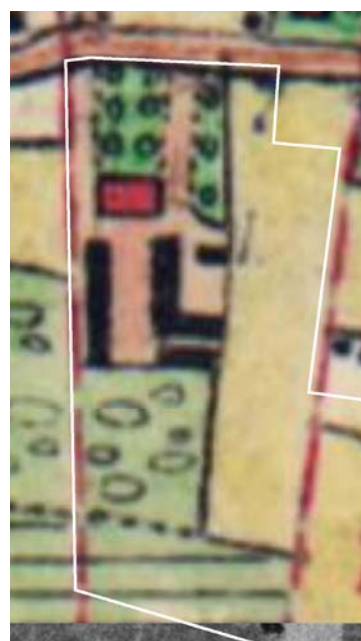
Äg.: Birger Johansson f. 3/12 1882. Son till Johan Johansson o. h. h. Johanna f. Jönsson. Gift 22 med Betty Christensson. Barn: Sölve f. 24, Sven-Erik f. 26.

Äg.: V. ordf. i komm.-nämnd. o. komm.-stämman. Led. av styr. för Frosta Härads Sparbank o. förest. för bankens filial i Flyinge. V. ordf. i styr. för A.-B. Flyinge Tegelbruk, styr.-led. i Södra Sandby elektricitetsverk samt i Sydvästra Skånes andelsslakterifören. m. m.

Beskrivning av Johannesberg i Gods och gårdar från 1944.

1804-05. Mörkgrön yta i nordost: Kåltäppa (odling av grönsaker). Ljus yta i sydost: Åker. Ljusgrön yta längst i söder: Äng.

1910-tal. Bebyggelsestrukturen känner vi igen från idag. Trädgård i norr med träd i rader och dubbla tillfartsvägar.

1940-talet. Träden i trädgården syns tydligt liksom den centrala mittgången.

1973. Här har massegraven tillkommit i öster.

2020-tal. De gamla träden i trädgården har ersatts med nya.

Nulägesbeskrivning

Planområdet

På västra delen av planområdet (del av Östra Gårdstånga 8:22) ligger gården Johannesberg. Gårdsbebyggelsen ligger samlad runt en gårdsplan en bit söder om Gårdstångavägen. Mellan vägen och byggnaderna ligger gårdens trädgård. I öster finns hästhagar på en smal markkremsa som gränsar till villabebyggelsen vid Runstensvägen och i söder finns naturmark som sluttar ner mot Kävlingeån. I väster går tomt- och plangränsen nära gårdsbebyggelsen och på andra sidan gränsen är det öppen mark.

Östra delen av planområdet (del av fastigheten Östra Gårdstånga 5:28) är obebyggd och gränsar i norr till bebyggelsen vid Runstensvägen och i söder till naturmarken.

1. Mangårdsbyggnad
2. Loge
3. Kostall
4. Svinstall

5. Traktorgarage
6. Maskinhall
7. Massegrav

Nulägesbeskrivning

Mangårdsbyggnaden

Mangårdsbyggnaden ligger norr om gårdsplanen. Den är belägen på ett krön och har fria vyer norrut mot åkermarken på andra sidan Gårdstångavägen och söderut mot naturen vid Kävlingeån. Byggnaden är uppförd 1851. Takkuporna har tillkommit senare och möjligen även verandan. Byggnadens fönster är inte original men form och indelning är troligen densamma som på originalfönstren. I stora drag har byggnaden dock en välbevarad karaktär. Dess utformning är typisk för de lite pampigare mangårdsbyggnader som uppfördes på skånska gårdar kring mitten av 1800-talet.

Volym: Mangårdsbyggnaden är en murad länga i 1 ½ plan med sadeltak. Under en del av byggnaden finns en källare med ingång från utsidan.

Fasader: Byggnaden har en utkragande, putsad och gråmålad sockel. Fasaderna är i vit slätputs med släta hörnkedjor. Längs takfoten finns en gesims med tegelstenar lagda i sicksack. Två av fönstren på varje långsida är diskret markerade genom en inramning med släta lisener. Mot gården är huvudentrén centralt placerad och den är markerad med kraftigare, dubbla lisener på var sida. Till höger om entrén finns en plakett i kalksten med inskriptionen *Uppbyggd år 1851 af Hemmansegaren Jeppa Pehrson, och dess hustru Anna Jönsdotter*. Över fönstren på gavlarna finns det rundbågiga blinderingar. På gavlarna förekommer också ankarjärn och blindfönster som är målade på fasaden.

Tak: Taket är belagt med enkupigt rött lertegel och det finns två släpkupor mot gårdsplanen i söder och mot norr två små triangulära kupor. I nock finns två murade skorstenar som till sin form ser ut att vara av senare datum. De har dock ersatt två äldre skorstenar på samma plats.

Mangårdsbyggnadens fasad mot gårdsplanen i söder.

Mangårdsbyggnadens fasad mot trädgården i norr.

Nulägesbeskrivning

Fönster: Byggnaden har gråmålade träfönster av äldre modell. Det är sidohängda, utåtgående tvåluftsfönster med kopplade bågar, spröjsade med tre rutor i varje båge. Högst upp i gavelröstena finns små runda fönster. På gaveln mot öster har det runda fönstret spröjsar i ett intrikat mönster. Fönstren i de triangulära kuporna mot norr är småspröjsade.

Entréer: Mot gårdsplanen finns det två entréer, huvudentrén mitt på byggnaden med en granittrappa framför, och en sidoentré i öster med en delvis klinkerklädd trappa. Entrédörrarna är rundbågiga och i trä med glasad överdel. Över entréerna finns sentida skärmtak.

Glasveranda: Mot trädgården i norr finns en glasveranda med flackt sadeltak belagt med enkupigt, rött tegel. Verandan är uppförd i trä och är vitmålad. Den har småspröjsade fönster och en utgång mot trädgården med en sentida verandadörr. Utformningen har ändrats efter 1940-talet (jämför bild på sidan 11), fönstren hade från början en annan utformning och var högre. Trästommen är dekorativt utformad med pilastrar i trä mellan fönstren och i nocken finns snickarglädje.

Gavel mot öster.

Plakett vid huvudentrén.

Fönster.

Gårdsfasaden med sidoentrén närmast i bild.

Nulägesbeskrivning

Logen

Logen är uppförd på 1890-talet, men ombyggd under andra halvan av 1900-talet då en siloanläggning installerades i de södra delarna. Resten av logen användes som maskinhall. Ursprunglig utformning tex vad gäller takmaterial är inte känt, men det är möjligt att det var ett enklare material än tegel på taket från början. Taket kan tex ha varit ett sticketak (träspån) eller belagt med tjärpapp. Under tegelpannorna ligger gamla träspån, men det kan ha varit ett underlagsmaterial redan från början. Det är troligt att logens portar från början var mindre, men att byggnaden anpassats allt eftersom jordbrukets maskiner blev större.

Logen är en långsträckt och reslig byggnad, uppförd i trä på en sockel av natursten. Byggnadens sockel är av kliven natursten, bitvis putsad. Fasaderna är av rödmålad locklistpanel. Knutar och vindskivor är vitmålade. Det finns ett flertal stora slagportar i trä som är grönmålade. Sadeltaket är belagt med enkupigt rött lertegel. I södra delen av byggnaden finns en hög huv vid taknock som är en del av siloanläggningen. Fönster saknas.

Logens fasad mot gårdsplanen.

Logen sedd från söder.

Logen invändigt.

Nulägesbeskrivning

Kostallet

Kostallet används idag som stall för hästar i en del, resterande del står oanvänd med den gamla ladugårdsinredningen bevarad. Ladugården är uppförd på 1890-talet. På tegelfasaderna kan man se att byggnaden vid något tillfälle har den byggts på för att öka höjden på loftet, och luckorna i övre delen av fasaden har tillkommit i samband med det. Taket har i modern tid lagts om med betongpannor. Dessa ersatte troligen enkupiga lertegelpannor, men vad som var byggnadens ursprungliga takmaterial är inte känt.

Kostallet är en långsträckt byggnad som på västra sidan har gårdsplanen och i öster är sammanbyggd med svinstallet i vinkel. Byggnaden har en sockel av kluven natursten. Fasaderna är murade i rött tegel i kryssförband. Fönstren är typiska så kallade stallfönster, dvs småspröjsade gjutjärnsfönster med stickbågig ovankant. Portarna är grönmålade brädportar som även de har stickbågig ovankant. I övre delen av fasaderna finns grönmålade träluckor in till loftet, och det förekommer små gluggar i gjutjärn. I söder är gavelröset klätt med rödmålad locklistpanel. Gaveln i norr är helt i tegel och är symmetriskt utformad med en centralt placerad dörr flankerad av gjutjärnsfönster och två träfönster av äldre modell (sidohängda tvåluftsfönster med spröjs). Taket är ett sadeltak belagt med betongpannor och det finns två ventilationslanterniner inock. I norra delen av byggnaden finns en murad skorsten.

Kostallets gavel mot norr.

Kostallets fasad mot gårdsplanen och gavel mot söder.

Interiör.

Kostallets fasad mot öster med gamla gödselplattan i förgrunden.

Nulägesbeskrivning

Svinstall

Svinstallet är uppfört på 1890-talet och sammanbyggt med ladugården. Från början fanns det luckor i nedre delen av fasaden för grisarna att gå ut och in genom, vilket man kan se spår av i murverket. Byggnaden har byggts på på höjden vid något tillfälle.

Svinstallet har en sockel av kluven natursten och fasader i rött tegel murat i kryssförband. Det finns typiska stallfönster, dvs småpröjsade gjutjärnsfönster med stickbågig ovankant samt ett par fönster i trä av yngre datum. I fasad mot norr finns en grönmålad bräddörr med stickbågigt valv. Taket är ett sadeltak belagt med rött lertegel, och det finns två ventilationslanterniner inock. Gavelröste mot öster är klätt med rödmålad locklistpanel. Högst upp i nocken finns ett litet trekantigt vitmålat fönster.

Svinstallets södra fasad och östra gavel.

Svinstallets norra fasad och östra gavel.

Detalj av norra fasaden, utgång mot gödselstacken. Under fönstren syns igenmurade luckor för grisarna.

Traktorgarage

Traktorgaraget är troligen också uppfört på 1890-talet, men det har byggts till och ändrats under 1900-talet. I grunden är det en byggnad med vanligt sadeltak, men en tillbyggnad mot söder gör att taket nu är asymmetriskt. Mot norr har höga portar satts in, som bryter den ursprungliga takfoten så att taket är förhöjt längs större delen av långsidan.

Sockeln är delvis av natursten, delvis gjuten i betong. Fasaderna är i rödmålad locklistpanel med vitmålade knutar och vindskivor. Taket är belagt med enkupigt, rött lertegel. Portarna i norr är stora, grönmålade slagportar i trä. Det finns enkla, vitmålade träfönster mot söder.

Traktorgaraget sett från söder.

Traktorgaraget sett från norr.

Nulägesbeskrivning

Maskinhall

Byggnaden kan vara uppförd på 1890-talet, men den kan också ha byggts senare på grunden för en äldre byggnad. Det är en enkel hallbyggnad utan fönster. Grunden är (åtminstone delvis) av natursten men klädd med träpanel. Fasaderna är rödmålad locklistpanel med vitmålade knutar och vindskivor. På gavlarna finns stora skjutportar i trä, målade i grönt. Taket är ett sadeltak belagt med korrugerad, rödaktig eternit.

Massegrav

Massegraven byggdes på 1960/70-talet och användes för förvaring av betmassa. Det är en halvt nedgrävd konstruktion av betongelement, överbyggd med väggar och tak av korrugerad röd plåt. Mot söder finns en stor vikport av plåt.

Utemiljö

Trädgården norr om mangårdsbyggnaden består av stora gräsytor och har en central gångväg kantad av formklippa barrbuskar. På var sida om trädgården finns grusade tillfartsvägar till gården, kantade av rader med relativt unga träd. I sydvästra delen av trädgården finns vad som förmodligen är resterna av en kaffegrotta, dvs en vindskyddad uteplats som var ett typiskt inslag i skånska allmoeträdgårdar. Kaffegrottan var här anlagd i skydd av en konstgjord kulle, med stödmurar av natursten, men den är delvis raserad idag. Mot Gårdstångavägen finns en sentida stödmur i sten och betong.

Gårdsplanen är grusad och framför logen står en rad formklippa thujor. Öster om kostallet fanns förr gödselstacken och här finns den gamla gödselplattan gjuten i betong kvar.

Maskinhallen. Gavel mot väster och långsida mot söder.

Massegraven.

Trädgården norr om mangårdsbyggnaden.

Rester av kaffegrotta.

Infart mot gårdsplanen från öster.

Den gamla gödselplattan öster om kostallet.

Kulturmiljöanalys

Kulturhistorisk värdering

Kulturhistoriskt värde definieras av Riksantikvarieämbetet som *de möjligheter materiella och immateriella företeelser kan ge vad gäller att inhämta och förmedla kunskaper om och förståelse av olika skeenden och sammanhang – samt därigenom människors livsvillkor i skilda tider, inklusive de förhållanden som råder idag.*

Det kulturhistoriska sammanhang som kommer till uttryck inom planområdet är skiftesreformerna på 1800-talet. Skiftesreformerna innebar att byn Östra Gårdstånga splittrades på 1830-talet och gården nr 8 (Johannesberg) var en av få gårdar som inte behövde flytta från den gamla bykärnan. Gården och omgivningarna är starkt präglade av skiftet och dess följder, vilket innebär att den äldre historien med en gammal by på platsen är svåravläst. Gårdsbebyggelsen och gårdens disposition med bebyggelse, trädgård och gårdsplan är typisk för tiden efter skiftesreformerna. Karaktären är välbevarad och gården är kulturhistoriskt värdefull då den kan skapa förståelse för den tiden.

Gården är omgiven av öppen mark, vilket har historisk hävd sedan laga skiftet. Ytorna är dock inte stora, i och med närheten till den mer sentida tätortsbebyggelsen i Flyinge. Om man färdas längs Gårdstångavägen och närmar sig Flyinge från väster passerar man ortnamnsskylten ca 400 meter innan man är framme vid Johannesberg. Bebyggelsen tätnar något redan där vilket gör att man upplever det som att gården är en del av tätorten. Av denna anledning bedöms de öppna ytorna som omger gården inte vara av stor betydelse för miljöns kulturvärden.

Kulturhistoriska värden i planområdet

Det som är av värde att värna om från kulturmiljöperspektiv är Johannesbergs karaktär av 1800-talsgård, med följande komponenter:

- Bebyggelse:
 - Mangårdsbyggnad (särskilt värdefull byggnad)
 - Kostall/svinstall (särskilt värdefull byggnad)
 - Loge (värdefull byggnad)
 - Traktorgarage (värdefull byggnad)
- Gårdsplan
- Trädgård

Mangårdsbyggnaden

Mangårdsbyggnaden från 1851 är mycket representativ för de bostadshus som uppfördes på skånska gårdar vid den tiden. Det var vanligt att bönderna några decennier efter skiftena hade fått det så pass mycket bättre ställt att de hade råd att bygga ett nytt bostadshus. Det moderna vid den här tiden var att uppföra ett helmurat, friliggande hus på en reslig sockel, till skillnad från de gamla som ofta var låga korsvirkeshus, sammanbyggda med ekonomibyggnaderna på ett sätt som var riskfyllt ut brandsynpunkt. Byggnaden har en välbevarad karaktär och den har ett exponerat läge från Gårdstångavägen sett. Mangårdsbyggnaden har höga kulturhistoriska värden.

Ekonomibyggnader

Ekonomibyggnaderna som uppfördes på 1890-talet är rejäla och omfattande i sin utbredning. De vittnar om gården som stor brukningsenhet med djurhållning och lantbruk. Ekonomibyggnaderna har genomgått vissa ändringar genom åren, vilket speglar hur lantbruket utvecklades, exempelvis vad gäller storleken på maskinerna. De byggnader som ramar in gårdsplanen (mangårdsbyggnad, kostall och loge) utgör en sammanhållen kulturmiljö, och till

denna kan även traktorgaraget som ligger exponerat i närheten av mangårdsbyggnaden räknas. Ko- och svinstallet är gediget byggt i tegel och har en omsorgsfull utformning med hög detaljeringsgrad. Byggnaden har byggnadshistoriska och arkitektoniska värden som förstärks av kvaliteten i material och utförande. Logen och traktorgaraget bidrar starkt till gårdskaraktären med sina karaktäristiska faluröda volymer och de har höga miljöskapande värden. Logen har typiska särdrag och dess historiska funktion på gården är tydligt avläsbar. Maskinhallen längst i söder är en något enklare byggnad som inte har samma betydelse för gårdsmiljöns karaktär och den värderas därför något lägre än övriga byggnader. Massegraven är en förhållandevis modern konstruktion. Den bedöms inte som kulturhistoriskt värdefull, även om den är av ett visst kulturhistoriskt intresse då den berättar om gårdens produktion och hantering av sockerbetor på 1900-talet.

Gårdsplan

Den öppna, obebyggda gårdsplanen som ramar in av gårdens byggnader är ett starkt karaktärsdrag typiskt för den skånska gården. Den öppna ytan skapar siktlinjer och samband mellan byggnaderna.

Trädgård

Trädgården ingår som en del av gården som helhetsmiljö. Den är på karaktäristiskt vis placerad på baksidan av mangårdsbyggnaden, från gårdsplanen sett. Från vägen är trädgården en passande inramning till mangårdsbyggnaden, och den bidrar också till den värdefulla byggnadens exponering. Det som är av värde är att det är en trädgård, det vill säga en obebyggd och grön yta med koppling till boningshuset. I övrigt finns inga starka historiska karaktärsdrag av särskilt värde. Resterna efter en kaffegrotta är av kulturhistoriskt intresse, men det är idag en svårtolkad lämning.

Antikvariska riktlinjer vid planläggning

Inledning

I det pågående detaljplanarbetet undersöks möjligheten att dels stycka av tomter för villabebyggelse runt gården, dels bygga om ekonomibyggnaderna till bostäder. Här följer rekommendationer för hur en detaljplan kan utformas som tillvaratar platsens kulturhistoriska värden.

Riksintresse för kulturmiljövården

Bedömningen är att det inte finns någon risk för påtaglig skada på riksintresset i och med att planområdet endast tangerar det utpekade området och inga uttryck för riksintresset berörs.

Ny villabebyggelse

Nyttillkommande bebyggelse bör vad gäller tomtstorlekar och byggnadernas skala knyta an till den befintliga småhusbebyggelsen öster och norr om planområdet. I övrigt finns inga antikvariska synpunkter på denna del av detaljplanen.

Kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader

Mangårdsbyggnaden

Mangårdsbyggnaden är kulturhistoriskt särskilt värdefull och bör även fortsatt fungera bostadshus. I detaljplanen bör byggnaden förses med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser, samt en bestämmelse om skydd av kulturvärden.

Rivningsförbud 4 kap. 16 § 1 st 4 p.

r Byggnaden får inte rivas.

Skydd av kulturvärden 4 kap. 16 § 1 st 3 p

q Plakett i kalksten med husets byggår på fasad mot söder ska bevaras.

Varsamhet 4 kap. 16 § 1 st 2 p.

k Byggnaden ska bibehålla sin ursprungliga karaktär med avseende på volym, proportioner, fasadkomposition, material och detaljeringsnivå. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden (se planbeskrivning). Nya takkupor eller takfönster medges inte.

Varsamhetsbestämmelsen kombineras med att ”byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden” listas på ett tydligt sätt i planbeskrivningen:

- Byggnadsvolym (längd bredd höjd takvinkel).
- Fasadkomposition med rytmisk fönstersättning och jämnstora fönster.
- Centralt placerad huvudentré mot gårdsplan i söder. Rundbågig pardörr i trä.
- Inga dörrar i fasad mot trädgård i norr, bortsett från dörr i verandan.
- Fönsterutformning (sidohängda, utåtgående tvåluftsfönster i trä med genomgående spröjs).
- Glasveranda i trä med snickarglädje.
- Takmaterial: Rött, enkupigt lertegel.
- Två murade skorstenar i nock.
- Ljusa putsade fasader med dekorativa inslag i form av takfotsgesims, hörnkedjor, lisener och rundbågiga blinderingar ovan fönster.
- Två släpkupor mot söder. Inga takkupor mot norr, förutom två små, triangulära kupor.

Kostall/svinstall

Stallbyggnaden är kulturhistoriskt särskilt värdefull och bör förses med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser. Planbestämmelserna anpassas så att byggnaden vid behov kan få en ny funktion. Det är dock viktigt att

karaktären av gammal stallbyggnad bibehålls, vilket varsamhetsbestämmelserna syftar till att säkerställa.

Ett karaktärsdrag som är typiskt för ekonomibyggnader är fasadernas relativt slutna karaktär med små, högt sittande fönster. I största möjliga utsträckning bör befintliga port- och fönsteröppningar användas. Särskilt viktigt är detta i fasaden mot gårdsplanen, medan man mot öster kan vara friare vad gäller nya öppningar. Entréer bör vara förlagda mot gårdsplanen.

Ett annat typiskt drag för ekonomibyggnader är de stora sammanhängande takytorna utan takkupor. Dock förekommer det en form av frontespiser med luckor som skär takfoten (exempelvis finns en sådan kupa på logens fasad mot gårdsplanen). Den typen av gamla lastluckor, försedda med fönster, kan vara ett sätt få in ljus till ovanvåning-
en utan att förvanska karaktären av ekonomibyggnad.

Rivningsförbud 4 kap. 16 § 1 st 4 p.

r Byggnaden får inte rivas.

Varsamhet 4 kap. 16 § 1 st 2 p.

k Byggnadens karaktär av äldre stallbyggnad ska bibehållas. Ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden (se planbeskrivning). Mot gårdsplanen i väster ska fönster vara utformade som traditionella stallfönster i gjutjärn. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Frontespiser utformade som traditionella lastluckor (men med fönster) kan prövas i begränsad omfattning.

Varsamhetsbestämmelsen kombineras med att ”byggnadens väsentliga karaktärsdrag och värden” listas på ett tydligt sätt i planbeskrivningen:

- Byggnadsvolym (längd bredd höjd takvinkel)
- Fasader i rött tegel med locklistpanel i gavelrösten mot söder och öster.
- Norra gavelns symmetriska fasadkomposition.
- Stallfönster (småspröjsade gjutjärnsfönster)
- Träfönster på norra gaveln ((sidohängda, utåtgående tvåluftsfönster i trä med genomgående spröjs).
- Portar/dörrar i trä som är utformade som enkla bräddörrar.
- Stora sammanhängande takytor utan takkupor.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Loge

Rekommendationen från antikvarisk synvinkel är att bevara logen och vid behov bygga om den för nya funktioner på ett varsamt sätt. Om byggnaden inte bevaras bör den ersättas med en liknande volym på samma plats, för att gårdsmiljön i någon mån ska bibehålla sin karaktär. Detaljplanen bör då reglera byggrätten så att en ny byggnad får samma volym och takform som logen. Utformningen av bevarad loge eller ersättningsbyggnad regleras genom planbestämmelser:

Utformning 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej. Entréer ska vara belägna mot gårdsplanen i öster.

Traktorgarage

Rekommendationen från antikvarisk synvinkel är att bevara traktorgaraget och vid behov bygga om det för nya funktioner på ett varsamt sätt. Om byggnaden inte be-

ras kan den ersättas med en ny byggnad. Detaljplanen bör då reglera byggrätten så att en ny byggnad får antingen samma volym som traktorgaraget har idag, med ett asymmetriskt sadeltak, eller samma volym som traktorgaraget hade från början (utan tillbyggnad mot söder). Utformningen av bevarat traktorgarage eller ersättningsbyggnad regleras genom planbestämmelser:

Utformning 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

f Fasader ska vara i faluröd locklistpanel i trä. Tak ska vara belagt med rött, enkupigt lertegel. Dörrar och portar utformas som bräddörrar. Takkupor medges ej.

Övrigt

Gårdsplanen

Detaljplanen bör utformas på ett sätt som säkerställer att gårdsplanen bevaras som en öppen obebyggd yta, inramad av byggnader. Marken bör vara prickmark.

Trädgården

Detaljplanen bör utformas så att ingen bebyggelse tillåts i trädgården (prickmark).

Källor

Litteratur

Ohlén, Carl-Eric, Sydow, Waldemar von & Björkman, Sten (red.), Svenska gods och gårdar D. 6 Skåne: mellersta delen, [2. uppl.], Svenska gods och gårdar, Uddevalla, 1944

Internet

Fornsök: <https://app.raa.se/open/fornsok/>

Kulturmiljöprogram Skåne: <https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/kulturmiljoprogram-for-skane.html>

Ortnamnsregistret: <https://www4.sprakochfolkminnen.se/NAU-ortnamn/index.htm>

Riksintressebeskrivning: <https://www.raa.se/samhallsutveckling/riksintresse-for-kulturmiljovarden/riksintressebeskrivningar/>

Historiska kartor, skiftesprotokoll och ortofoton

Lantmäteriet, historiska kartor: <https://historiskakartor.lantmateriet.se/>

Kartbild.com: <https://kartbild.com/>

Historiska foton

Digitalt museum <https://digitaltmuseum.se/>

Kulturen i Lund <https://carl.kulturen.com/web>

ArkivDigital <https://www.arkivdigital.se/>

OLGA SCHLYTER
KULTURMILJÖKONSULT

2022

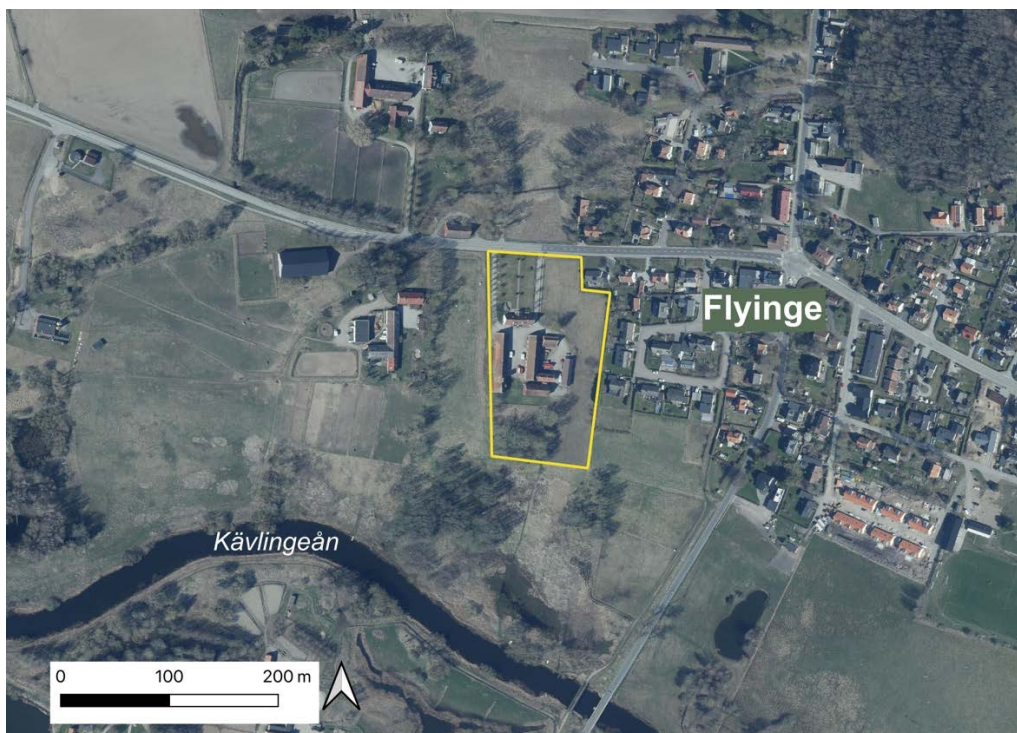
Naturvårdsutlåtande

Del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 i Eslövs kommun

På uppdrag av Thomas Bierich har undertecknad sammanställt ett naturvårdsutlåtande avseende tre träd bärande miljöer på en del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 i Flyinge, Eslövs kommun. Miljöerna utgörs av två alléer och en trädunge i södra delen av det undersökta området. Fältbesök genomfördes den 9 november 2022. Vid fältbesöket eftersöktes naturvårdsarter (främst kryptogamer) och strukturer som håligheter och blottad ved inom de aktuella miljöerna.

Inom det undersökta området karterades även biotoper som är generellt skyddade enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Detta utlåtande bedömer endast de biologiska aspekterna och tar inte hänsyn till exempelvis den eventuella risk som äldre träd kan utgöra. Naturvårdsutlåtandet är ett underlag till en pågående detaljplan.

Det undersökta området är avgränsat med gul linje.

Beskrivning av omgivningen

Det aktuella området ligger norr om Kävlingeån i den västra delen av Flyinge tätort. Kring byn dominerar ett stort åkerlandskap med inslag av våtmarker och mägergravar, skogsdungar och spridd bebyggelse.

Beskrivning av trädmiljöer

Alléer

Längst i norr finns två parallella lindalléer utmed infartsvägar som sträcker från landsvägen och söderut mot boningshuset. Den västra är delvis dubbelsidig (6+13 träd) medan den östra är enkelsidig (6 träd). Träden är beskurna och de flesta är 2-3 dm i diameter. Flera av träden har lodräta sprickor i barken ända in till veden och något träd är även ihåligt.

Några av träden har en ganska artrik lavflora med arter som skrynkellav, blåslav, klubbköldlav, gälllav, slånlav, kyrkogårdslav, lövträdkantlav, fjällig dagglav, gulkantad dagglav, finlav och ljuslav. På ett träd i den västra allén noterades den mindre allmänna silverlaven *Parmelina tiliacea*. Mossfloran är till synes trivial.

Träden bedöms ha ett visst värde för vedlevande insekter och för barklevande lavar. Båda alléerna omfattas av det generella biotopskyddet.

Den västra allén.

Skogsdunge i söder

Längst i söder finns en liten skogsdunge som täcker en yta om cirka 0,2 ha. Trädskiktet domineras av ask och skogslönn där flera av träden är relativt gamla. Åldern är svår att avgöra men flera träd är sannolikt över 100 år. Längst i öster, i kanten mot den öppna marken, finns en ihålig ask. Många askarna har döda grenar i kronorna och är högst sannolikt påverkade av askskottsjuka. En grov ask har fallit och finns nu kvar som högstubbe och låga. Även någon enstaka björk finns liksom ganska rikligt av småträd och sly av skogsalm. Skogsalmarna i området är drabbade av almsjukan. I buskskiktet finns lövsly och fläderbuskar. Fältskiktet domineras av kvävegynnade arter som brännässla och kirskål.

På träden växer en varierad lavflora med överlag triviala arter. På några träd växer signalarterna lönnlav *Bacidia rubella* och guldlockmossa *Homalothecium sericeum*. Signalarter är arter som signalerar höga värden i skogsmiljöer. De båda noterade arterna är dock välspredda på ädellövträd i Skåne och uppges i Skogsstyrelsens bok om skyddsvärd skog (Nitare & Skogsstyrelsen 2019) endast ha medelgott respektive lågt signalvärde.

Skogsdungen fotograferad mot söder.

Sammanfattning

Vissa träd i de aktuella alléerna har en välutvecklad lavflora med förekomst av den mindre allmänna silverlaven. Alléerna omfattas av det generella biotopskyddet och dispens behöver sökas om något träd i allén kommer påverkas av någon åtgärd. Båda alléerna

bedöms utifrån sin lavflora och förekomsten av blottad ved och ett ihåligt träd ha ett visst värde för den biologiska mångfalden.

Skogsdungen i söder har sitt värde främst knutet till de trädskiktet där det finns flera äldre askar och skogslönnar. De flesta askar ser dock ut att vara drabbade av askskottsjukan medan skogslönnarna är till synes vitala. Skogsdungen bedöms liksom alléerna ha ett visst värde för den biologiska mångfalden framför allt med avseende på de äldre ädellövträden och den ihåliga asken.

Om några träd i skogsdungen behöver tas ner föreslås i första hand att spara äldre skogslönnar och den ihåliga asken i öster. Askskottsjukan innebär att askarna riskerar att bli försvagade och rötade inom en inte alltför avlägsen framtid. Det kan också vara lämpligt att spara några yngre skogslönnar som efterträdare till dagens träd, om möjligt. Eventuellt nertagna träd kan med fördel läggas i en så kallad faunadepå på lämplig plats, så att den döda veden kommer den biologiska mångfalden till nytta under kommande år.

Ihålig ask i östra delen av skogsdungen.

Andreas Malmqvist/Naturcentrum AB

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 60

KS 2018/436

Detaljplan Östra Gårdstånga 8:22

Beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar *Detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22, i Flyinge, Eslövs kommun* ska hållas tillgänglig för samråd
- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att samrådsperioden ska avslutas senast den 31 augusti 2024

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 20 augusti 2019 om att ge positivt planbesked för fastigheten Östra Gårdstånga 8:22 för att pröva lämpligheten för bostäder. Kommunledningskontoret har nu tagit fram ett samrådsförslag till detaljplan.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Beslut om samråd för detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22, i Flyinge, Eslövs kommun
- Plankarta Östra Gårdstånga 8:22, samråd
- Illustrationsplan Östra Gårdstånga 8:22, samråd
- Planbeskrivning Östra Gårdstånga 8:22, samråd
- Arkeologisk avgränsande förundersökning, Länsstyrelsen Skåne, 2022-04-24
- Arkeologisk förundersökning, Länsstyrelsen Skåne, 2022-10-05
- Dagvattenutredning Östra Gårdstånga 8:22, Starkstad Project Partners AB, 2022-05-19, rev. 2023-02-27
- Kulturmiljöundersökning, Olga Schlyter Kulturmiljökonsult, 2022-05-03, Malmö
- Naturvärdesutredning, Naturcentrum, 2023-01-27

Beredning

Konsultföretaget Radar har i samverkan med Kommunledningskontoret tagit fram ett förslag till samrådshandlingar för *Detaljplan för del av fastigheten Östra Gårdstånga 8:22, i Flyinge, Eslövs kommun*.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra småhusbebyggelse samt lägenheter och radhus på Östra Gårdstånga 8:22. Detaljplanen ska även säkerställa att

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsens arbetsutskott

utvecklingen inom planområdet tar hänsyn till kulturhistoriska värden.

Detaljplaneförslaget möjliggör uppförande av 10-12 friliggande småhus samt möjlighet att inreda några av de befintliga ekonomibyggnaderna med lägenheter/radhus. Mangårdsbyggnaden med dess tillhörande trädgård mot Gårdstångavägen ska bevaras. Ytan som föreslås omvandlad till småhusfastigheter är cirka 8 200 kvadratmeter.

Exploateringen ska ske med anpassning till kulturmiljön och riksintresse för kulturmiljövård. Byggrätterna föreslås placerade med ett minsta respektavstånd på 13 meter till riksintresset för friluftsliv.

Planförslaget strider mot översiktsplanen, Eslöv 2035, som anger markanvändning landsbygd och ingår inte i kommunens utpekade område för bostäder och därför handläggs detaljplanen med utökat förfarande. Översiktsplanen anvisar däremot planområdet i riktning för bebyggelseutveckling på längre sikt.

I en avvägning mellan de allmänna och enskilda intressena, om ökad bostadsbebyggelse i Flyinge, har kommunledningskontoret bedömt att intressena för lägenheter och småhus väger över det allmänna intresset att bevara betesmarken. Kommunledningskontoret bedömer att planens genomförande inte kommer medverka till en betydande miljöpåverkan.

Beslutet skickas till

Sökanden

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

2024-05-31

Negar Jalilpour

+4641362403

negar.jalilpour@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Uppföljning av Vård och Omsorgs kompetensförsörjningsplan 2022

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden lägger förvaltningens uppföljning av kompetensförsörjningsplan 2022 till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har under 2022 implementerat en kompetensförsörjningsplan för att möta de utmaningar som Vård och Omsorg står inför. Denna uppföljning syftar till att utvärdera genomförandet av de strategiska aktiviteter som beskrivs i planen, samt att identifiera aktiviteter för ytterligare förbättringar.

Beslutsunderlag

Kompetensförsörjningsplan 2022

Tjänsteskrivelse

Bilaga 1

Beredning

2018 antog Eslövs kommun en kommunövergripande kompetensförsörjningsstrategi om hur Eslövs kommun ska utvecklas till en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare. Inom Vård och Omsorg har den övergripande strategin resulterat i en kompetensförsörjningsplan med en rad aktiviteter som påbörjades 2022–2023. Planen skulle vara ett levande dokument samt revideras och följas upp löpande.

2023 var ett utmanande år för Vård och Omsorg och stort fokus lades på den åtgärdsplan som togs fram för att uppnå en ekonomi i balans.

De ekonomiska förutsättningarna och fokus på åtgärdsplanen gjorde att förvaltningen inte hade möjlighet att genomföra aktiviteterna enligt tidsplanen och följa upp den plan som genomfördes 2022.

Genomförda aktiviteter och resultat.

Trots det utmanande året har en rad av genomförda aktiviteter utförts inom förvaltningen. Nedan är några exemplar av genomförda aktiviteter från förvaltningens kompetensförsörjningsplan.

1. Attrahera och Rekrytera

2023 flyttades rekryteringsenheten från Kommunledningskontoret till Vård och Omsorgs verksamhetsområden äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Rekryteringssamordnarna inom äldreomsorg och funktionsnedsättning har sen i höstas arbetat aktivt med att synas i sociala medier samt med lokala evenemang och rekryteringsmässor för att fånga nya praktikanter och nya medarbetare till förvaltningen. Samtliga sökande får tydlig återkoppling under rekryteringsprocessen vare sig man är aktuell för en tjänst eller inte. Våra sökande talar gott om vår förvaltning vilket är den bästa marknadsföring vi kan få.

Förvaltningen har utökat samarbetet med vård- och omsorgscollege för att säkerställa en timanställning/anställning av nyutbildad vård- och omsorgspersonal.

2. Utveckla och Behålla

En utbildningsportal infördes 2022 i vilken det inkluderats både obligatoriska och behovsstyrda webbkurser för ny och befintlig personal. Majoriteten av medarbetarna inom Vård och Omsorg har deltagit i minst en kompetensutvecklingsaktivitet under året.

Fortsatt implementering av bemanningshandboken inom äldreomsorg.

Utökning av kunskap i schemaläggning på enheterna genom schemaspecialist.

Ny och befintlig personal har genom äldreomsorgslyftet haft möjlighet under 2022–2023 att genomgå utbildning till undersköterska på betald arbetstid.

Pedagogisk struktur och titulaturbyte inom verksamheten funktionsnedsättning sen 2023.

3. Avslut

Avslutningssamtal erbjuds till alla tillsvidareanställda inom förvaltningen som avslutar sin tjänst.

Under 2024 kommer en översyn av förvaltningens kompetensutvecklingsplan genomföras, utifrån bland annat befolkningsprognos, statistik och yrkeskategorier samt framåtblick och aktiviteter för det fortsatta arbetet enligt nedan.

1. Fortsätta utveckla rekryteringsprocessen.
2. Utöka samarbete med skolorna och öka insatserna för att attrahera unga till vård- och omsorg.
3. Utveckla samarbete med utbildningsaktörer för att ytterligare stärka medarbetarnas kompetens.
4. Förbättra kommunikation och medarbetarengagemang för att säkerställa att medarbetarnas röster hörs och tas i beaktning.
5. Öka fokus på hälsa och välmående: Fortsätta utveckla arbetsmiljöåtgärder med fokus på medarbetarnas fysiska och psykiska hälsa.
6. Kartläggning av chefernas arbetsmiljö och rimliga chefsområde.

7. Fortsätta utveckla hur förvaltningen kan attrahera personal till svårrekryterade tjänster.
8. Intern utbildningsplan med grundläggande utbildningar för vård- och omsorgspersonal samt med specifika utbildningar inom varje verksamhetsområde för att underlätta intern rörlighet och karriärmöjligheter.
9. Förhöjd språkkompetens och digital kompetens hos medarbetarna inom vård och omsorg.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg

Ingrid Westerlund
Tf. Förvaltningschef

Negar Jalilpour
Verksamhetschef funktionsnedsättning

BILAGA 1

1) Aktivitet Attrahera

Vad	Hur/vem	Uppföljning	Åtgärdad
Fortsatt samarbete med skolor (Grundskola, Gymnasium, Vuxenutbildning, Universitet, högskola, YH-utbildningar, Folkhögskola)	Genom samverkan i vård och omsorgscollege. Genom samverkan med rekryteringsenhet/HR. Genom Eslövs kommun medarbetarenkät 1 ggr/år.	Löpande 2023-09-01	Rekryteringsfunktionen är i huvudsak utflyttad till förvaltningen. hösten 2023
Fånga medarbetarna om vad de tycker är en attraktiv arbetsplats, vad hos Eslövs kommun som arbetsgivare uppskattas mest?	Genom Förvaltningens utvärderingsenkät till sommarvikarier/timvikarier. Stående punkt på arbetsplatsträffar 1 ggr/år.	Löpande	Handlingsplan utifrån resultat på enhetsnivå
Vård och omsorg ska kunna erbjuda heltidstjänstgöring.	Fortsatt implementering av bemanningshandbok inom äldreomsorg Höja kunskapen i schemaläggning på enheterna genom schemaspecialist.	2022-2023	

Vård och omsorg ska tydliggöra utvecklingsmöjligheter i form av att kunna nyttja medarbetare med spetskompetens och vidareutbildning utifrån behov.	Genom intern arbetsgrupp kartlägga organisationens behov av eventuella specialistteam. Arbeta fram utvecklingsplan för medarbetare med spetskompetens.	2023	Arbetet har inte påbörjat
Vård och omsorg ska öka sin marknadsföring på sociala medier.	Under 2022 presentera alla enhetscheferna och deras enheter inom vård och omsorg på Linked-In och andra sociala medier/kanaler	2022-2023	Arbetet har inte påbörjat

2) Aktivitet Rekrytera

Vad	Hur/vem	Uppföljning	Åtgärdad
Rekrytera på ett mer attraktivt sätt. Hitta nya metoder för att locka fler sökande.	Genom samverkan med rekryteringsenhet hitta nya metoder. Till exempel; Ta emot videoansökningar	2023	Rekryteringsfunktionen är utflyttad till förvaltningen och arbetet har påbörjat.
Vård och omsorg ska undersöka möjligheten för nya yrkeskategorier för att klara framtida behov.	Genom intern arbetsgrupp utveckla rollen som Rehab assistent inom Rehab enheten	2023	Finns två rehab assistenter inom Rehabenheten. Arbetet med att utveckla och förtydliga rollen pågår.
Skapa en enhetlig pedagogisk struktur för samtliga anställda inom funktionsnedsättning.	Genom titulaturändring för handledarna inom verksamhetsområdet.	2022-2023	Klar juni 2023

3) Aktivitet Utveckla

Vad	Hur/vem	Uppföljning	Åtgärdad
Utbildningsportalen	Vård och omsorg ska arbeta aktivt med kompletterande utbildningar till medarbetarna utifrån behov och krav genom kartlägga, planera, utföra och följa upp arbetet.	Löpande	Klar våren 2023
Äldreomsorglyftet	Ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning till undersköterska på betald arbetstid.	2023-2024	Pågår fortfarande. Ca 30 personer har avslutat utbildning
Säkerställa att medarbetarnas individuella kompetensutvecklingsplaner genomförs per enhet och årligen följs upp i resultat och utvecklingssamtal.	Följs upp genom medarbetarenkät.	2023	Handlingsplan/utvecklingsplan görs i samband med resultat och utvecklingssamtal med medarbetarna
Karriärmöjligheter	Genom kommunens utvecklingsprogram på chefs och ledarskap	2023	Förvaltningen har under 2023 genomfört internkarriär.
Vård och Omsorg ska samverka och påverka utbildningsaktörer för anpassade yrkeshögskoleutbildningar inom verksamhet äldreomsorg och funktionsnedsättning.	Förvaltningen infört samverkan med vård och omsorgs college och kommunal för att matcha äldreomsorgs och funktionsnedsättnings krav på kompetens.	2023	Arbetet har inte påbörjat
Vård och omsorg ska kartlägga och inventera behov av specialistkompetens inom geriatrik, äldrepsykiatri, rehabilitering och stödpedagog	Förslag på två YH-ansökningar i regi av lokalt vård- och omsorgscollege är framtagna.	2022-2023	Arbetet har inte påbörjat

Skyddad yrkestitel	Genom samverkan med vård och omsorgs college, kommunal och med hjälp av förvaltningens interna arbetsgrupp arbeta fram handlingsplan och rutin för införande av yrkestitel.	2022-2023	Klar juli 2023.
Yrkespaketet Vårdbiträde på 800 poäng	Förvaltningen kartlägger eventuella behov av denna utbildning med hjälp av en arbetsgrupp som ska representera verksamhets äldreomsorg, HR och kommunal.	2022-2023	Ej aktuellt
Vård och omsorg erbjuder vidareutbildningspaket för legitimerad personal.	Genom intern arbetsgrupp inom rehab- och sjuksköterska enheten arbeta fram en strategisk plan	2022-2023	Arbetet har inte påbörjat
Språkträning för anställda inom vård och omsorg.	Förvaltningen har startat diskussioner kring hur i lokala vård och omsorgscollege kan arbeta med språkstärkande och språkutvecklande arbetsplatser.	2022-2023	Arbetet har inte påbörjat

4) Aktivitet Behålla

Vad	Hur/vem	Uppföljning	Åtgärdad
Tydliggöra och synliggöra kopplingen mellan utbildning, prestation och lön.	Genom förvaltningens interna arbetsgrupper utveckla lönekriterier tillsammans med personal- och löneenhet	2023	Arbetet har inte påbörjat

Vård och omsorg ska erbjuda en attraktiv anställning för medarbetare som kvarstår i tjänst efter 65 års ålder	Utreda möjligheten att erbjuda 80-90-100 tillsammans med HR avdelning	2022-2023	Arbetet har inte påbörjat
Behålla kompetent personal	Erbjuda intern rörlighet. Erbjuda studiebesök. Anställa gemensamma vikarier Introducera vård och omsorgs arbetsplatser på intranät Anordna kvalitetsdagar och inspirationsdagar för medarbetarna inom vård och omsorg.	2022-2023	Förvaltningen har startat arbetet
Vård och omsorgs chefer ska ha förutsättningar att vara närvarande ledare i sina verksamheter	Kartläggning av enhetschefernas arbetsmiljö och förutsättning på att utföra uppdraget med hjälp av Chefoskopet. Ett systematiskt arbetssätt/verktyg	2022-2023	Arbetet har inte påbörjat.
Introduktion för nyanställda ska vara god	Genomföra nulägeanalys Identifiera eventuella förbättringsområde.	2022	Arbetet har inte påbörjat

5) Aktivitet Avsluta

Vad	Hur/vem	Uppföljning	Åtgärdad
Vård och omsorg ska eftersträva goda avslut	Avslutningssamtal erbjuds till alla tillsvidareanställda inom förvaltningen	Löpande	Rapport från HR-konsult 1 ggr/år Berörda chefer får återkoppling direkt
Vård och omsorg ska ta tillvara på medarbetarnas kompetenser vid avslut	Genom kompetensöverföring och överlämning	Löpande	Arbetet har inte påbörjat

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSPLAN FÖR VÅRD OCH OMSORG 2022

Inledning

För att Eslövs kommun ska nå sin vision om att vara Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025 krävs att kommunen kan tillhandahålla en vård och omsorg med hög kvalitet med brukarna/patienter/klienter i fokus. För att lyckas med detta är det en förutsättning att vi har hög kompetens bland våra medarbetare och att de är utbildade enligt ställda lagkrav för respektive befattning.

Vård och Omsorgs kompetensförsörjningsplan kompletterar den av kommunfullmäktige beslutade kompetensförsörjningsstrategin som är utarbetad utifrån kompetensförsörjningsmodellen ARUBA, vilket är en förkortning av: attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta medarbetare.

Vård och omsorg står inför utmaningar vad gäller hälso- och sjukvårdsorganisation, förebyggande arbete, rekrytering, höga sjuktal, förändrat arbetssätt, teknik och digitalisering.

Medborgarens behov och upplevelser är viktigast i all verksamhet. Vård och omsorg ska tänka helhet och utveckla samarbeten för att lösa problem på bästa och smidigaste sätt mellan förvaltningar, verksamhetsområden och professioner.

Intern uppföljning ska ha större inslag av lärande, det långsiktiga syftet är att främja utveckling, samskapande och lärande.

Vård och omsorg ska ta tillvara på alla medarbetares kompetens, kunskap och engagemang. Vi ska minska detaljstyrning och frigöra handlingsutrymme för det professionella omdömet.

Beslutsfattande och mandat ska delegeras till medarbetare så nära medborgare som det är möjligt.

Vård och omsorgs chefer ska ges rimliga organisatoriska förutsättningar och utrymme att utöva ledarskap.

Vård och omsorgs kultur ska präglas av psykologisk trygghet där medarbetare kan uttrycka sig fritt, ställa frågor, presentera nya idéer och erkänna misstag. På så sätt blir vård och omsorg en mer attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs, vill stanna kvar och utvecklas.

Syfte

Syftet med denna kompetensförsörjningsplan är att:

1. Säkerställa att alla medarbetare löpande erhåller den kompetens som krävs för uppdraget inom de olika verksamhetsområdena.
2. Vård och omsorgsförvaltningen ska arbeta systematisk för att förbättra och säkerställa förvaltningens kompetensförsörjning.

Nulägesanalys och prognos Eslövs kommun/vård och omsorg

Vård- och omsorgsförvaltningen har 1660 medarbetare, varav 963 är tillsvidareanställda. Av dessa är ca 1328 medarbetare som arbetar brukarnära med att ge omsorg och/eller hälso och sjukvård. Övriga medarbetare inkluderar chefer, administrativa tjänster samt myndighetsutövning. Medelåldern inom vård- och omsorgsförvaltningen ligger idag på 38 år. *Källa: Qlickview dec.2021*

77 % (1284) av medarbetarna inom vård- och omsorgsförvaltning är kvinnor och 23 % (376) män.

Källa: Qlickview dec.2021

Vård- och omsorgsförvaltning innefattar verksamhet äldreomsorg, verksamhet funktionsnedsättning och verksamhet hälsa och bistånd.

Verksamhet äldreomsorg innefattar hemvård, vård- och omsorgsboende, och dagverksamhet.

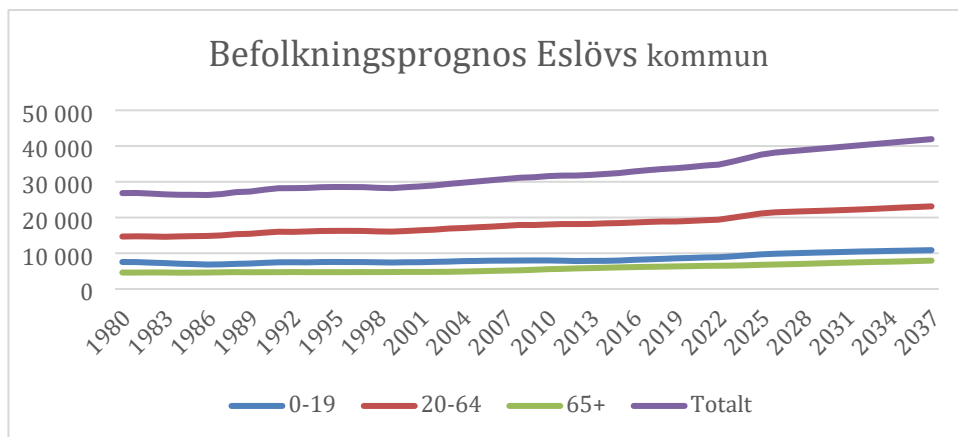
Verksamhet funktionsnedsättning innefattar LSS bostad med särskild service för vuxna, LSS bostad med särskild service för barn, personlig assistans, ledsagarservice, korttidsvistelse, korttidstillsyn, avlösarservice i hemmet, kontaktperson, daglig verksamhet, särskilt boende enligt SOL för målgrupp socialpsykiatri, boendestöd, sysselsättning enligt SOL för målgrupp socialpsykiatri, aktivitetshuset.

Verksamhet hälsa och bistånd innefattar enheten för ekonomiskt bistånd, socialtjänst över 18, myndighetsenheten, sjuksköterskeenheten, rehab enheten samt korttidsenheten.

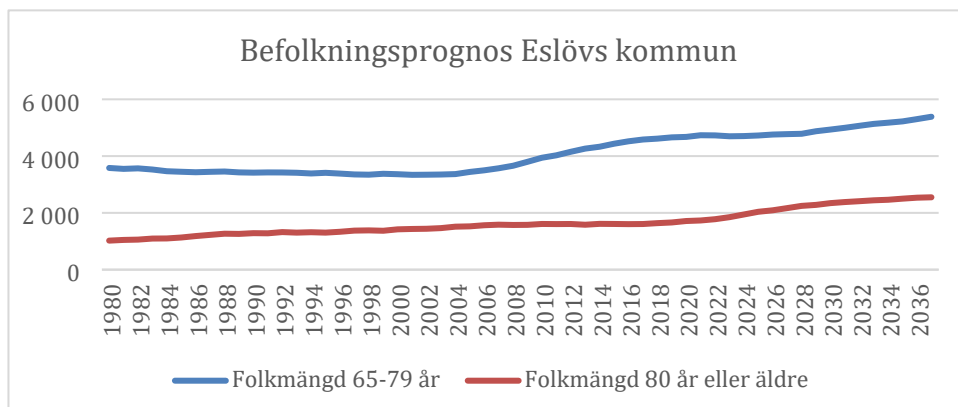
Till kärnverksamheten är förvaltningsgemensamma stödfunktioner knutna.

Geografiskt finns verksamhetsområden lokaliserade över hela kommunen.

Eslövs kommun tar varje år fram en befolkningsprognos för kommunen som helhet samt per tätort. Den senaste befolkningsprognosen avser prognosperioden 2020-2036. Prognosen utgår förutom födelse- och dödstal och utflyttning även från inflyttning baserat på ett bostadsbyggande. Den största befolkningsökningen förväntas i den äldre befolkningen över 80 år. Där prognostiseras en ökning med 886 personer (53 procent) till 2036. Om denna prognos förverkligas skulle utvecklingen ställa högre krav på kommunens äldreomsorg och hälso och sjukvård.

Källa: Politiskt antagen befolkningsprognos för Eslövs kommun

Källa: Politiskt antagen befolkningsprognos för Eslövs kommun

I takt med att behoven ökar behöver äldreomsorgen byggas ut, både när det gäller hemvård och platser i särskilt boende. Ett nytt demensboende planeras 2027 som skapar fler demensplatser inom äldreomsorgen. Även när det gäller boendeplatser inom funktionsnedsättning fortsätter utvecklingen med fler personer med behov av stöd av insatser. Nationellt har antalet personer som får stöd enligt LSS ökat med 22 procent de senaste tio åren. I takt med att insatserna inom funktionsnedsättning ökar behöver planering och byggande av nya lokaler och boenden inom LSS och socialpsykiatri prioriteras.

Personalomsättning på vård och omsorgsförvaltningen har ökat på senare år. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att behöva rekrytera ca 130 nya medarbetare de kommande 5 åren för att kunna ha samma omfattning av verksamheten som idag.

Yrkesgrupp	Antal tillsvidareanställda 31/12 2020	Antal tillsvidareanställda som behövs 2025
Undersköterska	347	415
Sjuksköterska	39	46
Fysioterapeut	10	13
Arbetsterapeut	19	23
Socialsekreterare	26	31,2
Handledare inom Funktionsnedsättning	217	259

Det är främst undersköterskor och LSS-handledare som kommer att behöva rekryteras, men också sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och socionomer. Dessa cirka 130 nya medarbetare behövs för att ersätta de tillsvidareanställda medarbetare som går i pension, slutar av annan anledning eller på grund av ökad befolkningsprognos.

Rekryteringsläget för sjuksköterskor, medarbetare inom rehabilitering, undersköterskor och socionomer har varit bekymmersamt sedan en tid tillbaka. Omställningen mot en nära vård med mer förebyggande och rehabiliterande insatser kommer sannolikt också att öka behovet inom exempelvis rehabilitering.

Enheten för sjuksköterskor och enheten för rehabilitering har sedan en tid tillbaka stora svårigheter med att säkra kompetensen av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter.

Svårigheterna handlar om att rekrytera yrkesgrupperna sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter till enheterna men också att behålla dessa yrkesgrupper. Problematiken beror delvis på att det finns för få utbildade sjuksköterskor/arbetsterapeuter/fysioterapeuter och att nyutexaminerade sjuksköterskor/arbetsterapeuter/fysioterapeuter hellre väljer en annan arbetsgivare än Eslövs kommun. Flera sjuksköterskor går till bemanningsföretag. Svårighet att rekrytera undersköterskor kan vara ett minskat intresse bland ungdomar att söka sig till gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram.

När det gäller pensionsavgångar är det 65 år som fortfarande används i prognoser kopplade till kompetensförsörjningen, dock är riktåldern för pensionen förändrad sedan 2020. Med början 2023 säger lagen om anställning att arbetstagare kan fortsätta fram till 69 års ålder. Under de senaste åren har pensionsåldern generellt ökat. 44 medarbetare inom vård och omsorg går i pension de kommande 5 åren.

Andra faktorer som påverkar rekrytering- och kompetensförsörjningsbehov under de kommande åren.

Nationellt växande rekryteringsbehov och Demografiska förändringar, Övergripande Samhällsfaktorer.

Överenskommelse om god och nära vård mellan staten och Sveriges kommuner och regioner.

Eslövs kommuns gemensamma värderingar.

Medborgarnas behov.

Välfärdsteknik och digitalisering.

Strategiska handlingsvägar för att säkerställa förvaltningens kompetensförsörjning.

Förvaltningen står inför att behöva ompröva arbetsfördelningen mellan svårrekryterade yrkesgrupper för att klara både kompetens- och rekryteringsutmaning. Vi konkurrerar delvis om samma personal. Varumärket behöver stå starkt i jämförelse med andra aktörer såväl som kommuner. Vi behöver arbeta systematiskt och fokuserat för att förbättra kompetensen bland våra medarbetare. Att säkerställa förvaltningens kompetensförsörjning leder även till att vi blir mer attraktiva som

arbetsgivare. Huvudlinjen i vår strategiska handlingsvägar är att hindra inflödet av medarbetare som saknar utbildning enligt kompetenskrav och fortsätta genomföra utbildningsinsatser för att säkra grundkompetensen bland medarbetarna. Vård och omsorg har väldigt bra idéer, strategier och planer för både personalförsörjning och kompetensförsörjning.

Handlingsplan för pågående aktiviteter och utvecklingsområden inom Vård och omsorgs förvaltning

Förvaltningsledningen ansvarar för att genomföra och följa upp förvaltningens pågående aktiviteter och utvecklingsområden i handlingsplanen. HR ansvarar för att de kommundemensamma aktiviteterna genomförs och följs upp. Handlingsplanen innehåller tidsatta och icke tidsatta aktiviteter. Aktiviteterna i planen ska årligen följas upp av förvaltningens ledningsgrupp.

Attrahera

Pågående aktivitet	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Fortsatt samarbete med skolor (Grundskola, Gymnasium, Vuxenutbildning, Universitet, högskola, YH-utbildningar, Folkhögskola)	Genom samverkan i vård och omsorgscollege. Genom samverkan med rekryteringsenhet/HR.	Löpande
	Fånga medarbetarna om vad de tycker är en attraktiv arbetsplats, vad hos Eslövs kommun som arbetsgivare uppskattas mest?	Genom Eslövs kommun medarbetarenkät 1 ggr/år. Genom Förvaltningens utvärderings enkät till sommarvikarier/timvikarier. Stående punkt på arbetsplatsträffar 1 gg/år.	Löpande
	Vård och omsorg ska kunna erbjuda heltidstjänstgöring.	Fortsatt implementering av bemanningshandbok. Höja kunskapen i schemaläggning på enheterna genom schemaspecialist.	2022-2023

	Teamorganisation	Arbeta i tvärprofessionellt team med sin fulla kompetens och erfarenhet.	2022
	Välfärdsteknik/digitalisering	Virtual reality. 360-kamera. Träffar för att stärka den digitala delaktigheten. Ergo Nova Gungstolen Fallsensorer. Interaktiva skärmar.	2022-2023
Utvecklingsområde	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Vård och omsorg ska tydliggöra utvecklingsmöjligheter i form av att kunna nyttja medarbetare med spetskompetens och vidareutbildning utifrån behov.	Genom intern arbetsgrupp kartlägga organisationens behov av eventuella specialistteam. Arbeta fram utvecklingsplan för medarbetare med spetskompetens.	2022-2023
	Vård och omsorg ska öka sin marknadsföring på sociala medier.	Under 2022 presentera alla enhetscheferna och deras enheter inom vård och omsorg på Linked-In och andra sociala medier/kanaler Utöka samverkan mellan kommunikationsenhet och förvaltningens kärnverksamheter	2022-2023

Rekrytera

Utvecklingsområde	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Rekrytera på ett mer attraktivt sätt. Hitta nya metoder för att locka fler sökande.	Genom samverkan med rekryteringsenhet hitta nya metoder. Till exempel; Ta emot videoansökningar	2023
	Vård och omsorg ska undersöka möjligheten för nya yrkeskategorier för att klara framtida behov.	Genom intern arbetsgrupp utveckla rollen som Rehab assistent inom Rehab enheten	2023
	skapa en enhetlig pedagogisk struktur för samtliga anställda inom funktionsnedsättning.	Genom titulaturändring för handledarna inom verksamhetsområdet.	2022-2023

Utveckla

Pågående aktivitet	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Utbildningsportalen	Vård och omsorg ska arbeta aktivt med validering och kompletterande utbildningar till medarbetarna utifrån behov och krav genom kartlägga, planera, utföra och följa upp arbetet.	Löpande
	Äldreomsorglyftet	Ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning till undersköterska på betald arbetstid.	2022-2023
	Säkerställa att medarbetarnas individuella kompetensutvecklingsplaner genomförs per enhet och	Följs upp genom medarbetarenkät.	Löpande

	årligen följs upp i resultat och utvecklingssamtal.		
	Karriärmöjligheter	Genom kommunens utvecklingsprogram på chefs och ledarskap	2023
Utvecklingsområde	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Vård och Omsorg ska samverka och påverka utbildningsaktörer för anpassade yrkeshögskoleutbildningar inom verksamhet äldreomsorg och funktionsnedsättning.	Förvaltningen infört samverkan med vård och omsorgs college och kommunal för att matcha äldreomsorgs och funktionsnedsättnings krav på kompetens.	2022-2023
	Vård och omsorg ska kartlägga och inventera behov av specialistkompetens inom geriatrik, äldrepsykiatri, rehabilitering och stödpedagog	Förslag på två YH-ansökningar i regi av lokalt vård- och omsorgscollege är framtagna.	2023-2024
	Skyddad yrkestitel	Genom samverkan med vård och omsorgs college, kommunal och med hjälp av förvaltningens interna arbetsgrupp arbeta fram handlingsplan och rutin för införande av yrkestitel.	2023
	Yrkespaketet Vårdbiträde på 800 poäng	Förvaltningen kartlägger eventuella behov av denna utbildning med hjälp av en arbetsgrupp som ska representera verksamhets äldreomsorg, HR och kommunal.	2023

	Vård och omsorg erbjuder vidareutbildningspaket för legitimerad personal.	Genom intern arbetsgrupp inom rehab- och sjuksköterska enheten arbeta fram en strategisk plan	2023
	Språkträning för anställda inom vård och omsorg.	Förvaltningen har startat diskussioner kring hur i lokala vård och omsorgscollege kan arbeta med språkstärkande och språkutvecklande arbetsplatser.	2022-2023

Behålla

Utvecklingsområde	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Tydliggöra och synliggöra kopplingen mellan utbildning, prestation och lön.	Genom förvaltningens interna arbetsgrupper utveckla lönekriterier tillsammans med personal- och löneenhet	2023
	Vård och omsorg ska erbjuda en attraktiv anställning för medarbetare som kvarstår i tjänst efter 65 års ålder	Utreda möjligheten att erbjuda 80-90-100 tillsammans med HR avdelning	2022-2023
Pågående aktivitet	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Behålla kompetent personal	Erbjuda intern rörlighet. Erbjuda studiebesök Anställa gemensamma vikarier Introducera vård och omsorgs arbetsplatser på intranät Anordna kvalitetsdagar och inspirationsdagar för	Löpande

		medarbetarna inom vård och omsorg.	
	Vård och omsorgs chefer ska ha förutsättningar att vara närvarande ledare i sina verksamheter	Kartläggning av enhetschefernas arbetsmiljö och förutsättning på att utföra uppdraget med hjälp av Chefoskopet. Ett systematiskt arbetssätt/verktyg	2022
	Introduktion för nyanställda ska vara god	Genomföra nulägeanalys Identifiera eventuella förbättringsområde.	2022-2023

Avsluta

Pågående aktivitet	Vad	Hur/vem	Uppföljning
	Vård och omsorg ska eftersträva goda avslut	Avslutningssamtal erbjuds till alla tillsvidareanställda inom förvaltningen	Löpande
	Vård och omsorg ska ta tillvara på medarbetarnas kompetenser vid avslut	Genom kompetensöverföring och överlämning	Löpande

Vård- och omsorgsnämnden

§ 66

VoO.2022.0135

Kompetensförsörjningsplan för Vård och Omsorg 2022**Ärendebeskrivning**

Medarbetarna är kommunens viktigaste resurs och kompetensförsörjning är en av Eslövs kommuns större utmaningar. En god kompetensförsörjning ska leda till att kommunen framöver klarar sitt samhällsuppdrag, når Eslövs kommuns politiska mål och visionen om att vara Skånes bästa kommun att bo och verka i. För att säkra upp att Vård och Omsorg klarar sitt uppdrag nu och i framtiden har en kompetensförsörjningsplan tagits fram.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Kompetensförsörjningsplan för Vård och Omsorg 2022
- Förslag till kompetensförsörjningsplan för Vård och Omsorg 2022

Beredning

Strategiska handlingsvägar för att säkerställa förvaltningens kompetensförsörjning innefattar att attrahera och rekrytera rätt kompetens, utveckla och behålla befintliga medarbetare och värna om goda avslut.

Andra personalstrategiska områden som arbetsmiljö, lön, ledarförsörjning och bemanning har stor betydelse för kompetensförsörjningen. En god arbetsmiljö kan locka nya medarbetare till våra verksamheter men framförallt få befintliga medarbetare att trivas och vilja stanna kvar. Även lönebildningen kan vara en faktor. Inom alla yrken är det viktigt att vidareutvecklas och få kompetensutveckling.

Medarbetarnas kompetens behöver utvecklas och fördjupas dels för att kunna möta verksamhetens behov men kanske främst för att ge personlig stimulans, utmaning och meningsfullhet vilket bidrar till arbetsglädje.

Medarbetare som redan finns i verksamheten och trivs är goda ambassadörer och en resurs i arbetet med att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Syftet med denna kompetensförsörjningsplan är att:

1. Säkerställa att alla medarbetare löpande erhåller den kompetens som krävs för uppdraget inom de olika verksamhetsområdena.
2. Vård och omsorgsförvaltningen ska arbeta systematisk för att förbättra och säkerställa förvaltningens kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningsplanen utgår ifrån de fem områdena Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avsluta (ARUBA).

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Vård- och omsorgsnämnden

Utifrån en nulägesanalys har Vård och Omsorg sett behov av åtgärder inom områden kopplat till ARUBA, vilka har förts in i kompetensförsörjningsplanen.

Beslut

- Vård- och omsorgsnämnden godkänner Kompetensförsörjningsplan för Vård och Omsorg 2022.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

2024-05-31
Marcus Lind
+4641362356
marcus.lind@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Uppföljning av 2021 års granskning av bemanning och kompetensförsörjning

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens svar och översänder det till Kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eslövs kommun genomfört uppföljande granskning av granskningen av bemanning och kompetensförsörjning inom vård och omsorg som genomfördes 2021.

Revisionens bedömning avseende vård- och omsorgsnämndens bemanningsrutiner och kompetensförsörjning var vid granskningen 2021 att arbetet inte skedde ändamålsenligt. Det saknades sammanställda kartläggningar över kompetensförsörjningsbehov, en aktuell kompetensförsörjningsplan samt att ansvarsfördelningen avseende arbetet med kompetensförsörjning var otydlig. Uppföljningen visade att en kompetensförsörjningsplan med tillhörande handlingsplan togs fram i juni 2022 men reviderades inte under 2023 i enlighet med nämndens beslut. Det saknas en samlad uppföljning av åtgärder och resultatet av arbetet med planen.

Revisorerna i Eslövs kommun önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit i den uppföljande granskningen.

Beslutsunderlag

Rapport uppföljande granskning av 2021 års granskningar
Missiv uppföljande granskning VoO kompetensförsörjning
Tjänsteskrivelse

Beredning

2023 var ett utmanande år för vård- och omsorgsnämnden och stort fokus lades på den åtgärdsplan som togs fram för att uppnå en ekonomi i balans. De ekonomiska

förutsättningarna och fokus på åtgärdsplanen gjorde att förvaltningen inte hade möjlighet att följa upp den handlingsplan som genomfördes 2022.

Under 2024 kommer uppföljningen av handlingsplanen 2022 och 2023 att presenteras för vård- och omsorgsnämnden. Planen är även att 2024 göra en översyn av handlingsplanen utifrån bland annat befolkningsprognos, statistik och yrkeskategorier.

Beslutet skickas till

Kommunrevisionen

Ingrid Westerlund
Tf. Förvaltningschef

Marcus Lind
Enhetschef administrativa enheten

Eslövs kommun

Uppföljande granskning av 2021 års
granskningar

Negin Nazari och Charlotte Ahlström

Mars 2024

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Building a better
working world

Syftet med uppföljningen

Bakgrund och genomförande

- ❖ En viktig del av revisionens arbete är att följa upp tidigare granskningar för att se vilka effekter rekommendationer har fått.
- ❖ Revisionen har utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys beslutat att följa upp två fördjupade granskningar och en förstudie från 2021.
- ❖ I denna uppföljning har frågeställningar skickats till förvaltningschef för respektive styrelse/nämnd. Avstämningar har främst gjorts via e-post.
- ❖ Uppföljningen av bemanning och kompetensförsörjning inom vård och omsorg har inkluderat intervju med förvaltningschef samt de tre verksamhetscheferna.
- ❖ Uppföljning avser de rekommendationer som har lämnats i nämnda granskningsrapporter.

Syfte

- ❖ Syftet har varit att bedöma huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har beaktat revisionens bedömningar och rekommendationer och om tillräckliga åtgärder har vidtagits.
- ❖ Följande granskningar ingår:
 - ❖ *Granskning av kommunens avtalshantering*
 - ❖ *Granskning av bemanning och kompetensförsörjning inom vård och omsorg*
 - ❖ *Förstudie av näringslivsarbetet*

A photograph of two women in a modern office setting. The woman on the left, with short dark hair and wearing a light-colored blazer, is smiling and shaking hands with the woman on the right. The woman on the right has curly hair, wears glasses and a striped blazer, and is also smiling. They are standing in front of a desk with a laptop and a desk lamp. A large, semi-transparent yellow rectangle is overlaid on the right side of the image, containing the text 'Granskning av kommunens avtalshantering'.

Granskning av kommunens avtalshantering

Sammanfattning 2021 års granskning

- ❖ Granskningen avsåg kommunstyrelsen, barn- och familjenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, servicenämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Granskningen inkluderade stickprov.
- ❖ Kommunens avtalshantering var till stor del ändamålsenlig med en ändamålsenlig organisation samt att det till stor del fanns en god kvalitet vid utformningen av avtal.
- ❖ Kunskapen om riktlinjer och rutiner i verksamheterna behövde stärkas samt avtalsuppföljning och avvikelserapportering förbättras.
- ❖ Avtalshantering ingick inte i någon risk- och väsentlighetsanalys kopplat till intern kontroll.
- ❖ I kommunstyrelsens svar till revisionen 2021 togs en åtgärdsplan fram med åtgärder för var och en av rekommendationerna med ansvarig och tidplan. Respektive nämnd lämnade ett eget yttrande till revisionen.

Rekommendationer

Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderades att:

- ❖ Se över hur avtal registreras och förvaras,
- ❖ Säkerställa att alla som tecknar och hanterar avtal har god kännedom om rutiner och riktlinjer,
- ❖ Säkerställa att riktlinjer och mallar efterlevs,
- ❖ Säkerställa att avtalsuppföljning sker,
- ❖ Stärka den interna kontrollen och se till att avtalshantering ingår i risk- och väsentlighetsanalysen inom ramen för intern kontroll, samt
- ❖ Förtydliga riktlinjer för avvikelserapportering och säkerställa att de följs.

Avtalshanterning

Bakgrund om ansvarsfördelning

Organisation och styrdokument

Ansvarsfördelningen i kommunen

- ❖ Sedan hösten 2020 finns en central inköps- och upphandlingsavdelning inom kommunledningskontoret med det övergripande ansvaret för inköp och upphandling.
- ❖ Ansvarsfördelningen har därmed inte förändrats sedan granskningen 2021.
- ❖ Samtliga annonseringspliktiga upphandlingar (som är över direktupphandlingsgränsen) hanteras inom den centrala avdelningen. Upphandlingar av entreprenad genomförs i verksamheterna.
- ❖ Det finns en av kommunfullmäktige antagen policy för inköp och upphandling. Policyn började gälla 2020-01-01 och skulle revideras senast 2023-12-31 men kommer att ske först under 2024.
- ❖ Därtill har kommunstyrelsen antagit riktlinjer för inköp och upphandling. Av riktlinjer framgår bland annat de funktioner och roller som finns i kommunen (se nästa ruta).

Roller och ansvar enligt riktlinjer

- ❖ Kommunledningskontorets **inköps- och upphandlingsavdelning** ansvarar för att ta fram styrdokument, besluta om rutiner, kompetensutveckling samt löpande uppföljning och rapportering av kommunens arbete inom området. Här finns kommunens **upphandlare**.
- ❖ **Inköpsansvarig** utses av varje förvaltningschef och har ansvar för att information och material från den centrala avdelningen når ut i verksamheterna. Detta för att kommunens medarbetare ska kunna upprätthålla ett arbetssätt i enlighet med styrdokument och rutiner.
- ❖ **Inköpsgruppen** består av inköpsansvariga samt den centrala avdelningen och träffas minst fyra gånger per år bland annat för informations- och kunskapsutbyte.
- ❖ **Direktupphandlare** utses av respektive förvaltning och genomför direktupphandlingar (tröskelvärden publiceras hos Upphandlingsmyndigheten, from 1 januari 2024 är gränsen 700 000 SEK). Direktupphandlare kan göra avrop från ramavtal där den centrala avdelningen har anpassat och tillgängliggjort avtalsmallar.
- ❖ **Beställare** utses i respektive förvaltning och beställer varor från kommunens upphandlade avtal via en beställningsportal. Det är beställarens ansvar att rapportera avvikelser i leverantörens åtaganden.

Avtalshantering

Kommunstyrelsen och nämnderna 1(3)

Rekommendation	Iakttagelser uppföljande granskning
Se över hur avtal registreras och förvaras.	<ul style="list-style-type: none">❖ I enlighet med kommunstyrelsens åtgärdsplan från 2021 har avtalsadministration (publicering, bevakning av förlängningar och avtalsupphörande) för samtliga upphandlade avtal över 100 000 kronor övergått till den centrala avdelningen. Denna avtalsadministration sker i avtalsdatabasen TendSign.❖ Direktupphandlingar mellan 100 000 och 700 000 kronor sker i Merzell direktupphandlingsmodul av direktupphandlare i förvaltningarna. Av förvaltningarnas svar framgår att dessa avtal skickas till den centrala avdelningen för registrering i TendSign.❖ Direktupphandlingar under 100 000 kronor görs i beställningsportalen och registreras enbart i dokument- och ärendehanteringssystemet Evolution.
Säkerställa att alla som tecknar och hanterar avtal har god kännedom om rutiner och riktlinjer.	<ul style="list-style-type: none">❖ Under 2023 gjordes en förändring i organisationen där ekonomifunktioner samordnades till en gemensam funktion på kommunledningskontoret. Med anledning av detta har revideringen av riktlinjerna skjutits fram till 2024. I detta kommer även rollen som exempelvis direktupphandlare och inköpsansvarig ses över.❖ Därmed är det fortsatt den centrala avdelningen som ansvarar för att ta fram riktlinjer och mallar medan respektive förvaltnings inköpsansvarig ansvarar för att information och material når ut i verksamheterna. Förvaltningarna uppger att de har en utsedd inköpsansvarig.❖ Den centrala avdelningen ansvarar fortsatt för inköps- och upphandlingsutbildningar. Antalet tillfällen utbildningarna erbjuds har enligt uppgift utökats till fler tillfällen per år. Det görs ingen kontroll av att de funktioner som enligt riktlinjerna ska genomgå interna utbildningar också gör det.❖ Rutiner, riktlinjer och mallar finns tillgängliga i de system som används för avtalshantering. Vid sakkontroll förtydligas att rutiner gällande exempelvis följsamhet till avtal och avvikelserapportering har byggts in i de system som används.❖ Servicenämnden har 2022 antagit handläggningsrutin för inköp och upphandling samt anvisning för inköp och upphandling. Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att de som hanterar avtal har god kännedom om riktlinjerna och att rätten att teckna avtal återfinns i delegationsordningen. Kultur- och fritidsförvaltningen uppger att de får mer stöd av den centrala avdelningen än de större förvaltningarna men uppger att den centrala inköpsutbildningen inte omfattar praktisk handläggning.

Avtalshantering

Kommunstyrelsen och nämnderna 2(3)

Rekommendation	Iakttagelser uppföljande granskning
Säkerställa att riktlinjer och mallar efterlevs.	<ul style="list-style-type: none">❖ Informationsinsatser har gjorts i inköpsgruppen. Den centrala avdelningen erbjuder förvaltningarna stöd anpassat efter verksamheternas behov.❖ Riktlinjer och mallar finns på kommunens intranät, i direktupphandlingsmodulen samt i TendSign.❖ I stort hänvisar förvaltningarna till det som framgår av riktlinjerna gällande ansvarsfördelningen mellan den centrala avdelningen och respektive förvaltnings inköpsansvariga.
Säkerställa att avtalsuppföljning sker.	<ul style="list-style-type: none">❖ Sedan granskningen har en modul för avtalsuppföljning implementerats (CLM) i TendSign. Detta uppges ha gett den centrala avdelningen en bättre överblick över kommunens avtal. Enligt uppgift är det genom att avtalen registreras i TendSign som det säkerställs att avtalsperioder bevakas, att förlängning sker och att avvikelser åtgärdas. Ansvarig handläggare får påminnelser enligt beslutad tidplan i systemet.❖ I övrigt beskrivs arbetssättet på samma sätt som vid granskningen 2021. Mallen för avtalsförvaltningsplan som består av en checklista som ska fyllas i med de krav som ska följas upp när förfrågningsunderlaget utarbetas. Av mallen framgår att det är avtalsägaren som ansvarar för avtalsuppföljning där exempelvis avtalstrohet, uppföljning av krav och avvikelser ingår. Uppföljning av krav samt avtalstrohet ska ske en gång per år. Det framgår inte hur det ska säkerställas att avtalsuppföljning sker samt huruvida det ska dokumenteras vilket även framkom i granskningen 2021.❖ Den centrala avdelningen uppger att de inte har kontrollerat avtalsförvaltningsplaner i dokumenterad uppföljning. Enligt uppgift ska det kontrolleras under våren 2024.❖ Gällande de avtal som enbart registreras i Evolution, direktupphandlingar som understiger 100 000 kronor, finns inte ett inbyggt stöd för avtalsuppföljning. Barn- och utbildning har en excel-lista över sina avtal. Serviceförvaltningen har under 2023 påbörjat ett arbete med att följa upp samtliga avtal. Kultur- och fritid har inte en egen sammanställning. Vård och omsorg hänvisar till kontrollmoment i intern kontroll 2023. Miljö och samhällsbyggnad hänvisar till att det är förvaltningens ansvar att följa upp men det framgår inte på vilket sätt.

Avtalshantering

Kommunstyrelsen och nämnderna 3(3)

Rekommendation	Iakttagelser uppföljande granskning
<p>Tillse att avtalshantering ingår i risk- och väsentlighetsanalysen för intern kontroll.</p>	<ul style="list-style-type: none">❖ Kommunstyrelsens bedömning av risken för bristande avtalshantering samt risken för otillåten direktupphandling bedömdes 2023 vara för låg för att inkluderas i internkontrollplanen.❖ Barn- och familjenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningen inkluderade avtalsuppföljning i sin risk- och väsentlighetsanalys inom ramen för intern kontroll 2024. Riskvärdet bedömdes vara för lågt för att inkluderas i nämndernas internkontrollplaner.❖ Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden hade en kontrollpunkt gällande upphandling och avtal i internkontroll 2023. Kontrollmomentet har dock överfört till 2024 års internkontrollplan.❖ Vård- och omsorgsnämndens internkontrollplan för 2023 inkluderade "<i>risk för att inköpskostnader blir högre än nödvändigt samt risk för brister i produkters kvalitet</i>". Enligt nämndens uppföljning av intern kontroll ska risken fortsätta bevakas men inga allvarliga avvikelser identifierades.❖ Servicenämndens intern kontroll för 2023 inkluderade upphandlingsprocessen. Enligt uppföljning av kontrollen rapporterades inga avvikelser.❖ Kultur- och fritidsnämndens uppföljning av intern kontroll 2023 visar att stickkontroller av förvaltningens avtal har gjorts under året och att processen fungerar som tänkt.
<p>Förtydliga riktlinjer för avvikelserapportering och säkerställa att de följs.</p>	<ul style="list-style-type: none">❖ När modulen för avtalsuppföljning infördes så ändrades arbetssättet för avvikelserapportering. Samtliga avvikelser ska rapporteras i kommunens beställningsportal enligt information på kommunens intranät samt i beställningsportalen. Enligt uppgift förekommer det dock att avvikelser kommer in via mejl eller telefon till den centrala avdelningen. Enligt mall för avtalsförvaltning ska avvikelser skrivas i kommentarsfältet i TendSign.❖ I beskrivningen av hur avvikelser ska rapporteras framgår att när uppföljning av leverantören sker (minst en gång per år beroende på avtalet) går avtalsägaren igenom vilka avvikelser som har rapporterats. Vidare gör den centrala avdelningen stickprov mot exempelvis prislistor och sortiment i beställningsportalen.❖ Detta avser däremot inte kommunens efterlevnad av riktlinjerna för avvikelserapportering. Enligt uppgift går det inte på ett enkelt sätt att få ut en sammanställning av samtliga rapporterade avvikelser.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen och nämnderna

Uppföljningen visar att samtliga avtal, med undantag för direktupphandlingar under 100 000 kronor, registreras i avtalsdatabasen TendSign i enlighet med riktlinjer. Gällande de avtal som inte upphandlas av den centrala avdelningen förutsätter detta att verksamheterna skickar sina avtal till den centrala avdelningen.

Det är positivt att rutiner och mallar finns tillgängliga i de system som används för hantering av avtal. Lika så att inköpsutbildningen utökats till fler tillfällen per år. Däremot visar uppföljningen att det inte görs någon uppföljning över att de roller som enligt riktlinjerna ska ta del av inköpsutbildningen också gör det.

Sedan granskningen 2021 har en ny modul för avtalsuppföljning implementerats vilket enligt uppgift har förbättrat möjligheten att ha en samlad bild över kommunens avtal. Det görs däremot ingen kontroll av att samtliga avtal har en upprättad avtalsförvaltningsplan eller att upprättade avtalsförvaltningsplaner efterlevs. Lika så är det inte tydligt på vilket sätt avtal som hanteras inom respektive förvaltning ska följas upp.

Med den nya modulen för avtalsuppföljning har även ett nytt arbetssätt för avvikelserapportering tagits fram där samtliga avvikelser ska rapporteras på samma sätt i beställningsportalen. Det saknas kontroll och uppföljning av medarbetares efterlevnad av arbetssättet.

Riktlinjerna för inköp och upphandling har inte reviderats i enlighet med kommunstyrelsens beslut. Enligt uppgift ska samtliga styrdokument ses över under 2024. I detta arbete bör mallen för avtalsförvaltning revideras i enlighet med det nya arbetssättet för avvikelserapportering. Lika så bör det tydliggöras hur avtalsuppföljning ska säkerställas och hur det ska dokumenteras.

Såväl kommunstyrelsen som nämnderna har vid minst ett tillfälle sedan granskningen 2021 inkluderat risken för bristande avtalshantering i risk- och väsentlighetsanalysen inom ramen för intern kontroll. För de nämnder som har genomfört kontroller av risken visar deras uppföljningar inte på några allvarliga brister.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har vidtagit åtgärder i enlighet med de rekommendationer som lämnades av revisionen år 2021.

Samlad bedömning

Kommunstyrelsen och nämnderna

Rekommendation	Bedömning	
Se över hur avtal registreras och förvaras.	Sedan granskningen har det förtydligats att samtliga upphandlade avtal över 100 000 kronor ska registreras i avtalsdatabasen.	✓
Säkerställa att alla som tecknar och hanterar avtal har god kännedom om rutiner och riktlinjer.	En översyn av styrdokument och roller ska ske 2024. Rutiner-finns tillgängliga i de system som används för avtalshantering. En nämnd har tagit fram egna riktlinjer och anvisningar.	–
Säkerställa att riktlinjer och mallar efterlevs.	Det är fortsatt förvaltningarnas inköpsansvariga som ansvarar för att arbetssätt upprätthålls enligt kommunens styrdokument. Det sker ingen uppföljning av att de funktioner som ska delta i interna utbildningar aviserade av den centrala avdelningen också gör detta.	–
Säkerställa att avtalsuppföljning sker.	En ny modul för avtalsuppföljning har implementerats. Det har inte vidtagits åtgärder för att säkerställa att avtalsförvaltningsplaner upprättas samt efterlevs. Det är inte tydligt hur förvaltningsspecifika avtal ska följas upp.	✗
Stärka den interna kontrollen och se till att avtalshantering ingår i risk- och väsentlighetsanalysen inom ramen för intern kontroll.	Risken har ingått i såväl kommunstyrelsens som nämndernas risk- och väsentlighetsanalys inom ramen för intern kontroll. Uppföljningar av de nämnder som inkluderat risken har inte påvisat allvarliga brister.	✓
Förtydliga riktlinjer för avvikelserapportering och säkerställa att de följs.	Ett nytt arbetssätt har införts och etablerats genom utbildningsinsatser i inköpsutbildning samt via inköpsgruppen. Beskrivning av arbetssätt finns i de system som används för avtalshantering och avvikelserapportering. Det görs inga kontroller av kommunens medarbetares efterlevnad av rutinen.	– ✗

A photograph of a healthcare professional in pink scrubs holding the hand of a patient in a hospital bed. The patient is wearing a purple patterned gown. In the background, there are medical monitors on a stand. A large yellow diagonal overlay covers the right side of the image, containing the title text.

Granskning av bemanning och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Vård- och omsorgsnämnden samt kommunstyrelsen

Sammanfattning 2021 års granskning

- ❖ Vård- och omsorgsnämnden säkerställde inte ändamålsenliga bemanningsrutiner och kompetensförsörjning enligt revisionens bedömning 2021.
- ❖ Nämnden sammanställde inte kartläggningar över nuvarande eller framtida kompetensförsörjningsbehov.
- ❖ Det saknades en aktuell kompetensförsörjningsplan. Det fanns otydligheter i ansvarsfördelningen mellan vård- och omsorgsförvaltningen och HR gällande arbetet att ta fram en sådan plan.
- ❖ Kommunstyrelsen brast i sin uppsiktspflicht genom att inte ha uppmärksammat att nämnden inte hade antagit en kompetensförsörjningsplan.
- ❖ I såväl nämndens som kommunstyrelsens yttrande till revisionen 2021 framgår att förvaltningarna förstår de slutsatser och rekommendationer som granskningen lyfte fram och att åtgärder skulle komma att vidtas.

Rekommendationer

Vård- och omsorgsnämnden rekommenderades att:

- ❖ Löpande ta fram samlade kartläggningar utifrån nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov,
- ❖ Ta fram och besluta om en kompetensförsörjningsplan.
- ❖ I dialog med kommunstyrelsen tydliggöra rådande oklarheter kring ansvarsfördelning avseende HR-funktioner.

Kommunstyrelsen rekommenderades att:

- ❖ Fullfölja sin uppsiktspflicht genom att årligen följa upp med nämndernas kompetensförsörjningsplaner samt utifrån dessa föra dialog med nämnderna kring deras samlade kompetensförsörjningsbehov.
- ❖ I dialog med övriga nämnder klargöra ansvarsfördelningen avseende HR-funktionen.

Kompetensförsörjning

Vård- och omsorgsnämnden 1(3)

Rekommendation	Iakttagelser uppföljande granskning
<p>Besluta om en plan för kompetensförsörjning.</p> <p>Ta fram kartläggningar utifrån nuvarande och framtida behov av kompetensförsörjning.</p>	<ul style="list-style-type: none">❖ Nämnden beslutade 2022-06-15 om en kompetensförsörjningsplan för 2022. Planen i sin helhet skulle revideras senast i juni 2023. Vid intervju framgår att planen inte har följts upp. Det uppges bero dels på ett ansträngt ekonomiskt läge under 2023, dels att det blev ett hastigt byte av förvaltningschef i juni 2023. Förvaltningen leds för närvarande av en tillförordnad förvaltningschef. Arbetet med kompetensförsörjningsplanen har inte följts upp i samband med årsbokslutet för 2022 eller för 2023 och inte heller i delårsrapporten 2023.❖ Kompetensförsörjningsplanen har utifrån en kartläggning identifierat yrkesgrupper, antalet tillsvidareanställda per 31 december 2020 och en prognos över antalet som behövs 2025 (se tabell på nästa sida). Intervjuade uppger att en uppföljning av prognosen är planerad att genomföras under våren 2024.❖ I kompetensförsörjningsplanen framgår att förvaltningen delvis konkurrerar om samma personal. Vid intervju beskrivs att det är respektive verksamhetschef som arbetar med sina enhetschefer för att identifiera kompetensförsörjningsbehoven. Vidare ges ett exempel om att verksamhetsområdet för funktionsnedsättning har arbetat med att se över medarbetares kompetens för att matcha medarbetare i rätt verksamhet.❖ I kompetensförsörjningsplanen finns en handlingsplan med 14 pågående aktiviteter och 13 utvecklingsområden uppdelade efter en modell för kompetensförsörjning för att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta medarbetare. Aktiviteterna i handlingsplanen ska följas upp årligen av förvaltningens ledningsgrupp. Intervjuade beskriver ett pågående arbete med de aktiviteter och utvecklingsområden som återfinns i handlingsplanen men uppger att dokumenterad uppföljning inte har skett. På nästa sida beskrivs tre åtgärder från handlingsplanen.

Kompetensförsörjning

Vård- och omsorgsnämnden 2(3)

- ❖ Tabellen avser antal tillsvidareanställda 2020-12-31 och 2023-12-31 samt det prognostiserade behovet till 2025. För tre av fem yrkesgrupper har antalet medarbetare minskat.
- ❖ Statistiken för 2020 är hämtad från kompetensförsörjningsplanen. Förvaltningen får aktuell statistik fördelat på yrkesgrupp från HR och den senaste statistiken har lagts till i tabellen.
- ❖ Av handlingsplanen framgår att personalomsättningen har ökat under de senaste åren. Det framgår även av delårsrapport och årsbokslutet för 2023.

Yrke	2020-31-12	2023-12-31	Behov 2025
Undersköterska	347	379	415
Sjuksköterska	39	44	46
Fysioterapeut	10	8	13
Arbetsterapeut	19	18	23
Handledare inom funktionsnedsättning	217	210	259

Nedan listas tre exempel på aktiviteter i handlingsplanen:

1. En aktivitet för att utveckla medarbetare är att säkerställa att medarbetarnas individuella kompetensutvecklingsplaner genomförs och årligen följs upp i resultat och utvecklingssamtal. Detta ska ske genom medarbetarenkäten och följas upp löpande. I intervju förtydligas att det ställs en fråga om det finns en individuell kompetensutvecklingsplan i medarbetarenkäten och att respektive verksamhetschef samt enhetschef får resultatet av detta. Medarbetarenkäten görs årligen.
2. Ytterligare en aktivitet för att utveckla medarbetare är att genom det riktade statsbidraget äldreomsorgslyftet ge personal möjlighet att genomgå utbildning till undersköterska på betald arbetstid. Vid intervju framgår att cirka 35 medarbetare utbildats mellan 2021 och 2023.
3. För att rekrytera medarbetare ska en enhetlig pedagogisk struktur skapas för anställda inom funktionsnedsättning genom en titulaturändring avseende "handledare". Nämnden fattade beslut om ett titulaturbyte 2023-02-22. Av ärendebeskrivningen framgår att det görs för att kunna kräva en viss utbildning av personal samt för att erbjuda brukare personal med rätt kompetens. Titeln "handledare inom funktionsnedsättning" har ersatts med stödassistent, stödpedagog eller omsorgspedagog.

Kompetensförsörjning

Vård- och omsorgsnämnden 3(3)

Rekommendation	Iakttagelser uppföljande granskning
<p>I dialog med kommunstyrelsen förtydliga ansvarsfördelningen.</p>	<ul style="list-style-type: none">❖ Intervjuade ger en samlad bild av att det sedan granskningen 2021 genom dialog med kommunstyrelsen har tydliggjort ansvaret. Vidare uppges att det är tydligt att förvaltningen äger arbetet med att ta fram och arbeta med kompetensförsörjning medan HR ger stöd med exempelvis statistik och mallar.❖ I framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022 beskriver intervjuade att de fick ett bra stöd från HR.❖ Ett av fullmäktiges mål för mandatperioden 2023-2026 handlar om att vara en attraktiv arbetsgivare. Kommunstyrelsen kommer att formulera ett mål som gäller för samtliga nämnder enligt vård- och omsorgsnämndens protokoll 2023-12-13.

Kompetensförsörjning

Kommunstyrelsen 1(1)

Rekommendation	Iakttagelser uppföljande granskning
Fullfölja sin uppsiktsplikt genom att årligen följa upp nämndernas kompetensförsörjningsplaner samt utifrån dessa föra dialog med nämnderna kring deras samlade kompetensförsörjningsbehov.	<ul style="list-style-type: none">❖ Kommunstyrelsen uppgav i sitt yttrande 2021 att förvaltningarnas arbete med kompetensförsörjningsplan kommer att följas upp årligen bland annat genom kommunens ledningsgrupp. Den årliga uppföljningen av kompetensförsörjningen för kommunen som helhet redovisas i kommunens årliga personalbokslut.❖ Enligt svar från HR har frågan om nämndernas kompetensförsörjningsplaner lyfts i ledningsgruppen. Därtill beskrivs nämndernas kompetensförsörjningsplaner vara en punkt som följs upp på de resultatdialoger kommunstyrelsen håller två gånger per år med nämnderna.❖ Inför resultatdialogen hösten 2023 fick nämnderna en mall att fylla i med information med rubriker så som målarbete, utmaningar och möjligheter, omvärldsfaktorer och samverkansmöjligheter. Frågan om kompetensförsörjningsplan framgår inte av mallen som skickades till nämnderna. Av intervjun framkom att vård- och omsorgsnämnden lyfte frågan under resultatdialogen med kommunstyrelsen.❖ Av personalbokslutet 2022 framgår att de tre stora förvaltningarna - vård och omsorg, barn och utbildning samt service - har haft kompetensförsörjningsplaner antagna av nämnd under 2022. I svar från HR vid denna uppföljning framgår att förvaltningarna barn och utbildning samt service har haft en kompetensförsörjningsplan beslutad av nämnd för verksamhetsåret 2023.
I dialog med övriga nämnder klargöra ansvarsfördelningen avseende HR-funktionen.	<ul style="list-style-type: none">❖ I svar från HR samt i personalbokslutet 2022 framgår att stödmaterial för gapanalyser för kommunens stora yrkesgrupper och bristyrken samt stödmaterial för att ta fram kompetensförsörjningsplaner i förvaltningarna har arbetats fram.❖ HR beskriver att dialog och möten har hållits med nämnderna för att förtydliga ansvarsfördelningen vilket stämmer överens med bilden från vård- och omsorgsförvaltningen.

Samlad bedömning

Vård- och omsorgsnämnden

Vår samlade bedömning är att vård- och omsorgsnämnden delvis har vidtagit åtgärder i enlighet med revisionens rekommendationer.

En kompetensförsörjningsplan med tillhörande handlingsplan togs fram i juni 2022 men har inte reviderats under 2023 i enlighet med nämndens beslut. Det saknas en samlad uppföljning av åtgärder och resultatet av arbetet med planen. För att det ska finnas en aktuell bild av behovet av kompetensförsörjning, såväl gällande utvecklandet av befintliga medarbetare som rekrytering av nya medarbetare, är det av vikt att nämnden gör en årlig översyn av kompetensförsörjningsplanen. Detta för att kunna följa om de aktiviteter och utvecklingsområden som genomförs ger önskade resultat.

I granskningen 2021 framgick att det fanns stora utmaningar gällande kompetensförsörjning och vår uppfattning är att utmaningen kvarstår. För tre av fem identifierade yrkesgrupper har antalet anställda minskat 2023 jämfört med 2020.

Förvaltningen konkurrerar delvis om samma personal vilket stärker behovet av ett strategiskt arbete på förvaltningsövergripande nivå. Det är positivt att dialog mellan förvaltningen och HR har förtydligat ansvarsfördelningen och att stödet från HR i framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022 fungerade väl.

Rekommendation	Bedömning	
Löpande ta fram samlade kartläggningar utifrån nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.	En kartläggning gjordes i framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022. En årlig översyn av befolkningsprognos, statistik och yrkeskategorier har inte gjorts.	—
Ta fram och besluta om en kompetensförsörjningsplan.	En kompetensförsörjningsplan för 2022 har antagits. Under 2023 har nämnden inte fattat några beslut gällande planen.	—
I dialog med kommunstyrelsen tydliggöra rådande oklarheter kring ansvarsfördelning avseende HR-funktioner.	Inför framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022 hade ansvarsfördelningen tydliggjorts och stödet från HR uppges vara bra.	✓

Samlad bedömning

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har delvis vidtagit åtgärder i enlighet med revisionens rekommendationer från 2021.

Arbetet med kompetensförsörjning har lyfts i ledningsgrupp och resultatdialoger. I resultatdialoger har det emellertid varit upp till nämnderna att lyfta frågan.

De tre stora förvaltningarna, barn och utbildning, service, och vård och omsorg hade beslutade planer för 2022. Däremot har inte vård och omsorg haft en beslutad plan för 2023. Kommunstyrelsen kan med fördel följa upp om nämnderna har aktuella planer och vid behov uppmana de nämnder som saknar aktuella planer att se över befintliga planer eller ta fram nya.

Ansvarsfördelningen mellan nämnderna och HR-funktionen är tydliggjord och det finns stödmaterial att tillgå för nämnderna i framtagandet av kompetensförsörjningsplaner.

Rekommendation	Bedömning	
Fullfölja sin uppsiktsplikt genom att årligen följa upp med nämndernas kompetensförsörjningsplaner samt utifrån dessa föra dialog med nämnderna kring deras samlade kompetensförsörjningsbehov.	Kompetensförsörjningsbehovet följs i kommunens ledningsgrupp. Det finns möjlighet att lyfta frågan om kompetensförsörjningsplaner vid årliga resultatdialoger.	—
I dialog med övriga nämnder klargöra ansvarsfördelningen avseende HR-funktionen.	Dialog har hållits och ansvarsfördelningen har tydliggjorts. Därtill har HR tagit fram material och mallar till stöd för förvaltningarnas arbete.	✓

Förstudie av näringslivsarbetet

Sammanfattning 2021 års förstudie

- ❖ Syftet med förstudien 2021 var att bedöma behovet av en fördjupad granskning inom området för näringslivsarbetet.
- ❖ Slutsatsen var att det inte fanns ett behov av en fördjupad granskning.
- ❖ Däremot fann revisionen att det var av vikt att fortsätta följa det påbörjade arbetet med handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat och de åtgärder som presenterades i tillväxtavdelningens verksamhetsplan 2021.
- ❖ *Handlingsplanen* består av fem utvecklingsområden med tillhörande aktiviteter och åtgärder. Kommunstyrelsen fastställde planen i november 2021 och beslutade om halvårsavstämning till kommunstyrelsen.
- ❖ *Verksamhetsplanen 2021* utgick från två av fullmäktiges inriktningsmål: (1) att attrahera nyföretagande och stärka befintligt näringsliv med tre effektmål samt, (2) insatser som leder till arbete eller studier. Inriktningsmålen var nedbrutna i effektmål med tillhörande indikatorer.
- ❖ I förstudien lämnades inga rekommendationer och revisionen önskade inget svar från kommunstyrelsen.

Iakttagelser uppföljande granskning

Handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat och verksamhetsplan 2021

- ❖ När kommunstyrelsen antog planen 2021-30-11 beslutades om halvårsavstämning till styrelsen.
- ❖ Under 2022 följdes planen upp 2022-05-10 samt 2022-10-11 i kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU). Under 2023 gjordes enbart en uppföljning i juni 2023 till KSAU. Planen har fem utvecklingsområden med tillhörande åtgärder. Av uppföljningen som framgår i protokollen beskrivs majoriteten av åtgärderna som genomförda eller pågående.
- ❖ KSAU har därtill fått information om näringslivsarbetet vid fyra respektive fem tillfällen under 2022 och 2023 av näringslivschefen enligt KSAU protokoll. Av KSAU protokoll från den 30 januari 2024 framgår under punkten aktuell näringslivsinformation att antalet arbetsställen samt antalet sysselsatta på dessa ställen ökat jämfört med 2022.
- ❖ Målet med handlingsplanen är att få höga omdömen i Sveriges kommuners och regioners servicemätning för företagare (Insikt) samt att nå en topp 50-placering i Svenskt Näringslivs ranking år 2024.
- ❖ Handlingsplanens mål har följts upp i kommunstyrelsens årsredovisning 2022. Målet om att "attrahera nyföretagande", vilket också är ett av målen som verksamhetsplanen 2021 utgick ifrån, följs upp i årsredovisningen. I uppföljningen framgår att kommunens omdöme i Insikt minskade 2022 jämfört med 2021. Däremot har kommunen klättrat 85 placeringar i Svenskt Näringslivs ranking till plats 98 år 2023. Detta är kommunens bästa resultat hittills i rankingen. Vidare framgår att aktiviteter i handlingsplanen har genomförts under 2022, bland annat utbildningen *Inte bara trevlig* till medarbetare i kommunen.
- ❖ Det andra målet i verksamhetsplanen 2021 om insatser som leder till studier eller arbete har inte följts upp av kommunstyrelsen. Av årsredovisningen från 2022 framgår att det följs upp av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Iakttagelser uppföljande granskning

- ❖ En ny verksamhetsplan togs fram för 2022 vilken består av en lista med tre särskilda fokusområden under rubriken "som ryms inom målstyrningen" och sex särskilda fokus under rubriken "utanför målstyrningen":
 - ❖ *Särskilda fokus som ryms inom målstyrningen*
 - Utveckla en struktur för kommunens arbete med Agenda 2030.
 - Inleda arbetet med att ta fram ett planprogram för Berga Trädgårdsstad.
 - Utveckla strukturen för kommunens trygghetsarbete.
 - ❖ *Särskilda fokus utanför målstyrningen*
 - Ta fram kunskapsunderlag samt strategiska ställningstaganden gällande risken för översvämning.
 - Skapa gemensam målbild med företag och medborgare för Eslöv centrums utveckling kommande år.
 - Implementera plan för förbättrat företagsklimat.
 - Fortsätt samarbete med Region Skåne och Trafikverket för hållbar utveckling av infrastruktur.
 - Ta fram styrdokument för kommunens fastigheter och verksamhetslokaler.
 - Hitta ny struktur för kommunens destinationsarbete i dialog med andra aktörer.
- ❖ Det finns inga ytterligare beskrivningar över hur fokusområdena ska genomföras, vem som är ansvarig eller när det ska vara genomfört. Verksamhetsplanen gällde även för 2023 då ingen ny plan togs fram i väntan på kommunens nya målstruktur. Det finns inte en samlad uppföljning av arbetet för 2022 eller 2023.
- ❖ Tillväxtavdelningen hänvisar till uppföljning i årsredovisningen. Det finns däremot inte ett samlat avsnitt för tillväxtavdelningen i årsredovisningen.

Slutsats

Kommunstyrelsen

Uppföljningen av kommunens näringslivsarbete med fokus på handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat och tillväxtavdelningens verksamhetsplaner visar att:

- ❖ KSAU får löpande information om näringslivsarbetet.
- ❖ Den halvårsuppföljning kommunstyrelsen beslutade om i november 2021 gällande handlingsplanen har inte genomförts under 2023.
- ❖ Uppföljningen till KSAU i juni tillsammans med årsredovisning 2022 samt uppgifter till oss i samband med uppföljningen visar att majoriteten av de listade aktiviteter i handlingsplanen är pågående eller genomförda.
- ❖ Verksamhetsplanen 2022 hade som ett särskilt fokusområde att implementera handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat. Uppföljningar av verksamhetsplanerna har enbart gjorts i olika delar av årsredovisningen och inte i en samlad uppföljning.
- ❖ Kommunen har förbättrat sitt resultat i Svenskt Näringslivs ranking vilket är ett av målen i handlingsplanen. Lika så har antalet registrerade företag, antalet arbetsställen och arbetstillfällen dessa skapar fortsatt att öka under 2023 jämfört med 2022.

Källförteckning

Avtalshantering

- ▶ Kommunstyrelsens protokoll 2023-02-07 § 30 Plan för intern kontroll 2023
- ▶ Policy för inköp och upphandling
- ▶ Riktlinjer för inköp och upphandling
- ▶ Kommunstyrelsens och samtliga nämnders risk- och väsentlighetsanalys inklusive intern kontrollplan för 2023
- ▶ Processkarta inköpsprocessen 2024-01-16

Näringslivsarbetet

- ▶ Plan för förbättrat företagsklimat 2021
- ▶ Verksamhetsplan 2021/2022 Tillväxtavdelningen
- ▶ Verksamhetsplan 2022 Tillväxtavdelningen
- ▶ Presentation KSAU 20 juni 2023
- ▶ Protokoll KSAU januari 2022 - januari 2024
- ▶ Årsredovisning 2022

Bemanning och kompetensförsörjning

Intervjuade funktioner

- ▶ Tillförordnad förvaltningschef
- ▶ Verksamhetschef äldreomsorg
- ▶ Verksamhetschef funktionsnedsättning
- ▶ Verksamhetschef hälsa och bistånd

Dokument

- ▶ Kommunstyrelsens riktlinjer för utövande av uppsiktsplikt 2022-01-11
- ▶ Personalbokslut 2022
- ▶ Vård- och omsorgsnämndens kompetensförsörjningsplan 2022
- ▶ Vård- och omsorgsnämndens protokoll januari 2023 - januari 2024
- ▶ Vård- och omsorgsnämndens delårsrapport 2023
- ▶ Vård- och omsorgsnämndens årsbokslut 2022 och 2023

2024-03-19
Revisionen

För yttrande till:

Vård- och omsorgsnämnden

För kännedom till:

Kommunfullmäktige

Uppföljning av 2021 års granskning av bemanning och kompetensförsörjning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Eslövs kommun genomfört uppföljande granskning av granskningen av bemanning och kompetensförsörjning inom vård och omsorg som genomfördes 2021.

Revisionens bedömning avseende vård- och omsorgsnämndens bemanningsrutiner och kompetensförsörjning var vid granskningen 2021 att arbetet inte skedde ändamålsenligt. Det saknades sammanställda kartläggningar över kompetensförsörjningsbehov, en aktuell kompetensförsörjningsplan samt att ansvarsfördelningen avseende arbetet med kompetensförsörjning var otydlig.

Uppföljningen visade att en kompetensförsörjningsplan med tillhörande handlingsplan togs fram i juni 2022 men reviderades inte under 2023 i enlighet med nämndens beslut. Det saknas en samlad uppföljning av åtgärder och resultatet av arbetet med planen.

I granskningen 2021 framgick att det fanns stora utmaningar gällande kompetensförsörjning och vår uppfattning är att utmaningen kvarstår. För tre av fem identifierade yrkesgrupper har antalet anställda minskat 2023 jämfört med 2020. Förvaltningen konkurrerar delvis med andra arbetsgivare om samma personal vilket stärker behovet av ett strategiskt arbete på förvaltningsövergripande nivå. Det är positivt att dialog mellan förvaltningen och HR har förtydligat ansvarsfördelningen och att stödet från HR i framtagandet av kompetensförsörjningsplanen 2022 fungerade väl.

Den sammanfattande bedömningen vid den uppföljande granskningen är att vård- och omsorgsnämnden delvis har vidtagit åtgärder i enlighet med revisionens rekommendationer.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit i den uppföljande granskningen. Svar önskas senast den 14:e juni 2024.

På uppdrag av Eslövs kommuns revisorer

Kenneth Jönsson
Ordförande revisionen

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Bo Kenneth Jönsson

Ordförande revisionen

Serienummer: 19510128xxxx

IP: 90.233.xxx.xxx

2024-03-28 13:37:13 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>